

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଉତ୍କଳୀୟ ପୁସ୍ତକଦୋକାନରେ
 ବିଶ୍ୱାସୀୟ ବାକସ, ବିଶ୍ୱାସୀୟ ପ୍ରଣାଳୀ
 ଅନୁଯାୟୀ ନିମ୍ନ, ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାୟମେଣ ଓ ମଧ୍ୟମ
 ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକମାନ ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ
 ହୁଅନ୍ତୁ । ମୋଟସଲନ ସୁଲମାଣ୍ଡର ଓ ଅପର
 ସରକାରୀ ପ୍ରାଧିକାରକଙ୍କ ନିକଟରୁ ଭି, ପିରେ
 ପଠାଯାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକ
 ଏବଂ ଅପସରେ ବ୍ୟବହାରୀୟ ଜାଗଜ, କଲମ
 ପେନସିଲ, କୁଣ୍ଡା ଓ ଦୁଆର, ଯାବତସ୍ତୁ ଅବ
 ଶ୍ୟନ୍ତୀୟ ଜନସମାଜ ମୂଲ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ
 ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ଅର୍ଡର ପାଇବା ମାତ୍ରେ
 ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ ।

ତା ୧୫୨୧୧୦୪ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ସମ୍ବ
 ସେକେଟରୀ

ଝୁକ ଶସ୍ତା ! ଝୁକ ଶସ୍ତା !!

ବିଚଳେଇଛୁ ଓଁକାର ।

ଏହା ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ, ସେ ଏ
 ମଠି, ଉତ୍କଳେଷୁ ଏକ
 ଉଚ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରୂପ
 କେବଳ । ଏହାରେ ଝୁକ
 ବା ଅଗ୍ରା ଘରେ ନାହିଁ
 ଏହା ଗୁଡ଼ିଆର ଅମ୍ବ
 ମାତ୍ରଦ୍ୱାରା ଏବେ
 ଅମରାଜ ହୋଇଅଛି ।

ଏହାରେ ଠିକ୍ ସମସ୍ତ ମିଳେ । ସମ୍ଭବତଃ ଏହାର ବ୍ୟବହାର
 ଘଟେ ନାହିଁ । ଏହାର ବ୍ୟବହାର ବ୍ୟବହାର ପଦ୍ଧତି
 ଉପରେ ବଡ଼ ସୁଧାର ଆଣିବା ଚଳୁ ଅପେକ୍ଷା ଏହା
 ଅନେକଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ ବ୍ୟବହାରରେ ରହେ ।

ସୁକାରେ ଚିଲିକିକି ଗୋଟିଏ ଚେନ୍ଦ୍ର ସହିତ

ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୫/୬ -ସି
S. FRANK & Co.,
 Practical Watch-makers, Manufac-
 turing Jewellers and Agents.
 Bowbazar U. D. Calcutta.

ADVERTISEMENT.

WORTH THE ATTENTION OF RICH !
 ELECTRIC AND ACETYLENE LIGHTS AND
 NOVELTIES.

- Special Electric Bed Fan the best suited for the season Rs 80 to Rs. 250
  - Electric fancy Table, Wall or Hanging lamp complete Rs. 35 to Rs. 75
  - Electric Rose Button 12 15
  - Acetylene Table Wall or Hanging lamp complete Rs. 15 55
  - Acetylene Revolving lamp " 40 85
  - Acetylene ordinary lamp " 5 15
  - Harmonium " 35 100
  - Phonographs and Graphophones 50 150
- Terms cash or V. P. P. Catalogue free on application.
 Edward Electric and Acetylene Works Co
 General order supplier Electrical contractor
 64 College Street Calcutta.

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

Is the property of the Policy Holders and all profits made are allotted to them. A safe and profitable investment.—For full particulars apply to

H. J. BELL
 Agent Guttack

IT'S SO EASY TO NEGLECT THAT COLD!

IT'S so fatally easy to let that cold turn into Ague and fever.

But it's easy, also, to find a good remedy in Batliwalla's Ague Mixture or Pills for it which are equally useful in Malarial, intermittent, and Bilious Fevers, and mirorm of Plague, Surgeon- Major Jayakan says: That it is a safe and reliable remedy Batliwalla & Co.'s Cholera, specific for cholera and Batliwalla's Ague Mixture or Pills, may be had of DR. H. L. BATLIWALLI'S, Worli—Dadar Bombay and everywhere.

At Re. per bottle. Discount to the Trade.

ସମର ଚରଣ

(ସମସ୍ତ)

ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦/୯
 ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଦୁର୍ଗାସୁବ ଚକ୍ରା	ମୂଲ୍ୟ	ଟ ୦/୯
ସୁଖୀନୁମତୋଦୟ	"	ଟ ୦/୯
ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ୍ୟ ପତକ	"	ଟ ୦/୯
ରଞ୍ଜିତପତି	"	ଟ ୦/୯
ରୁଦ୍ରାଣୀ ଭବାଦ	"	ଟ ୦/୯
ସମରଚରଣ	"	ଟ ୦/୯
ବୈଦ୍ୟଜୀବକ	"	ଟ ୦/୯
ଦାଗ୍ରପଦ୍ମ ଓ ବାଜିଅଳା କଥା	"	ଟ ୦/୯

ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପନ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ
 ଉତ୍କଳୀୟ ପୁସ୍ତକାଳୟରେ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଏହା ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ପାରମ୍ପରିକ ଅବ୍ୟର୍ଥ
 ମନୋବ୍ୟାଧି । ଜ୍ୱାଳା ସରଳା ନାହିଁ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ
 ଲୋକ ଆବେଶ୍ୟ ଲଭି ପୁଣ୍ୟା କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ମୂଲ୍ୟ ଏକତରଫା ଟ ୦/୯ । ଦିନତରଫା ଟ ୧/୯
 ଉତ୍ତରଫା ଟ ୧/୯ ବାରତରଫା ଟ ୩/୯
 ଦାହି, ଲୁଣିଆ, ଦାଦାପ୍ରଦାର ରକ୍ତବେଗର
 ଉଷଧି । କୌଣସିପ୍ରକାର ଯତ୍ନ ହୁଏ ନାହିଁ
 ଲଗାଇବାର ସୁବଳ ଉପାୟ ବ୍ୟବହାରରେ
 ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଅଛି । ଉପରେ ଶ୍ରେଣୀରେ
 ଏ ଉଷଧି ଲଗାଇଲେ ତୁରନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ-
 ସକ୍ତି ପ୍ରାୟ ସେନ ହରିଯାଏ ।
 ମୂଲ୍ୟ ଏକତରଫା ଟ ୦/୯ । ଦିନତରଫା ଟ ୧/୯
 ଉତ୍ତରଫା ଟ ୧/୯ ବାରତରଫା ଟ ୩/୯
 ସମସ୍ତେ କାମ, ଜ୍ୱାମ, ଜାକପର, କଳ ଓ
 ଦେଉଁ ଉଷଧି କେତେକଦିନ କେବେ ସକ୍ତି
 ରୂପେ ପସିରେ ଚାହା ଉଷେଣ କରି ଲେ-
 ଶିବେ ।
 ଏକମାସ ପ୍ରାପ୍ତିପାତ ।
 ଶ୍ରୀ ସମଚାରକ ସେନ
 ଦେବ ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ, ବାଲେଶ୍ୱର

ନୂତନ ନୀତିକ । ସମସ୍ତଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟନମାଳୀ ନୀତିକ ।

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧/୯
 ଡାକମାସୁଲ ଟ ୦/୬
 ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶିତ
 ସରଳ ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀ ସହିତ
 ଶ୍ରୀମଦଭଗବଦ୍‌ଗୀତା
 (ଚତୁର୍ଥ ସମ୍ଭାଷଣ)

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଉତ୍କଳୀୟ ସରକାରୀରେ ବିକାଶ
 ହେଉଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ଅତି ସୁଲଭ— ଟ ୦/୯
 ମାତ୍ର । ମୋଟସଲନ ଡାକମାସୁଲ ପ୍ରକାଶକରୁ
 ହୁଏପରିପା ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଚୈଦିଦାରୀ ମାନୁଆଲ

୨ୟ ସଂସ୍କରଣ
 ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦/୯

ଏହି ପୁସ୍ତକ ସଂଗ୍ରହର ହୋଇ ସୁଲଭ
 ଉପାଦେୟ । ଏଥିରେ " ପଞ୍ଚାବତମାନଙ୍କ
 ପ୍ରତି ଉପଦେଶ " ଓ " ଦୟାଦାବମାନଙ୍କ
 ବର୍ଣ୍ଣନା " ଓ " ପୋଲିସର ଅର୍ଥବ୍ୟ ଅପରାଧ
 ତାଲିକା " ପ୍ରଭୃତ କେତେକଗୁଡ଼ିଏ ନୂତନ ବିଷୟ
 ଦିଆ ଯାଇଅଛି ।
 ଯେଉଁ ନିୟମମାନ ନୂତନ ବାହାରଅଛି ଓ
 ଯେଉଁ ସୁବଳତ ନିୟମ ବଦଳିଯାଇଅଛି ତାହା
 ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା ହୋଇଅଛି ।
 କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଉତ୍କଳୀୟ ପୁସ୍ତକାଳୟରେ
 ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟ ।

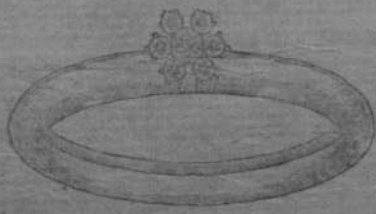
ବିକ୍ରୟନ ।

ହା ! ହା ! ହା ! ହା ! ହା ! ହା ! ହା !

ଅବଶେଷରେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଉତ୍କଳ ପାଠକଙ୍କୁ
“ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଟ୍ରାନ୍ସମିଟ୍ଟିଂ ଟ୍ରାନ୍ସମିଟ୍ଟିଂ”

ଏହା ସର୍ବପ୍ରକାର ପାଠାପାଠକ, ପୁସ୍ତକ
ପ୍ରମେଦ ମୁକ୍ତମାନୀ ପଥେ ଏକପ୍ରକାର ଖୁବ୍
କରଳ ପଦାର୍ଥ ନିର୍ଗମନ, ବାହା ଉତ୍କଳଜାତରେ
ଶୁକ୍ତ ନିର୍ଗମନ, ପ୍ରସାର କରଣା ସମୟରେ କୃଷ୍ଣ
ଅନୁରାଗ ପ୍ରକୃତର ସମୋଚ୍ଛ୍ୱାସ ଓ ବିଶ୍ୱାସ
ସୋପାନ ମନୋହର ଅଟେ ।

ଦ, ଭିନ୍ନୋପାୟା ଏଜେଣ୍ଟ
୨୧୭, ଅପରାଧପୁରଭେଡ଼, ଖୋର୍ଦ୍ଧାଜଳ
କଲକତ୍ତା ।

ନୂତନ ଆମଦାନୀ ।

ପୁରୀର ସୁସ୍ଥିରାଳରେ ନୂତନରୁ ।

ଏହା ଏକପ୍ରକାର ଚାରିପୁରୀର ଦାନ । ମୋଟା ହେଲେ
ରାଜ୍ୟରେ କେତେ ବର୍ଷ ଏହା ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରକାର ପ୍ରାୟ ଦେ-
ମନ୍ତ୍ର ଚଳୁଅଛି ଏବଂ ଏହାର ମୂଲ୍ୟେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ନିବନ୍ଧନ
ରହିଅଛି । ଏହାର ରାଜ୍ୟ ଦେଖି ଉତ୍କଳର ମନୁ ହୁଏ ଯାହା
ଏହା ନୂତନ ପଦରେ ହେବେ ନେତା ଏହା ଅପର
ସ୍ୱାଦୀନୀ ୫ ୦୦୦ ବାହା ହେବେ ମୋର ମନୋହରକେ ।

ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ, ମୋଟାଜାଲୁ ୪ ୨୫ ମାତ୍ର ।

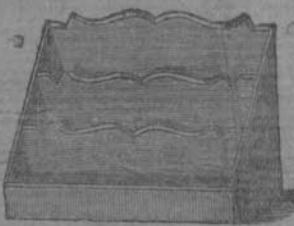
“ନୂତନ ମୁଦ୍ରା”

ଏହା ଚାରି ମାତ୍ର ସର୍ବପ୍ରକାର
କଳା ସମାଜେ ମୁକ୍ତ ଉତ୍କଳପାଠକମାନଙ୍କୁ
ଆନନ୍ଦମାନଙ୍କର ନିର୍ମୂଳ ହେବ
ଅଟେ । ଏହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଉତ୍କଳ
ଦେଶ ସମେତ ପ୍ରକାର ଦେ ଦେ
୧୦୦୦ ଅଧିକ ମଧ୍ୟ ପଦେ ପ୍ରକାର । କାରଣାତ୍ମକ ଏହା
ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଏହା ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା
କେ ନିର୍ମୂଳ ମନେ ହୁଏ ହୁଏ । ଯେତେ ଏହାର
୫ ୦୦୦ ବା ମଧ୍ୟରୁ ନିର୍ମୂଳ ମନେହରକେ ।

ସୁତରାଫ ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟ ୧୧୫, ୧ ଡକ୍ଟର ୧୧୮
ଉପକ୍ରମ—ଏହାଦେବେ ଏକପ୍ରକାର ମନେହର କେତେ
କମଳା କେତେ ମନେହର ଦେଖିବ ଉତ୍କଳ ମନେହରକେ
ପାଠକମାନଙ୍କୁ । ଏକପ୍ରକାର କେତେ କେତେକ ଦେଖିବ
୧ । ଉତ୍କଳ, କୋମଳପୁରୀ, କେତେକେତେ ଓମାର,
କୋମଳପୁରୀ, କେତେକେତେ ।

“ସେକ୍ସନାଲ୍ କେସ୍”

ଏହା କେତେକା
କାଳର ପ୍ରକାର
ପେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ
ନିର୍ମୂଳ କାଳରେ
ନିର୍ମୂଳ (୧୫ x ୭
x ୫) । ୧୦-

କମଳ ଅପରାଧପୁର ନିର୍ମୂଳକେତେ କମଳମାନ ଏହାଦେ
ଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧ କା ମାତ୍ର ।

ଏହାଦେ କମଳ ଅପରାଧପୁର—୧) ପ୍ରକାର କୋମଳ ପେପର,
୨) ପ୍ରକାର କୋମଳ, ୩) କୋମଳ, ୪) ପେପର କୋମଳ,
କେତେକେତେ କୋମଳ ପେପର, ୫) କୋମଳ (୧) କୋ
୬) ପାଠକମାନଙ୍କୁ, ୭) ପାଠକମାନଙ୍କୁ ହୁଏତ କୋମଳମାନଙ୍କୁ
ଅଧିକ ଏହା ମୁଦ୍ରା—୧) କୋମଳ କାଳରେ କେତେ
ପାଠକମାନଙ୍କୁ କୋମଳ କାଳ (ପାଠକମାନଙ୍କୁ
୫ ୧୫) ୪ ୨୧) କୋମଳ ପେପର (୫୧୦୦ ମନେହର
ଠାରୁ ୨୦୦୦ ମନେହର ପଦେ) ।

କୋମଳମାନଙ୍କୁ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ।

କୋମଳମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାର କୋମଳ ଓ ଅପରାଧପୁର ନିର୍ମୂଳ
ଠାରୁ ହୁଏତ କୋମଳ କୋମଳ ପେପର ପାଠକମାନଙ୍କୁ
କୋମଳମାନଙ୍କୁ ପେପର—

S. FRANK & Co.,
Bowbazar U. D. Calcutta.

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ।

ନୂତନ ପୁସ୍ତକ ।

ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ଗ୍ରନ୍ଥ ୪ ୦ ୧/୨
କାମରାଜ୍ୟକାଳ ୫ ୧ ୫ ୦ ୧/୨
ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ୪ ୦ ୧/୨, ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ପ୍ରକାର
କମଳ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାର କୋମଳମାନଙ୍କୁ
କମଳମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଅଛି ।

ନୂତନପୁସ୍ତକ ।

ଏହା କୋମଳମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାର
ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ୨ ଶୁ କୋମଳ ମୁଦ୍ରା ହୋଇ
କମଳ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ
କୋମଳମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରକାର ୫ ୧ ୫ ୦ ୧/୨
କାମରାଜ୍ୟକାଳ ୫ ୦ ୧ ୨

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା

ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ! ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ! !

କୋମଳ କମଳ ପାଠକମାନଙ୍କୁ କୋମଳମାନଙ୍କୁ
ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କୁ ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଓମାର, କୋମଳ
ଓ କୋମଳ ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କରେ ବିକ୍ରୟ କରୁଛୁ ।
କୋମଳ କୋମଳ ପ୍ରକାର ଉତ୍କଳମାନଙ୍କୁ ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କୁ
କୋମଳମାନଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟ ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କୁ କୋମଳ ପ୍ରକାର
ଦେଖିଅଛି ।

“ବିକ୍ରୟକର୍ତ୍ତା କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ କୋମଳ ଓମାର” ।

ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟ ୪ ୨ କା ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ୪ ୨ କା
ମାତ୍ର, ଏହା ସର୍ବପ୍ରକାର କୋମଳମାନଙ୍କୁ ଅଟେ ।
ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟରେ କୋମଳମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତମାନଙ୍କୁ
କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ, କୋମଳ ମୁଦ୍ରା, କୋମଳ କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ
କୋମଳମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାର କୋମଳ କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ
କୋମଳ । ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କୁ ଏହା ସର୍ବପ୍ରକାର
ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ ସମସ୍ତ ମାନଙ୍କୁ ।

“ବିକ୍ରୟକର୍ତ୍ତା କୋମଳ ଓମାର”

ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧ କା, ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ୪ ୧ କା
କୋମଳମାନଙ୍କୁ “କୋମଳମାନଙ୍କୁ” କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ
କୋମଳ ଓମାର କୋମଳମାନଙ୍କୁ । କୋମଳ କୋମଳ
କୋମଳ, କୋମଳ କୋମଳ କୋମଳ, କୋମଳ
କୋମଳ ମୁଦ୍ରା, କୋମଳ କୋମଳ ଓ ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ, ଏହା
ସର୍ବପ୍ରକାର କୋମଳ, କୋମଳମାନଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରାକୋମଳ, ଏହା
ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ୧୦ ଗୁଣ ମୂଲ୍ୟର ଓମାର
ପ୍ରକାର କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ ।

“ବିକ୍ରୟକର୍ତ୍ତା କୋମଳମାନଙ୍କୁ ଓମାର ଓମାର”

ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧୫ ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୨୫
ମାତ୍ର । କୋମଳ ଏବଂ କୋମଳମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ, କୋମଳ
କୋମଳ କୋମଳ, କୋମଳ ମୁଦ୍ରା, କୋମଳ କୋମଳ
କୋମଳମାନଙ୍କୁ । ଏହା କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ
ସମସ୍ତ ମାନଙ୍କୁ । କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ କୋମଳମାନଙ୍କୁ ।

କୋମଳ କୋମଳ, କୋମଳମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତମାନଙ୍କୁ ।

“କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ ଓମାର ଓମାର”

କୋମଳମାନଙ୍କୁ, କୋମଳ କୋମଳ କୋମଳ, ପ୍ରକାର
ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧୫, ୪ ୧୮, ୪ ୨୨ ପ୍ରକାର ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ ମୂଲ୍ୟ
ସମସ୍ତମାନଙ୍କୁ ୪ ୨, ୪ ୧, ୪ ୧୫ ମାତ୍ର ଅଟେ ।
କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ କୋମଳ କୋମଳ
କୋମଳ କୋମଳ । ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତମାନଙ୍କୁ
କୋମଳ, କୋମଳମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତମାନଙ୍କୁ, କୋମଳମାନଙ୍କୁ
କୋମଳ ପ୍ରକାର । କୋମଳ ଠିକ୍ ସମସ୍ତ ମାନଙ୍କୁ
କୋମଳ କୋମଳ ମାନଙ୍କୁ ।

“କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ ଓମାର”

କୋମଳ କୋମଳ ଏବଂ କୋମଳ କୋମଳ, ପ୍ରକାର
ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧୫, ୪ ୧୫, ୪ ୨୫ କୋମଳ, ଅର୍ଥସମ୍ପର୍କ
୪ ୨୫, ୪ ୨୫, ୪ ୧୫ କୋମଳ । ଏହା କୋମଳ କୋମଳ
କୋମଳ କୋମଳ ଓମାର, କୋମଳ କୋମଳ କୋମଳ
କୋମଳ କୋମଳ । କୋମଳମାନଙ୍କୁ କୋମଳ କୋମଳ
କୋମଳମାନଙ୍କୁ ।

ଦ, ଭିନ୍ନୋପାୟା ଏଜେଣ୍ଟ

୨୧୭, ଅପରାଧପୁରଭେଡ଼, ଖୋର୍ଦ୍ଧାଜଳ
କଲକତ୍ତା ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ପ୍ରଦର୍ଶ ।

ନିତ୍ୟମୁଖ ଓ ଧୂଳିକଣ୍ଠ ଇତ୍ୟନ୍ତ ମହୋଦଃସ୍ୟ
ଏତ ସପ୍ତାହରେ ସମସ୍ତ ଅବନତ ହୋଇ ପାରି-
ନେଇ ଚଳେ ।

ଏହି ଉପକ୍ରମରେ ଅନୁକୃତ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ସମସ୍ତକାର
ଈଶ୍ଵରୀୟ ଚ୍ୟାନ୍ତ ଓ ପୁଣ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ । ମୋପ-
ସନର ଦେଖିମାନେ ଦେଖନ୍ତୁ ଅବଶ୍ୟା । ଅର୍ଥ ଅଶୀର ହିତ
ଏହି ଲେଖିଲେ ସୁଧାକରୀ ସଦୃଶ ଶ୍ରେୟ ଚୁପ ।

ଶତଗୁଣାବଳୀନାହିର ସୁସ୍ଵିଚ୍ଠିତ
ମହରଥଳ ।

ଏହା ଏକ ଦେବନାୟକ ଓ ଉପକ୍ରମ ଉପକ୍ରମ
ଅପ୍ରାପ୍ତ କରଣରେ ପ୍ରସ୍ତାପ ଦେଲେ ଏହାକାର ଶକ୍ତି,
ଅର୍ଥ, ଅନୁଚିତ, ଶୁଭକ୍ଷ୍ମ, ସୁଦେଖା, ଦୋଷ ଅନିତ କାସ୍ତ
କର, କାମ, ଶାନ୍ତ, କୁମ୍ଭ, ପାଣ୍ଡୁ ଏବଂ ଦକାକରୀର ପ୍ରାପ୍ତ
ମନସ୍ତ ପାଠା, ଉଚ୍ଚା କାମ ଅନେ ଓ ସାମାନ୍ୟର ପ୍ରକର
ସେଷରେ ଦୋଷାନ୍ତ, ଅନୁଚିତ କରଣ ଦେଖିଲେ ଏହି
କାସ୍ତ କରାଯିବ ଚୁପ । ଅପରସ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କନ୍ୟା ଅପର
ଦୋଷର ପ୍ରାପ୍ତକର ବା ନିହିତ ପରମମନରେ ଯାହାକି
କନ୍ୟା, ମନୁଷ୍ୟ ଉପକରଣ, ପୁଣ୍ୟକରଣ ଅଳ୍ପକା ଉଚ୍ଚ
କୋଟାକୋଟାସ, ଦିଗ୍ଘାତା ପ୍ରକର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସଦ
କାମ ପ୍ରକର ଅବଶ୍ୟ ମହୋଦଃସ୍ୟ । ସାଧୁ ମାତ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ
୧୯୦୪ ଓ ୧୯୦୫

ଶୁକେକର ବଞ୍ଚିକା ।

ଏହି ଉପକ୍ରମ ବାସନ୍ତୀୟାରେ ଏକମାତ୍ର ମହୋଦଃସ୍ୟ
କରଣ ମାନବର ସଦକାରକ କରଣା ସର୍ବମ୍ ସୁଚିତ ଦେଖି
କାସ୍ତ, କୋମାରେ ଏହି ଉପକ୍ରମ କାସ୍ତକର କରଣ ଅଳ୍ପ ସମସ୍ତ
ମନରେ ନିତ୍ୟମ ପ୍ରକରଣ ସଦକାରକ ଏବଂ ଅପରୋ
କନ୍ୟା ଉପକରଣ ଦେଖି । ଏହା ସମସ୍ତକର କାସ୍ତକର ଏହିକର
କରଣ ଦେଖି । ଅପର ମାତ୍ର ସେକରକରଣ ସମସ୍ତ ଅବନତ
କରଣ କାସ୍ତକର ।

ଏହକା ଉପକ୍ରମ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୯୯ ମାତ୍ର ।

କଳ୍ପଚକ୍ର ରାମାୟଣ ।

(ଦେଖାସ୍ତ ସାଲସା)

ଏହକାର ସରବର୍ଣ୍ଣ (କରଣ) ସତ, ପାଠକାବଦୋଷ
କରଣ ସଦକରେ କରଣ ଓ କରଣ ବାବଦ; ଯୋଗକୋପକ୍ଷ
କି ବାଦ ପ୍ରକର ଶେଷ ଅପେକ୍ଷା ଚୁପ । ଅପରସ୍ତ ଏହା
କରଣ ପ୍ରକରଣ ସଦ ସଦକର ବୁଝି ସାଧକ କରେ ଏହା
କାସ୍ତ କରଣେ କାସ୍ତକର ଚୁପ ।

ଏହି ଲେଖି ମୂଲ୍ୟ ୫ ୯୯ ମାତ୍ର

ଏହକାର ଉପକ୍ରମ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୯୯ ମାତ୍ର ।

କୌଶଲ୍ୟ ବଜାର । ଶ୍ରୀ ଉପକ୍ରମ କର କରକର
ଅନୁପ୍ରଣୀ

କରଣ । ଅପୁଣ୍ୟୋପାୟ ଉପକ୍ରମାଳୟ

ଡାକ୍ତର ମେଜର ସାସପାରିଲ
ଅବସ୍ତ, କରଣକ୍ରମ ସେହି **ଉଲେକ୍ତୋ ସାଲସା** ଅର୍ଥ ଓ ଅକୃଷ୍ଣ
କରଣକରଣରେ ସୁଧାକର ଅଧିଅଧି । ଏହା କରଣକରଣ ବଜାର, ପାଠକୋପ ନାମ
କରଣକୁ ଅପେକ୍ଷା, ବାଦକ୍ରମ ସେକର କରଣ, ଯାହାକିକରଣ ଓ ପ୍ରମେଦ ପାତ୍ରାରେ ଅପେକ୍ଷା
ଓ ଅବଶ୍ୟା । ସୁଧା କରଣକରଣ, କେଷ୍ଟ ପରଣାଲ ରଖିବାକୁ, ଦେହ କୃଷ୍ଣ ପୁଷ୍ଟ କରଣକୁ
ଶକ୍ତି ସମ୍ପଦ ।

ଅଧ୍ୟାୟ, ଅସାଧିତ ସୁଖାକ୍ରମ ଅବଶ୍ୟା, ଅଲୋକିତକା ଅକୃଷ୍ଣକରଣ କୁଳୁ ପ୍ରମାଣ,
କୃଳୁ ସାଧୀ ଦେଖିଅଧି ତାହାର ୨୯ ଶସ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ।

୧ । ମହାମାତ୍ର ମହାବଳୀ ସାର ସୁକଳଦେଖି ବାମସ୍ତାକୁ ଲେଖିଅଧିକ୍ରମ:—“*** ମ
କାସ୍ତକରଣେ କରଣକ୍ରମେ “ଉଲେକ୍ତୋ ସାଲସା” କୃଷ୍ଣକରଣ ପରଣାଲ କରଣ ଓ କରଣ
କୃଷ୍ଣ ଦେହ କରଣ କରଣ ଅପେକ୍ଷା କରଣ ପ୍ରକରେ ସଦକାରକ ।”

୨ । ମହାମାତ୍ର ମହାବଳୀ ଉପକ୍ରମଦେଖି ଦେଖି କୋମାରେ କୁଳୁ ଅଧିକ୍ରମ —“***
କରଣକରଣ ମୋକରେ ପତ୍ର *** ଉପକ୍ରମ ମହାବଳୀ, କୃଷ୍ଣକରଣ ଦେହା କୃଷ୍ଣକରଣ ଥାଉ ଅଧି
ପ୍ରକାର ଦେଖି ସେକ୍ଷରେ ଯାକ ଅଧି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା । କରଣ ଅପେକ୍ଷାକରଣ ଉଲେକ୍ତୋ
କରଣକରଣ ବୁଝି ମୁଁ ସୁଧି ପାରିବ ତାହା । ମୋକେ ଅଧିକ୍ରମ “ଉଲେକ୍ତୋ ପାଠକୋପକେ” ।

୩ । ମହାମାତ୍ର ମହାବଳୀ କରଣକରଣ ମହାବଳୀ ଦେଖି କୋମାରେ କୁଳୁ ଅଧିକ୍ରମ —“କରଣ
ପରଣାଲ କରଣ କରଣ କରଣ କରଣକରଣ ଉଲେକ୍ତୋ ସାଲସାଲ ସମକା ଅବଶ୍ୟ ଅପେ” ।
ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରକର ଶିଶି ୧୯୦୫ ୩୨୯୯ ପ୍ରକର ସାଧକମେ ୧୯୦୫ ୧୯୦୫ ତାହାମାତ୍ର ପ୍ରକର

ପ୍ରାପ୍ତପ୍ରାପ୍ତ, —ଉଲେକ୍ତୋ, ମେଜର ଏଣୁ କୋମାମା, କରଣକରଣ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା।
THE UTKAL DIPIKA.

CUTTACK, SATURDAY THE 1st October 1904.
 ଶୁକ୍ର ଶନି ଦିନ ୧୩୯୭ ଖାଲ ଶକାବ୍ଦ
 ଅକ୍ଟୋବର ୧ ୧୯୦୪
 ପୃଷ୍ଠା ୧୨୯

NOTICE.

The fishery on the Berupa anicut will be put up to auction for lease for the half year from 1st October 1904 to 31st March 1905.

Auction will be held at 11 A. M. on 1st October at the office of the Executive Engineer Brahmi Byturni Division.

Twenty per cent for the bid must be paid down as deposit at the auction, and the remainder within three days, otherwise a fresh auction will be held.

Girish Chandra Gupta
Accountant
For Executive Engineer
Brahmi Byturni Dn.
20-9-1904.

FOR SALE

Paddy worth three thousand rupees from the State granary. Intending purchaser may apply for any information with postage stamps.

Manager's office }
Pal Lahara }
23-9-1904. }
Syam Sunder Nanda
Manager.

ବିକ୍ରି ହେବ ।

ସରକାରୀରୁ ପ୍ରାୟ ତିନିହଜାର ଟଙ୍କାର ଧାନ ବିକ୍ରି ହେବ । କୌଣସି ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବାର ଅବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଜାତୀୟ ସହର ପଞ୍ଚ ଲେଖିଲେ ଅବଲମ୍ବରେ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ ।

ପାଳଲହଡ଼ା }
ମେଦେନର ଅଧିକାରୀ }
୨୩/୯/୧୦୪ }
ଶ୍ରୀ ସ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ନନ୍ଦ
ମେଦେନର
ପାଳଲହଡ଼ା

NOTICE

The public are hereby informed that the Estate of the Raja Bahadur of Parikud in the District of Puri, Orissa Division, having been brought under the management of the Court of Wards under clause (e), Section 6, Act IX (B. C.) of 1879, the Court of Wards now undertakes to liquidate the debts incurred by the proprietor. All persons from whom the Raja has borrowed money or who have otherwise any claim against his Estate are hereby required to inform the undersigned by written statements, giving full particulars of their claims on or before the 15th November 1904 in default of which no future claim will be recognised.

Puri } R. C. Banerjee
Collectorate, } Dy. Collector in charge
27-9-1904. } for Collector on tour.

NOTICE

Wanted a Sub-Overseer for the Baramba Wards' Tributary State on a salary of Rs. 25 and Rs. 5 travelling allowance per month. None need apply who is not well acquainted with the constructions of bridges, buildings and roads.

Applications are to be received by the undersigned up to 15th October 1904.

Wards' Engineer's } Womakanta Ghose,
office, Dhenkanal }
29-9-1904, } Ward's Engineer.

NOTICE

District Board, Cuttack

Tenders are hereby invited for the execution of the undermentioned works and intending Contractors can obtain information respecting them from the office of the District Engineer. The tenders are for rates only without regard to quantity.

No.	Name of Work	Remarks.
1	Collection of metal on the District Roads at a cost of Rs. 6500.	To be completed before 31st January 1905.
2	Collection of Rubble stone for the Jagpur Pachikot road at a cost of Rs. 3000.	Do. before Do.
3	Construction of a road from Jagatsingpur to Alipingal at a cost of Rs. 4750 but Rs. 1800 is allotted for the current year.	Do. before Do.

RULE.

- All tenders which must be on Form No. 1 and 2 (No. 1 for work No. 1 and No. 2 for works 2 and 3 obtainable at this office (price 0-1-0 and 0-8-0 each respectively) must be enclosed in sealed covers and on the outside the name of the work legibly written.
- All tenders must specify the rates at which the intending contractor will execute the work.
- Tenders will be received up to 30th October 1904.
- Tenders not in the proper Form above mentioned will be rejected.
- The undersigned does not bind himself to accept the lowest or any tender.

Cuttack, }
the 29th }
September }
1904. }
N. N. Mitra
District Engineer,
CUTTACK

NOTICE.

It is hereby notified for the information of the public concerned that Babu Khirad Chandra Ray manager of Orissa Division in the firm of Mr. B. Borooah Timber merchant having been removed from his services from the 1st of September 1904 has ceased with all connections powers and functions invested in him from that day.

Buxee Bazar, } G. O. Borooah
Cuttack } for B. C. Banerji
13-9-04 } Manager

ଏକକାର ସମ୍ପର୍କାଧୀନଙ୍କ ଚିଣ୍ଟା ଉପ-
ଯାଜିତ ହି ହିସାବ କରୁଅ ଡାଠ ବେପାରର
ଓଡ଼ିଶା ବିଭାଗର ନାମକାର ମାନ୍ଦେଇର ବାବୁ
କିରାଦ ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟ ଉପର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ତା ୧
ରୁ ଡାଠରୁ ବରଜାପୁ ହୋଇ ଥିବାରୁ ତାହାଙ୍କର
ଉପର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ଡାଠରୁ ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ
ସେ ହିସାବ ଥିବ ଓ ତାହାଙ୍କ ସେ ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ
ତାର ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବସ୍ତା ସାମଗ୍ରୀ ସେ ସମସ୍ତ
ସେହି ତାରିଖରୁ ରଦ୍ଦ ରହିବ ହୋଇଅଛି ।

କଟକର } ଶ୍ରୀ ବି. ସି. ବାନାର୍ଜୀ
କଟକ } ମାନ୍ଦେଇର
୧୩/୯/୦୪ } । ବା. ଶ୍ରୀ ବି. ସି. ବାନାର୍ଜୀ

NOTICE.

The fishery on the Mohanady and Naraj Anicuts will be put up to auction for lease for the half year from 1st October 1904 to 31st March 1905.

Auction will be held at 11 A.M. on 1st October at the office of the Executive Engineer Brahmini Byturni Division.

Twenty per cent of the bid must be paid down as deposit at the auction and the remainder within three days, otherwise a fresh auction will be held.

GIRISH CHANDER GUPTA, Accountant for Executive Engineer, Brahmini Byturni Division.

CUTTACK }
15-9-04 }

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟରେ ଉପସାଧନ ।

କଟକ ରେଭିନ୍ୟୁ ନିକାଲ ଛାଡ଼ି ନିକରରେ
ପ୍ରାପ୍ତ । ଏଠାରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦିତ
ଓ ପେଟେଣ୍ଟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ ଓ ଅନୁ-
ଷ୍ଠାନ ଉପସାଧନ ଉପର ମୁଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ
ହୁଏ । ଉତ୍କଳଗାୟକାର ସମ୍ପାଦକ ମାନ୍ଦେ-
ଇର ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ବାବୁ କୋଷାଳଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ-
ଦୟାକ ସମ୍ପର୍କରୁ ଓ ଚିତ୍ରାବଧାନରେ ଉପ-
ସାଧନ ପ୍ରଦାନ । ସେ ଉପସାଧନ ପାଇ
ପ୍ରଦାନକାରୀ ନିକର ହୋଇଅଛି ଦେବଲ ସେହି
ଉପସାଧନ ଏଠାରେ ବିକ୍ରୟ ହୁଏ । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ
ଦେବେ ମଧ୍ୟ ଯାହା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ
ନୁହେଁ ଏପରି ଉପସାଧନ ଏଠାରେ ରଖା-
ଯାଏ ନାହିଁ । ନିଶେ ସୁଦ୍ଧା ଉପସାଧନକାରୀ
କୋଷାଳଙ୍କୁ ହୋଇ ଉପସାଧନ ସୁଦ୍ଧା ବିକ୍ରୟ
ହୁଏ । ମୁଲ୍ୟରେ ଦିଆଯାଏ । ପ୍ରାଧିକାରର
କୋଷାଳଙ୍କର ଅନୁମତିକୁ ରଖି ଉପସାଧନ
ବା ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନରେ କୋଷାଳଙ୍କ ପଠାଇଲେ
ଉପସାଧନ ଉପସାଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଠାଯାଏ ।
ମଉଜିବ ପ୍ରକାର ଭାବରେ କୋଷାଳଙ୍କର ପାଖ-
ରେ କାହାରି ନିକରକୁ ଉପସାଧନ ପଠାଯାଏ
ନାହିଁ । ଉତ୍କଳ ପାଇବା କାରଣ ଦୁଇପକ୍ଷର
ଉପସାଧନ କ ଦେଲେ ଉତ୍କଳ ଦିଆଯାଏ
ନାହିଁ । ଦେଲେ ନା କମ୍ପାନୀର ଦିଆ-
ହୋଇଥିବା ପରି ଗ୍ରହଣ ହୁଏ ନାହିଁ । ଉପସା-
ଧନ ପ୍ରଦାନ ଅନୁମତି ଦେବା ମଧ୍ୟ
ଏ ହୋଇପାରେ ବିକ୍ରୟ ହୁଏ ।

ଉପସାଧନ ଓ ବିକା ଦୁଇ ମେନ୍ଦେଇର
କାମରେ ପଠାଇବେ ।
କଟକର ଉପସାଧନ } ଶ୍ରୀ ବାଲକୃଷ୍ଣଦାସ
ଉତ୍କଳଗାୟକାରକର } ନିକର
କାମରେ ୧୯୦୪ } ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତ ମିତ୍ର
ମେନ୍ଦେଇର

NOTICE.

Wanted 4 Head Constables of the following grades for the Gangpur State Police. Preference will be given to those who have acquired experience in the Bengal Police, possessing a knowledge in Uria, Hindi and English. Dismissed and retired hands are not wanted. Applications will be received by the undersigned till the 8th of October 1904.

- 1 Head constable at Rs 20 per month
- 2 Head constable at Rs 15 " " "
- 1 Head constable at Rs 12 " " "

Police Office }
Gangpur Via } Dist. Supdt. of Police
Jharsugarn }
14-9-04 }

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କା ! କା ! କା ! କୋ ! କୋ ! କୋ
ଅବଶେଷରେ ଅନୁମତି ଉପସାଧନ ପାଇଅଛି ।
“ନିକରକୋଷାଳକୋଷାଳ ହୁଏ”
ଏହା ସମସ୍ତକାର ପାଠାକାରୀଙ୍କୁ, ପୁରାତନ
ପ୍ରମେଦ ମୁଖ୍ୟାଳୀ ସହ ଏକପ୍ରକାର ସ୍ୱଳ
ତରଳ ପଦାର୍ଥ ନିର୍ଗମନ, ବିକା ଉତ୍କଳକାରେ
ସ୍ୱଳ ନିର୍ଗମନ, ପ୍ରସାଦ କରଣା ସମସ୍ତରେ କଞ୍ଚ
ଅନୁର ପ୍ରକାର ସଂକୋଚ ଓ ବିକାସ
ସୋପାନ ମନୋରମ ଅଟେ ।
କ, ଭିକୋଷାଳ ଏକେଡ଼ି
୨୧୨, ଅପରାଧପୁରରେ, ଗୋଲକଳର
କଲକତା ।

କର୍ମଖାଲ ।

ଫ୍ରେଜ ମସୂରରୁଜ ବାମନଦାଶ ବନ୍ଦୋପସ୍ତ
ସଦାଶେ ନ ୨୦୦ ଶ ଚପ୍ପୋଥର ଅନୁ-
ଅବଶ୍ୟକ । କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଥମିକେ ଅନୁମତି
ନିକରରେ ମାସ ତା ୧୫ ରୁଗ ମଧ୍ୟେ ହେବ
ପ୍ରଦାନପ୍ରାପ୍ତି ସହ କୋଷାଳ ନାନପୁର କୋଷାଳ
ଓସ୍ତେର ରକ୍ଷକପୁର ଫ୍ରେଜକର ବାବୁ ବିକ୍ର
ଦେଇ ବିକ୍ରୟ ମୁକାମେ ଚିତ୍ର ସାମଗ୍ରୀର
ସମ୍ପାଦନେ ଉପସାଧନ ଦେବେ । ଅନୁମତିର
ଦ୍ରୁତମତ ଠିକାକାର ଅନୁମତି ଓଡ଼ିଶା
ଦିଆଯିବ । ଏହି ଚପ୍ପୋଥର ଅନୁମତିର
ଖଣ୍ଡା (ଖାଲପୁର) କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯିବ
ଇତ୍ୟ ।

ଏହି ଦେ ସୂଚନା
ସେକେଟେରୀ ଅନୁମତି
ବାମନଦାଶ
ଫ୍ରେଜ ବିକ୍ରୟ
ମସୂରରୁଜ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଶ୍ରୀଲଳମୋହନ ସାହା ଶଂଖନଧର
ପୃଥ୍ୱୀ ଦାସ
ସର୍ବଜିତ ଗଜସିଂହ ।

୪ ରାଗା ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ କୁର ଫ୍ରେଜ-
ଦେଲେ ପ୍ରାକା ଓ ସବୁ ଅନୁମତି ହୁଏ ।
ମନ ୪୦୮ ୧୯ ମସିହା ୧୯୦୪ ଫେବ ୧୯୦୪
ରାଜମାସ ୧୦୨ ୩୩ ୧୦ ୨୪

କଣ୍ଠ ଦାବାନଳ ।

କାହିଁ ଅବ ସବୁରେ ବିକା ଦେଲେ ଶ୍ରୀ
ଅନୁମତି ହୁଏ ।
ମନ ୩୧୨ ୧୯ ରାଜମାସ ୧୦୨ ୩୩ ୧୦ ୨୪

ସର୍ବଦିନ ଦୁଃଖାଶନ ।

୨୪ ଗଣାରେ ନାଦୁଅକ ଚର୍ମବେଶ ବିକା
ଓସ୍ତେର ଅନୁମତି ହୁଏ ।
ମନ ୧୦୮ ୧୯ ରାଜମାସ ୧୦୨ ୩୩ ୧୦ ୨୪
ଏହା ନିକର ହୋଇଅଛି ସବୁବିଧାର ରାଜ ମୋକ୍ଷ
ପ୍ରାକା ମନୋରମ ମାନ ଓ ଚର୍ମବେଶ ଦେଲେ ବିକା
ଦେବେ । ଏହା ସବୁ ବିକାର କଟକ ଫ୍ରେଜକର
ପାଠକେ ନ ପାଠକେ ପ୍ରଦାନ ସେ କୋଷାଳଙ୍କୁ ବିକା
ଦେବେ କାହିଁ ସାମଗ୍ରୀର ପ୍ର ମେନ୍ଦେଇର ବି. ବି. ପାଠକ
ନିକର ପଠାଇବ । ଏହି ସମସ୍ତ ଉପସାଧନ ଉପସାଧନ
ଦେଲେ ମନ ୧୦୮ ଦେବେ । ଉପସାଧନ ନିକର
ବିକା ଚର୍ମବେଶ ବିକା କାହିଁକିକା ।
ଏକେଡ଼ି ବିକା କାହିଁକିକା ଶ୍ରୀ ବିକା ବିକାର ବିକା
ବୁଦ୍ଧ ବିକାର ।

ଜଳନାୟକା ।

ଗତମାସ ତା ୧୧ ରାଜରେ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତାହରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପେଲେଗ ଗେଜେଟ୍ ୧୦,୨୨୯ ମୁରୁ ଦିଆଯାଇ । ତହିଁ ପୂର୍ବ ସପ୍ତାହର ମୁରୁ ୧୧,୨୧୯ ଭୁଲନାରେ ଏହା ଟିକିଏ ଶୁଦ୍ଧ ହେଉଥିବ । ମୋଟ ଜିଣା ପ୍ରାୟ ଏଗାର ଶହ ମଧ୍ୟରୁ ବମ୍ବେରେ ୫୫୦ ଓ ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ୩୩୦ ଟଙ୍କା ଓ ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶରେ ଏକଶହ ଲେଖାଏଁ ଜିଣା ପଡ଼ିଥିବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ମାସ ବୃଦ୍ଧି ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଯେ ସମସ୍ତ ଗୁଡ଼ାଗାଡ଼ି (Motor car) ଚଳରେ ଗୁଲିଚ ହୁଏ ତହିଁରେ ପେଟଗୋଲି ଚାମଡ଼ ବସଦଳକଡ଼ ଚୋଲ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ । ସେପ୍ରକାର ଗାଡ଼ିର ଅଧିକାଂଶମାନେ ଜଳି ଚୋଲ ଲାଗିବା ଓ ପ୍ରାକାନ୍ତର କରକାକାରଣ କଲିକତାର ସୁଲ୍ଲଗ୍ନ ନିମନ୍ତର ଅଧିକା ଚଳି ମାଳିଗୋଟି ମାଳିଗୋଟି ଲାଲସେନ୍ଦ୍ର ଦେବାକୁ ଅଧିକାକୁ ସାରେ ମାଧ୍ୟ । ସେହି ଲାଲସେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମାବଳୀ ମତ କଲିକତା ଗଜେଟ୍ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ।

ଗତ ମଇମାସ ତା ୧୭ ରାଜଠାରୁ ଅସମ୍ଭ୍ରମାସ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର ଭୁବ୍ କଲର ସଦର ମହାମରେ ଯେତେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ତହିଁର ପରିମାଣ ବାର୍ଷିକ ହାରହାର ସହଜ ନିମ୍ନେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ଯଥା—

ଚଳତ ବର୍ଷର ଦାସଦାସ ବାର୍ଷିକ		
୧୯୦୩	୩୩୫୦	୩୮୨୯
୧୯୦୪	୩୩୭୯	୩୭୫୮
୧୯୦୫	୨୭୨୨	୩୧୦୯
ଅନୁମତ	୨୧୫୪	୩୩୫୦

ନୂଆଖାଲି ଜିଲ୍ଲା ସରକାରୀକରଣ କମିଟାର ତାକୁ ପ୍ୟାସନାଲ ଚୌଧୁରୀ ମାନ୍ୟବର ବଙ୍ଗେ-ଶ୍ୟମ ସତ୍ୟ୧୦୪ସାର ଜୁଲାଇମାସ ତା ୧ ରାଜରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଷୟମାନେ ଦେବା ବିଷୟ ସ୍ମରଣାର୍ଥେ ଦୁଆଖାଲିର ଦାତବ୍ୟ ବିଭାଗୀୟ ସମ-ପୂର୍ବରେ ସମ୍ଭାଷଣ ସେନାପତି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥାପନା କମିଟି ଗୋଟିଏ ସର ନିର୍ମାଣ ଦ୍ୱାରା ୧୯୦୦ ଲା ଦାତ ଦିଆଯାଇଥିବ ଏବଂ ତହିଁ-ପାଇଁ ମାନ୍ୟବର ବଙ୍ଗେଶ୍ୟମ ତାହାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ କଲିକତା ଗଜେଟ୍ରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ।

ଜାଲିଙ୍ଗା ତ ପଞ୍ଚମାସରେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହେଉଥିବ ତାହା ବୁଝିବା ଦ୍ୱାରା ଗତ ମଇ

ମାସରେ ପଞ୍ଚମାସ ହୋଇଥିବ । ତହିଁରେ ଜଣା ଗଲା ଯେ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷରେ କଲିକତାରେ ୧୮.୧୦, ବମ୍ବେରେ ୧୪.୨୦ ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ୩୧.୧୭ ଏବଂ ଜାହୋରରେ ୨୨.୫୮ ଲାଲକୋ ଦାହା-ରଥିଲା । ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ଜାଲିଙ୍ଗା ଅଧିକ ବାହାରିବାର ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ତାହା ପୂର୍ବବର୍ଷ ଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି । ଜାଲିଙ୍ଗା ଚିତ୍ତାଉ କରବା ଅପରାଧରେ ଦେବେଜଣ ଧରଣର ଦଣ୍ଡ ପାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଯୁକ୍ତ ଅଧ୍ୟ ଅପରାଧମାନଙ୍କର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଅଛନ୍ତି ।

ହିନ୍ଦୁ ପେଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ ପାଠ କଲି ତ ଗତ ତା ୧୮ ରାଜ ଅପରାଧରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ମହା-ରାଜା ଏବଂ ବାଲେଶ୍ୱରର ରାଜା ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦେ ବାହାଦୁର ବେଙ୍ଗଲ ସୋସ ଫାକ୍ଟର ନିମନ୍ତ ସାହୁକର କାରଖାନା ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ମହାରାଜା ଓ ରାଜାବାହାଦୁର କାରଖାନାର ଦଳ ସହାୟ ଏବଂ ସାହୁକର ଚିତ୍ତାଉର ସମସ୍ତ ପ୍ରକୃଷ୍ଟା ବହୁତାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମହୋଦିବେଶ୍ୱରୀଙ୍କ ସହାୟତା କରି ଏହି ମନୁବ୍ୟ ପ୍ରତା ଶ କରୁଥିଲେ ଶିଳା-ଖାଦା ଦେଖି ସେମାନେ ବଡ଼ ଆକ୍ରମଣ ହୋ-ଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତହିଁର ଉନ୍ନତ ବାମନା କରନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ବଙ୍ଗଦେଶରେ ଏହି କରତ ଦାରଖାନା ପଚାରିଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରଶଂସାର ଯୋଗ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ମହାରାଜା ଓ ରାଜାବାହାଦୁରଙ୍କର ଦେଖାଯୁ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ବିଷୟରେ ଯଥାର୍ଥ ଅନୁଗମ ଅଛି ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ପୁଅଲର ଅପା ହେଉଅଛି ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ସିଦ୍ଧା ମନ୍ତ୍ରୀ ସାହିବ ସଦାଶେ ଠର ପୁକେ ଗତବର୍ଷ ଯେଉଁ ନିୟମାବଳୀ କୋଇଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବିଲଡ଼ସ୍ତ ସେକ୍ରେଟରୀଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରରେ ତାହା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି । ପୁକେ ଯେଉଁ ବକ୍ତରମାନଙ୍କରୁ ସାହି ମାନେ ଯାଉଥିଲେ ସେହିଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ୦ ୧୦୦ ଅଟକ ରହିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ଅଧିକା ୩୧୦୦ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ୩୫୦ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସାହି ମାନେ ବୋମ୍ବାର ବନ୍ଦରରୁ ସାଧା କରବାର ନିୟମ ହୋଇଅଛି । ଏ ନିୟମମତ ଭଲ ହୋ-ଇଅଛି ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ସାହିମାନଙ୍କର ସୁବିଧା ବଢ଼ିଥିଲେବେ ସେହିପରି ସମ୍ଭବରେ ଭୁବ୍ ସ୍ତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଯେଉଁ ଦୌକ ନିୟମମତ କର-ଅଛନ୍ତି ଚକ୍ରପୁରେ ସାହି ମାନଙ୍କୁ ଏବର୍ଷ ଦଳ କରବାକୁ ନ ସିଦ୍ଧା ସଦାଶେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସେଉଁମାନେ ମୁରୁଠାରୁ ଧର୍ମସାଧକକୁ ଅଧିକର ମୂଲ୍ୟବାନ ଶୁଳ୍କ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ପଶୁଚାପ ହେବେକାର୍ତ୍ତ ।

ମାନ୍ୟବର ବଙ୍ଗେଶ୍ୟମ ସର ପ୍ରେଜିଡ଼ ବାହାଦୁର ଅପରାଧ ଅଧିକାରୀ ବିଭାଗୀୟ ଦମ୍ପି ଶକରମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଦାଲିଲିଂଠାରେ ଗୋ-ଟିଏ ମରଣା ସମିତି ବସାଇବାର ପ୍ରର କର-ଅଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଅନୁମୋଦକର ନିମନ୍ତର ଶୁଭକ୍ତ ପ୍ରାଉସ ସାହେବ ଅପରା କାଲି ଦାର-କଲିଂକୁ ସାଧା କରବେ ଏବଂ ଏହି ସପ୍ତାହରେ ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ହେବ । ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଧାନ ସେକ୍ରେଟରୀ ଶୁଭକ୍ତ ମାନ୍ୟବର ସାହେବ ଏହି ସମିତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସମିତିର ଦୈନିକ ପ୍ରାୟ ଏହାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ ଏବଂ ମାନ୍ୟବର ବଙ୍ଗେଶ୍ୟମ ଏହା ବଦ ତହିଁରେ ଯୋଗ ଦେବେ । ଶାସନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦାତା, ଗୁରୁତର ପ୍ରସଙ୍ଗର ଭବ୍ତର ଦେବ ଏବଂ ବଗ୍ତର ସାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ଚନ୍ଦନସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ହିତର ସନ୍ଦେହ ତାହି ଏବଂ ଏଥିର ଫଳ ଶୁଭକର ହେବାର ଅପା ହେଉଅଛି ।

ମହାମାତ୍ୟ ଲର୍ଡ଼ କର୍ଜନ ପୁତବାର ଭୁବନେ-ଶ୍ୱରପ୍ରତିନିଧି ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ସଦରେ ନିୟୁକ୍ତ ଦେଶର ଜିଲ୍ଲାର ସରକାର ଗଜେ-ଟ୍ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେ ବଙ୍ଗ-ରୁ ଏ ଦେଶକୁ ସାଧା କରବାର ଦଳ ପ୍ରର କର-ସଙ୍ଗର ଜନସଂଖ୍ୟା ଜାଗାକୁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ତାହାଙ୍କର ସଦ-ଧର୍ମଣୀ ଶ୍ରୀମଳ କର୍ଜନ ଦୌତ ଶକ୍ତ ପାତ୍ରାପ୍ରସ୍ତ ହେବାକୁ ସାଧା କର କର ଜନସଂଖ୍ୟା ଦେଖଇ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀମଳଙ୍କର ପାତ୍ରା ପୁତ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏବଂ ତାହା ସମନ୍ତ ପ୍ରବଳ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବିପଦର ଅପରା ଦୋ-ଇଥିଲା । ବିଲଡ଼ ଏବଂ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏଥି ପାର ମହାଶୟନୀ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟହ ସତ୍ୟ ଦୁଃଖ ଓ ସଦାକୁ ଭୁବ୍ତର ତାର ସମ୍ଭାଦ ଲର୍ଡ଼ କର୍ଜନଙ୍କର ଦୟାଳୁ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀମଳଙ୍କ ଅନୁକ୍ରମକୁ ବେଗ ଟିକିଏ ଉପଶମ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତାହାମାନେ ଅବେଗ୍ୟ ହେବାର ଅପା ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଏହି ଅପା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ ଶୁଭ-କଠାରେ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଲଡ଼ ସମ୍ପର୍କର ସତ୍ୟ ୧୮୮୧ସାରର ଅନୁକର ଧା ୩୨ ର ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଲଡ଼ମାନଙ୍କର ସତ୍ୟ ୧୯୦୩-୧୯୦୪ ସାରର ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କଲିକତା ଗଜେଟ୍ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଯଥା—

ଯେଉଁ ଜିଲ୍ଲାର
 ବନ୍ଦର ସମୂହ ଅସ୍ତ୍ର ବ୍ୟୟ
 ବାଲେଶ୍ଵର ଟ ୨,୨୮୩/୧୧ ଟ ୮,୨୧୫/୧୦
 କଟକ ଟ ୧୦,୨୪୨/୨ ଟ ୫,୩୫୦/୯
 ପୁରୀ ଟ ୨,୨୫୭/୨ ଟ ୨,୫୨୪/୧୧
 ଟ ୧୫,୫୮୨/୧୧ ଟ ୧୪,୨୧୨/୧୦

କର୍ତ୍ତୃ ଅଭିମତେ ଦାବରେ ଥିଲେ ଟ ୧୨୨୧-
 ୩୮ ଏବଂ କର୍ତ୍ତୃ ଯେତେବେଳେ ଟ ୧୩,୦୮୩/୧୧
 ଦାବରେ ରହିଥିଲେ । ସୁତରାଂ କଟକ ଯାତ୍ରା
 ଅବସ୍ଥା ସମ୍ବୋଧନୀୟ ଅଟେ । ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ର
 ଏକମାତ୍ର ବନ୍ଦର ମାସୁଲଦାର ଦୋରାଥିଲେ ଏବଂ
 ଦାନେ ଅସ୍ତ୍ର ଟ ୫୫୦ ରୁ ଅଧିକ ନ ଥିଲେ । କଟକ
 ଦଳ ଅସ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ବାଲେଶ୍ଵରର ବ୍ୟୟ ସମ୍ଭାଳିପା
 ଅଧିକ ଥିଲେ । ବନ୍ଦରର ପ୍ରଧାନ ଦର୍ମଗଣିକର
 ବେତନ ଓ ଗଣ୍ଡ ଖରଣ୍ଡ, ତାହାଙ୍କର ସଦ୍‌ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଗୁନକଲି ଦେବୁ ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାର ଶରଣ
 ପଡ଼ିବାରୁ ସେପରି ଘଟିବାର ଜଣାଯାଏ ।

କରେକଟ କୋଟ ମହଲୁମାର ସତ ୧୯୦୩
 ୦୪ ସାଲର ବାଟିକ ରିପୋର୍ଟରୁ ପ୍ରକାଶ ଯ
 ଗତ ଟ ୧୧ କୋଟର ଉଲ୍ଲସ୍ତରଳ ଚଷମ
 ବିକ୍ରୟ ଅଛି । ଯଥା ସତ ୧୯୦୧ । ୦୨ ରେ
 ୨୧ କୋଟି ୧୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର, ସତ ୧୯୦୨ । ୦୩
 ରେ ୨୩ କୋଟି ୪୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଏବଂ
 ସତ ୧୯୦୩ । ୦୪ ରେ ୨୭ କୋଟି ୩୪ ଲକ୍ଷ
 ଟଙ୍କାର ଦୋରା ଗୁଲିଥିଲେ । ଯାହା ଲୋକେ
 ଦେଖା ପାଇବାରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ଅଥବା
 ଦାବରେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କେବଳ ବାହାର ମୂଲ୍ୟ
 ଧରାଯାଇଅଛି । ସରକାରଙ୍କ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରୀ
 ଅଥବା ପ୍ରାଦେଶିକ ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କ ଦାବରେ
 ଥିବା ଦୋରା ମୂଲ୍ୟ ଧରାଯାଇ ନାହିଁ । ଉପର
 ଲିଖିତମତେ ଗତ ଟ ୧୧ କୋଟର ଦୋରା
 ବାବଦର ୨୧ କୋଟି ୧୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାଠାରୁ
 ୨୭ କୋଟି ୩୪ ଲକ୍ଷରୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ।
 ମାତ୍ର କହିଁ ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥାରେ ୧୮ କୋଟିରୁ
 ୨୨ କୋଟିକୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲେ । କରେକଟ
 କୋଟର ବ୍ୟବହାର ଶେଷ ଅଧିକତର ରୂପେ
 ଲୋକେ ବୁଝିବାକୁ ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରକାଶ ଦେଖି
 ଅଛି । କେବଳ ବ୍ୟବହାର ସମ୍ଭାଳିପାରି ନ ଥିବା
 ଦତ୍ତା ଚଳେ ଅଧିକ, କହିଁ ଚଳେ କମେ, କହିଁ
 ଚଳେ ମାନକ ଓ କହିଁ ଚଳେ ଲୋକୋପ
 ଓ ଏକତାବାଦ ଅଟେ । ଏବର୍ତ୍ତମଧ୍ୟରେ କେ-
 ଦେଗଡ଼ ଲାଲ୍‌କୋଟ ଧରାଯାଇଥିଲେ ମାତ୍ର
 କହିଁର ସଂଖ୍ୟା ପୂର୍ବଠାରୁ ଅଧିକ ନ ଥିଲେ ଏବଂ
 ଲାଲ୍‌କୋଟ ମଧ୍ୟରେ ୧୦ ଲକ୍ଷରୁ ଓ ୧୦୦୦ ଟ-
 କିଣ୍ଡା ଦୋରା ପ୍ରଧାନ ଥିଲେ । ଲୋକଙ୍କର ଏ
 ଦୃଷ୍ଟିରେ ସାବଧାନ ଦେବା ଉଚିତ ।

ବିଲ୍‌କୋପୀ ଭାରତବନ୍ଧୁ ଉଲ୍ଲସ୍ତରଳ ଦମକ
 ସି, ଅଭ, ଦ, କର, ପରଲୋକ ଗମନର ତାରି
 ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଲ୍‌କୋପ ସମ୍ପର୍କିତ ଦୋରାଅଛି
 ଏବଂ ବିଲ୍‌କୋପୀମାନେ ଦୋରା ଦୁଃଖରେ
 ମଗ୍ନ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଭାରତର ମଙ୍ଗଳ ବିଲ୍‌କୋ
 ଦାସମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ ଓ ଧର୍ମ ବିଚାର ଉପରେ
 ଏହାକୁ ନିର୍ଭର କରେ । ସେମାନେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ବିଲ୍‌କୋପୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି । କେବଳ ଭାର-
 ତର ରୁଚି ସେମାନଙ୍କୁ ବଳପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଏ
 ଓ ବୁଝାଇବାର ଲୋକ ଅଧିକ ନାହାନ୍ତି । ଯେଉଁ
 ଅଲ୍ପସଂଖ୍ୟକ ଲଂକା ଲୋକ ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା
 ସମ୍ବେଦନୀୟ ଲୋକଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ପ୍ରକାଶକର କେନ୍ଦ୍ର
 ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବରଦ ଶା-
 ଦେବ ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଥିଲେ । ସେ ଭାରତ ଓ
 ସିଲେକରେ ଦୀର୍ଘ କାଳ ବାସ କରି ଭାରତ
 ଦାସଙ୍କର ରୁଚିପତ୍ରା ଉତ୍ତମରୂପେ ବୁଝିଥିଲେ
 ଏବଂ ତାହା ସୁଦେଶାୟୀମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବା କରଣ
 ଅନେକ ଯତ୍ନ ଓ ପୁସ୍ତକା ପ୍ରକାଶ, ସଲ୍‌ସମ୍ପର୍କ
 ଭରେ କରୁଥିବା ପ୍ରକାର ଏବଂ ସମ୍ଭାଷଣମାନ
 କରେ ପ୍ରକାଶ କେଶିବାରେ ନିରନ୍ତର ସମୟ
 ଓ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ କରୁଥିଲେ, ତାହାଠାରେ ଅନ୍ୟ
 ମାନଙ୍କର ଭାଗ ଅଧା ଥିଲେ । ଏମାନ ଉଚିତରେ
 ମୂଲ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ ଯୋଗାବଦ ଏହା ବୋଲିବା
 ଅଧିକ । ଏଥିରୁ ଦୋରା ଦେଖିପାରୁ ଭାରତର
 ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଯାକ ହୋଇ ଯାହିଁ । ଦୋରାରେ ଭ୍ରମ-
 ରକ୍ଷର ଏ ବିଚାର ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ । ଦଗଡ଼ ଶା-
 ଦେବଙ୍କର କର୍ତ୍ତୃ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖିଲେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ସେ ବୁଝିଲେ ଦୀର୍ଘକାଳ ଉତ୍ତମମାନଙ୍କର ହିତ
 କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରମେ ବିଚାରକୁ ସମ୍ମତ ଥିଲେ ।
 ଭ୍ରମରକ୍ଷକ ଚଳି, ଭବି ପ୍ରକାର ହେଲେ ଓ ଶୀଘ୍ର
 ତାହାକୁ ସ୍ଵର୍ଗକୁ ଚୋରକଲେ । ଅନୁମାନେ
 ତାହାଙ୍କର ପ୍ରକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ସାମୁଦାୟ ଦେବା
 ଦାବଣି-ଉପକରଣଠାରେ ଏହାକୁ ମନରେ
 ଦାମଦା କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଗତ ଦୁଇବାର ଅପରାଧରେ ଏ ଦଳର
 ନିପୁଣତ ଉତ୍କଳ ଯୁବାବଳର ଶୀଘ୍ରତା, ଏମ
 ଗ୍ରାହ୍ୟ ସାହେବଙ୍କୁ କେଶିବା ଦାବଣି ଗୋଟିଏ
 ବସେଷ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରୁଥିଲେ । ସତର ଉତ୍କ
 ଶେଖୀ ଓ ନିପୁଣତର ସଂଖ୍ୟା ଦର୍ଶକ ଓ
 ହୁଦାତାଂଶୀ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଉତ୍କଳ ଥିଲେ
 ଏବଂ ସତର ବୃତ୍ତ ଓ ଅଗଣା ପ୍ରକାର ପ୍ର
 ଯାନସ ମିତ୍ୟାଦଦାର ଅଧିକ ମନୋହରରୂପେ
 ବୁଝିବ ଦୋରାଥିଲେ ଓ କଲ୍ୟାଣଦର ମଧ୍ୟ
 ସମ୍ବେଦ ବନୋଦସ ଦୋରାଥିଲେ । ଶେଷକୁ ଗ୍ରାହ
 ସାହେବର ଦାବଣି ନାଜିବାବ ବାହୁ ପରେ
 ଉତ୍କଳ ଦେବା ମାତେ ଲଂକା ବାଦାବାଲେ

ଏବଂ ସମସ୍ତେ ସେକଟିଆ ପ୍ରଭୃତି ସାହେବ
 ମହୋଦୟଙ୍କୁ ଅନ୍ୟର୍ଥାତା ଦର ଘରଭରଣକୁ
 ଦେଲେ ସମସ୍ତ ଦେଖାଇଲେ । ପ୍ରାୟ
 ପୂର୍ଣ୍ଣାୟୁ ସମସ୍ତ ଦୋରାଥିବାକୁ ଗେଲେ ଦେଖା-
 ଇବାର ସୁଖା ନ ଥିଲେ । ସରକାରଙ୍କ ସହକ
 ଚକ୍ରପଣ ବାଦ୍ୟାଳାପ ପରେ ବୈଠକରେ
 ସମସ୍ତେ ବସନ୍ତେ ଅନ୍ୟର୍ଥାତା ସୁଦତ ବକ୍ତୃତା,
 ରିପୋର୍ଟ ପାଠ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଲଂକା, ବଙ୍ଗଳ
 ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ଦେବାଦ ଦୁଃସ୍ତ୍ର ପାଠ
 ଦେଲେ । ପରେ ସାହେବ ମହୋଦୟ ଗୋଟିଏ
 ହୁଦ୍‌କଲିକାରେ ସମିତର ଦାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅସ୍ଵାଳ-
 ତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁରୋଧ ଦୋରାଥିବାକୁ ପ୍ରକାଶ
 କରୁ ବିଦ୍ୟାର ଉତ୍କଳ ସଙ୍ଘେ ନେଇ ଚହୁଁ
 ବନ ଚରଣ ଉଦ୍‌ଗି ପ୍ରତି ବିଶେଷ ମନୋଯୋଗ
 ଦେବା ଦାବଣି ଉପଦେଶ ଦେଲେ । ଚହୁଁକୁ ନ
 ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ବ୍ୟାପାର
 ସହ ଲକ୍ଷ ଦେଲେ । ସେ ଅମୟରେ ରାଜ ପ୍ରାୟ
 ଶ ୨ ଓ ଦୋରାଥିଲେ । ଗଣ୍ଡାମ ଧରକୋଟର
 ଗଣ୍ଡା ଏହି ସମିତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଉତ୍କଳ
 ଦତା ଅଟନ୍ତି । ସେ କେବଳ ହୁ ନ୍ୟାସାଳରେ
 ଗୋଟ ଦେବା ଦାବଣି ଦୁଇ ଦିନ ସଦାଶେ
 ଏ ଦଳରୁ ଅଧିକ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଯୋଗ
 ଦେଇ ସହାୟତା ଦେଇ ପ୍ରକାର ସମସ୍ତ ଦେଇ
 ଥିଲେ ।

କେର ଅଭିଯାତ ।

ଉତ୍କଳ ପକ୍ଷ ପ୍ରତି ବିଦର ଅପରାଧ ଦୋରା-
 ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଅଧିକତା ପ୍ରତି ଦାସ ଦେବା
 ଏହାର ଅପରାଧ ଦାବଣି । ସରକାର ସର୍ବ
 ସମ୍ପର୍କରେ ଉଚିତ ଓ ରୁଚି ମଧ୍ୟରେ ବିଚାର
 ଲାଗିଅଛି । ଅଗା ଦେଲେ ଅଛି ସେମାନେ ସନ୍ତୋ
 ସନଦର ମାନସରେ ଶୀଘ୍ର ହିତପ୍ରତି
 କେବେ । କିନ୍ତୁ ଅଭିଯାତ ପ୍ରକାଶମତ
 ଦଳ ପରେ ପୁଣି କେତେବେଳେ ଗୋଳମାଳ ଦେ-
 ବାର ସମ୍ଭବତା । ଦଳରୁ ମନୋନିପୁ
 ମରୁକୁମି ସମ୍ଭବତା ପ୍ରାୟରେ ଅବସ୍ଥାନ ହୁ-
 ଥିବାର ହୁଏତ ହୁଏତ ସମ୍ଭବତା ଶୀଘ୍ର ଲାଗୁ
 ଫେର ଅଧିକେ । କର୍ତ୍ତମାତ ଅନେକ ସଦ୍ୟାଶୀ
 ଲାକର ଅଧିକରେ ଅଛନ୍ତି । କେବଳ ସରକାର
 ଠାର ୨୦୦୦ ଲକ୍ଷ ତାଙ୍କ ଅଧିକରେ ଅଛନ୍ତି ।
 ଏବର୍ତ୍ତମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଲକ୍ଷ ତାହାଙ୍କ ସହାୟତା-
 କରଣ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଶୁଣାଯାଏ
 କର୍ତ୍ତମାତ ଉପକ୍ରମ ମନଦଳ ବଡ଼ ବଳବାଦ
 କରୁଛି । ଏହି ସମସ୍ତ ଦାବଣିକୁ ଦଳରୁ ମନୋ
 ଗୋଟିଏ ଦଳ ବାଦି ସହ ବିଚାରରେ ଦାର୍ଯ୍ୟ
 ଦରକାର ସହକାର ଦେବେ, ଏପରି ଅପଦା
 ଦେଇଅଛି ।

ରୁଷ ଜାପାନ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଜଗତ ତା ୧୭ ଛନ୍ଦ ତାର ସମ୍ଭାବରେ
 ରୋଷାଧୁଳ ଯୋଡ଼ାଅରଥର ପଦକ ସଦିକ୍ତ,
 ତା ୧୫ ଛନ୍ଦ ସମ୍ଭରେ ଲୁଣା ଚୋପକାଳୀ ହୋ-
 ଯୁଲ । ଜାପାନୀମାନେ ସୁତଙ୍ଗ ବର ସଦର
 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିଲେ ଓ ରୁଷର ପ୍ରାୟ
 ଅଠଗଡ଼ ଅଧ୍ୟାୟେହି ସେବା ନିକଟ ଓ ଅନେ-
 କସ୍ତତ ଏ ଚୋପ ଦସୁଗତ କରୁଥିଲେ ।
 ତା ୨୦ ଛନ୍ଦର ବାର ରିପୋର୍ଟରୁ ପ୍ରକାଶ ସେ
 ତା ୧୧ ଛନ୍ଦରେ ଜାପାନୀ ଯୋଡ଼ାଅର୍ଥର
 ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଗୋଟି ବଡ଼ ଦୁର୍ଗ ଅଧିକାର କର-
 ଥିଲେ ।

ତା ୨୧ ଛନ୍ଦର ଚାଲିସମାଦରୁ ପ୍ରକାଶ ସେ
 ରୁଷ ଫୁଡ଼ରେ ପରତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ଅରମ୍ଭ
 କରୁଅଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା
 ବଡ଼ ସୁବିଧାନକର ନୁହେଁ ।

ଜେନେରାଲ ଚୁରୁପାଟକଙ୍କ ବରୁମତେ
 ଜେନେରାଲ ଅଲିକ୍ସାନ୍ଦ୍ର ସେଷ୍ଟାପେର୍ସବର୍ଗକୁ ଜବାଇ
 ଦେଇ ବରଷାସୁ ଚଳି ଦୋଇଅଛି ।

ଯୋଡ଼ାଅର୍ଥରେ ବସୁଡ଼ିକାଗେମ ପ୍ରବେଶ
 କରୁଅଛି । ଜଗତ ତା ୧୧ ଓ ୨୦ ଛନ୍ଦର
 ଅକ୍ଷମଣରେ ସେଷ୍ଟାପେର୍ସବର୍ଗରେ ବଡ଼ ଶୁବନା
 ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଯୋଡ଼ାଅର୍ଥରର ଯୁଦ୍ଧ ଜମାଗତ ପଞ୍ଚାଶତ୍ୟା
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲଢ଼ିଥିଲା ଅବଶେଷରେ ଜାପାନୀ
 ଛଗୋଟି ଦୁର୍ଗ ଅଧିକାର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ
 ହେଲେ । ଯୁଦ୍ଧ ଦୁଃସାଦୃଶ୍ୟ ରୂପେ ଦୋଇ-
 ଥିଲା ମାତ୍ର ଜାପାନର ଶକ୍ତି ପୂର୍ବକରୁ ଅବ୍ୟସ୍ତ
 ହୋଇ ଚ ଥିଲା ।

— ୫ —

ମୁକ୍ତ ଗୋ ମେଖାଦର ଶବ ସମ୍ଭାର ।
 ଏ ବସ୍ତୁରେ ଏ ଜଳରେ ଗୋଟିଏ
 ଦୁଇ ନିୟମ ଜଳ ବୋଇଜର ଅଦେଶରେ
 ହାଣ୍ଡ ହୋଇଅଛି । ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଚାହା
 ଜଣାଇବା ପୂର୍ବେ ଏ ସଙ୍କ୍ରାନ୍ତ ବହୁକାଳ ପ୍ରତ-
 ଲିତ ପ୍ରଥା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବାର ଅବଶ୍ୟକ । ଚାହା
 ଏହିକ ଦୌଣିସି ସ୍ଥାନରେ ମୁଦ୍ରାମାଳର ଗୋ
 ମେଖାଦ ମରଗଲେ ସେ ସ୍ଥାନ ଶକ୍ତିବା ମେଦେ-
 ନୁର ଅବା ପାଶ ବହିର ଶବ ଅପଣା ଭରଠାକୁ
 ଦେଇଯାଇ ବହିର ଜମ ବାହାର ଭର ଶୁଭ୍ରାଠ
 କରୁବ ଏ ଓ ଦେବେ ଅପଣା ବାଦ୍ୟ ଶୁଭ୍ରୀ
 କରେ । ଉକ୍ତ ଶବର ମାଂସ ସେ ଓ ଚାହୁ
 ଏ ଦାନ୍ତରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଶମାନେ
 ଦାନ୍ତ ଦେଇ ରକ୍ତ କର ଶ୍ରେଣଦ କରିନ୍ତି ।
 ସଙ୍କ୍ରାମକ ସେନା ଓ ସର୍ବାଦାରେ ମୁକ୍ତ ଗୋ
 ମେଖାଦର ମାଂସ ସକ୍ଷା ସେମାନେ ସକ୍ଷ
 ଶାଅନ୍ତି ଓ ବଦନ୍ତି ସେ ଅନୁ ଯୋଗେ ବହିର

ବନ୍ଧ ଦୋଷ ଦରଶ ହୋଇଯାଏ ଓ ଦେବେ
 ବହି ଅନୁଷ୍ଠା ଦିଅ ନାହିଁ । ଗଜୁଜମାନଙ୍କର
 ବଦାଣ ଗୋରୁ ମରଗଲେ ବହିର ଶବ
 ସେମାନେ ପାଶ ମେଦେନୁରକୁ ନ ଦେଇ
 ଯୋଡ଼ନ୍ତି ଓ ଦୌଣିସି ପ୍ରାଚୀନ ଘରେ
 ଗୋରୁର ଶବ ଯୋଡ଼ିବାର ବ୍ୟ ଅଛି । ମାତ୍ର
 ଏପରି ଯୋଗା ହୋଇଥିବା ଶବକୁ ସ୍ଥାନ ଶକ୍ତିବା,
 ପାଶ ଅବା ମେଦେନୁର ପସ୍ତାତ ଶୋଳି ଅପଣା
 ଶବକୁ ଦେଇ ଉପର ଉକ୍ତ ମତେ ବହିର ଜମ
 ଓ ମାଂସ ବ୍ୟବହାର କରଇ ଦେବଳ ମାଂସ ସକ୍ଷ-
 ଯାଇଥିବା ସୁଲେ ଚାହା ପହାଇ ଦିଏ । ଏ
 ପ୍ରଥା ଏ ଜଳରେ ଓ ପ୍ରାୟ ଉତ୍କଳର ସର୍ବଜ୍ଞେ
 ପରମ୍ପରା ଚଳିଆସୁଅଛି । ନୂତନ ନିୟମ ଏହିକ
 ଦେବର ଉକ୍ତ ବୃତ୍ତ ବୋର୍ଡ଼ିକ ଅନୁସେଧମତେ
 ପୁଲିଶସାହେଦ ଅଦେଶ ପ୍ରଭୃତ କରିଅଛନ୍ତି
 ସେ ଗୋମେଖାଦ ଦୌଣିସି ସେଗରେ ମର-
 ଗଲେ ଚମଡ଼ା-ବ୍ୟବସାୟୀ ପାଶ ଓଗରମାନେ
 ଶବର ଚମଡ଼ା ବାହାର କରି ଦେଇ ଶବକୁ
 ପିଙ୍ଗିଦିଅନ୍ତି ଏଣୁମର ଅଦେଶ ସଙ୍କ୍ରାମକ
 ସେଗର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ହୁଅଇ । ଅତଏବ ସମସ୍ତ
 ଦମ୍ପାଦାର ଓ ଚୌକଦାର ଓ ଚଦସିଲ ପଞ୍ଚା
 ଏକମାନଙ୍କୁ ବୃହତ ଦିଆଯାଉଅଛି କ ଦୌଣିସି
 ସେଗରେ ଗୋ ମେଖାଦ ମରଗଲେ ବହିର
 ଶବକୁ ଦେଇ ଚମଡ଼ାକୁ ଛାଡ଼ିବିଧିର ଅବା
 ଶୁଣ୍ଠା ଦସର ଦେଲ ପର ଶବକୁ ଚମଡ଼ା ସହତ
 ଯୋଗାଇ ଦେବେ କ ସେପରି ଚମଡ଼ା ବ୍ୟବ-
 ସାୟୀ ପାଶ ପ୍ରଭୃତ ଉକ୍ତ ଶବର ଚମଡ଼ା
 ଦୌଣିସି ମତେ ଦେଇ ଚ ପାରିନ୍ତି । ଯଦି
 ସେମାନେ ଏ ନିୟମର ଅନ୍ୟଥା ଦୌଣିସି ସୁଲେ
 ଦେଖିବେ ତେବେ ବହିର ଏକଲ ଥାନା ଅବା
 ପାଣ୍ଡିରେ ଦେବେ ଓ ଯୋଗଣ କର୍ମରୁଣା
 ବହିର ରିପୋର୍ଟ ସଦର ମୁଦ୍ରାମକୁ ସବୁର
 ପଠାଇବେ । ଏ ଅଦେଶ ସତ ୧୯୦୨ ସାଇ
 ସିଡମ୍ବର ମାସରେ ପ୍ରଭୃତ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର
 ମୋପସରରେ ତେତେ ପ୍ରବଳ ହୋଇ ଚ
 ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋପସରସୁ ଯୋଗଣ
 କର୍ମରୁମାନେ ଏ ନିୟମ ପ୍ରବଳ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ଶୁଣିବାରେ ନିକଟରେ ଶବ ନେବା ଦେତେକ
 ପାଶକୁ ଯୋଗଣ ଧରୁଅଣି ଚଲଣ କରିବାର
 ଧମକାଇବାକୁ ସେମାନେ ଅଧ୍ୟାୟୁକ୍ତା ଦେଇ ଓ
 ଶବକୁ ଯୋଡ଼ି ମୁକ୍ତି ପାଇଲେ । ଏଣୁମର
 ପାଶ ମେଦେନୁରମାନେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ନିକଟରେ
 ଏଥିର ମୁଦ୍ରାସ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ।

ବଦନ୍ତରେ ଜଗାଗଲ ସେ ଉକ୍ତ ବୃତ୍ତ
 ବୋର୍ଡ଼ିକ ଅଧୀନସ୍ଥ ପଶୁ-ଚିକିତ୍ସକ ବାବୁ ବିନୋ-
 ଦହକାସ୍ୟ ଦତ୍ତ (ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁକ୍ତ) ସତ ୧୯୦୨

ସାଇ ସିଡମ୍ବର ମାସ ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ସୁରଦ୍ରା-
 ପୁର ଗଜରପୁର ଶରଭଦା ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନମାନ
 ଉପସ କର ଗୋରୁକୁ ପାଦୁଅଧ ସଙ୍କ୍ରାମକ
 ସେନା ହୋଇଥିବାର ଦେଖି ରିପୋର୍ଟ କଲେ କ
 ଯଦିବା ସଙ୍କ୍ରାମକ ସେନା ଅନେକ ଗୋରୁକୁ
 ଧରୁଥିଲା ମାତ୍ର ସେ ସବୁ କଷ୍ଟ ହୋଇ ଜାହାନ୍ନି
 ଦେବଳ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବାହୁଣା ଓ ବୁଦ୍ଧ ଅକର୍ମଣ୍ୟ
 ଗାର ସୁ ଚିତ୍ରଣ ଅଭାବେ ଜାଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି
 ଶୁଣିବାରେ ପାଶ ମେଦେନୁରମାନେ ସଙ୍କ୍ରାମକ
 ସେଗରେ ମୁକ୍ତ ଗୋମେଖାଦର ଶବ ଦେଇ-
 ଯାଇ ଚମଡ଼ା ବାହାର କରି ଦେଇ ଅବଶିଷ୍ଟ
 ଗୋଚର ସ୍ଥାନରେ ପହାଇଦିଅନ୍ତି ଓ ସେହି
 ଠାରେ ଅନ୍ୟ ପଶୁମାନେ ଚରିବାକୁ ସେ
 ସେମାନଙ୍କୁ ଧରଇ । ପାଶ ମେଦେନୁରମାନେ
 ଚମଡ଼ା ବେପାରକୁ ଚମ ଯୋଗାଇବା ଦାଉଣ
 ଏପରି କରିଥାନ୍ତି ଓ ଏ ପ୍ରଥା ଚଳୁଥିଲେ ସେନା
 ନିବାରଣର ଆଶା ନାହିଁ ବରଂ ସ୍ଥାନ ସ୍ଥାନରେ
 ସେନା ବସାଇ କରିବ ।

ଏ ରିପୋର୍ଟ ଉକ୍ତ ବୃତ୍ତ ବୋର୍ଡ଼ିକେ ପଦୁ-
 ହୁବାକୁ ଚେଅରମେତ ସାହେବ ଉପସ୍ତୁ୍ୟକୁ
 ନୂତନ ନିୟମ ଅବଧାରଣ କରିଅଛନ୍ତି ଓ ଚାହା
 ଅଜ୍ଞାନମତେ ପୁଲିଶ ବାହା ମୋପସରରେ ପ୍ରଭୃତ
 ଓ ପ୍ରବଳ କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ
 ଉକ୍ତ ରିପୋର୍ଟର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅପେକ୍ଷା ଅଭିଭକ୍ତ
 ଅଦେଶ ହୋଇଅଛି । ସଙ୍କ୍ରାମକ ସେଗରେ
 ମୁକ୍ତ ଗୋ ମେଖାଦ ଶବର ଚମ ବାହାର କରି
 ଦେଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ଶବ ଚରଇ ସ୍ଥାନରେ ପହାଇ
 ଦେଲେ ସେଠାରେ ଚରିବା ପଶୁମାନଙ୍କୁ ସେନା
 ଅକ୍ଷମଣ କରିବା ସମ୍ଭବ ପୁଣି ସେ ଶବ ସକ୍ଷ-
 ଲକୁ ବହିର ଦୁର୍ଗଳରେ ବାସୁ ବଗାକୁ ହୋଇ
 ସେନା ଜାତ କରଇ ପାରିବ । ଯଦିବା ପାଶ
 ମେଦେନୁରମାନେ କହନ୍ତି ସେ ସେମାନେ ଚମ
 ବାହାର କରଇଦେ ଶବ ପହାଇ ଚ କିଅନ୍ତି
 ଦାଉଣ ବହିର ମାଂସ ସେମାନେ ବାଦି ଦେଇ
 ଥାନ୍ତି ଦେବଳ ଅନୁକ୍ର ଜାତୀଅବ ଶାଦ୍ୟର
 ଅଯୋଗ୍ୟ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅଂଶ ବା ସକ୍ଷା ମାଂସ ମସଲ
 ସ୍ଥାନରେ ପହାଇଦିଅନ୍ତି ଓ ଚାହା ବଲୁଅ
 ବୁକୁର ଶାସୁଣା ଶାଉଯାନ୍ତି । ଚଥାନ ସଙ୍କ୍ରାମକ
 ସେଗରେ ମୁକ୍ତ ଗୋମେଖାଦ ଶବର ଦୌଣିସି
 ଅଂଶ ପହାରେ ପହାଇବା ଦ୍ଵାନକର ହୋଇ-
 ପାରେ ହାଉଣ ଗୋମେଖାଦ ସକଳ ସ୍ଥାନରେ
 ଚରି ବୁଇନ୍ତି । ଅତଏବ ସଙ୍କ୍ରାମକ ସେଗରେ
 ମୁକ୍ତ ଗୋମେଖାଦ ଶବର ଦୌଣିସି ଅଂଶ
 ପହାରେ ପହାଇ ନ ଦେଇ ଯୋଡ଼ିବାର ନିୟମ
 ହୋଇଥିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତା ଓ
 ଏଥିରେ ଦାହାର କରି ଶକ୍ତ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଦୌର୍ଗନ୍ଧ ସେଗଲେ ମୃତ ଗୋମେଷାଦର
 ତମ ଛନ୍ଦ ବଢ଼ିବ ନା ଶ୍ରେଣୀ କମ ଶ୍ରେଣିକାର
 ସେ ନିୟମ ପ୍ରକାର ଦୋଳିଅଛି ବାହା ଅଳ
 ଦାନକର ଓ ଅନ୍ୟାୟ ଅଟେ । ସକ୍ଷି ଚଳସୁଦ
 ମଧ୍ୟ ସେପରି ପ୍ରସ୍ତାବ କରି ନାହାନ୍ତି ବାକି
 ରଘୋଟର ପ୍ରଧାନ ବଥା ଏହି ଯେ ପାଶମାତେ
 ସଂଜ୍ଞାମତ ସେଗଲେ ମୃତ ପଶୁର ତମ ବାହାର
 କରି ଦେଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ସବୁକୁ ତପ୍ତର ସ୍ଥାନରେ
 ପଢ଼ାଇଅଛି ଓ ସେହିଠାରେ ଅନ୍ୟ ପଶୁମା-
 ନେ ତର ଶ୍ରେଣୀକାନ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
 ତପ୍ତର ସ୍ଥାନରେ ଶବର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ପଢ଼ା-
 ଇବା ଦୋଷସୂକ୍ତ ହେଉଅଛି । ଏହେତୁ ସେ
 ବାହା ରହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଘୋଟ
 କରିଥିଲେ । ତମ କେପାରିକୁ ତମ ଶ୍ରେଣୀ-
 ଇବା ଚାଲୁକୁ ତମ ବାହାର କରି ଦେବାକ
 ତାହାଣ ସ୍ୱରୂପ ସେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଅଛି କିନ୍ତୁ
 ତମ ବାହାର କରି ଦେବା ଯୋଗେ ସଂଜ୍ଞାମତ
 ଶ୍ରେଣ ବସ୍ତ୍ରାଳ ଦେବାକ ସେ ଲେଖି ନାହାନ୍ତି
 କିମ୍ବା ଏଥିରେ ଶ୍ରେଣ ବସ୍ତ୍ରାଳ ଦେବାକ ସମ୍ବନ୍ଧ
 ନୁହେ । ମୋପସଲରେ ବସ୍ତ୍ରାଳ ଅନ୍ତରରେ
 ବା ଗ୍ରାମର ଏକ ସାଧ୍ୟରେ ପାଶ ମେଦେନ୍ତରକ
 ଲେ ଅଟେ ସେମାନେ ଅପଣା ଦଇଠାରେ ମୃତ
 ଗୋମେଷାଦର ତମ ବାହାର କରି ଶୁଖାଇବା-
 ଲେ ତପ୍ତର ସଂଜ୍ଞାମତ ଶ୍ରେଣ ବସ୍ତ୍ରାଳ ଦେବ
 ଅମେମାନେ ଦୁର୍ଘ ପାଲୁ ବାହୁ ।

ଏ ଦେପରେ ତମର ଦେପାଳ ଲଭଜକକ
 ବ୍ୟବସାୟ ଅଟେ ଓ ତଦ୍ୱାର ଅନେକ ଦୁଃଖୀ
 ଶ୍ରେଣ କାଳସୁ ଲେଦେ ପ୍ରତିପାଳକ ହୁଅନ୍ତି ।
 ତମାଳଦ୍ୱାର ଦତ ଗୋରୁର ସଂଜ୍ଞା ଅଳ ଓ
 ସେ ତମର ଲଭ ଦେବକ କସାତ ଯାଏ ।
 ସେଗଲେ ମୃତ ଗୋରୁ ସଂଜ୍ଞା ବସ୍ତ୍ରାଳ ଅବର ଓ
 ମୋପସଲର ଅନ୍ୟ ପାଶ ମେଦେନ୍ତରମାତେ
 ମୃତ ଗୋରୁର ତମ ଯୋଗେ ପଶେ ଉପାଳକ
 କରିଛି । ଏହା ରହିତ ଦେଲେ ଏ ବ୍ୟବସାୟ
 ଦ୍ରାସ ହୋଇଯିବ ଓ ଅବଶ୍ୟ ଦୁଃଖୀ ଲେଦେ
 ତାହାରେ ଅହାରଣ ଅଳ ପଢ଼ାଇବା ଦେବ ।
 ସୁଖି ଶୁଖିବାରେ ଦେହୁ ମୁଲପଲ ଲଭ ଦେବ
 ଏଥିର ଲେଦ କାରବାକି ତରୁଅଛି । ନୂତନ
 ନିୟମକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ମାତ୍ର ଦୁଃଖୀର ମୂଳ
 ଦୋଳିବ କୁ ଦେବ । ଅନ୍ୟ ଅପଣି ଏହି ଦେ
 ପାଶ୍ୱାଦପାରେ ଦେହୁ ହିନ୍ଦୁ ଗୋରୁଠାରେ
 ଦେବକୁ ହିସାପ ଅବା ମାତ୍ୟ ହରନ୍ତି ଓ ଗୋ
 ସବୁକୁ ପାଶ୍ୱାଦ ହିନ୍ଦୁ କ ଦେଇ ସୁଦ୍ଧାଲେଦ
 ଦ୍ରାସ ହୋଇଯାଅଛି; ମଜ୍ଜିତମାତେ ମଧ୍ୟ
 ବକାଣ ଗୋରୁ ପଶ୍ଚରେ ଏହାର ଦରୁଅଛି ।
 ସେମାନଙ୍କ ଗୋମନ ପୋଷିବା ପଦ ଏନୁତର

ନିୟମ ମତେ ପାଶ ଦୌକଦାକଦାକା ଛନ୍ଦ
 ବଢ଼ିବ ନା ଶ୍ରେଣୀ କମରେ ସେମାନଙ୍କ ଧର୍ମ
 ଶ୍ରବ ପ୍ରତି ଅଦାତ ଦେବ । ନବହୁତ ତହୁପା-
 ରନ୍ତି ସେ ସେଗଲେ ମୃତ ପଶୁର ମାଂସ ଅସ୍ତ୍ର-
 ସ୍ତ୍ରୁଦର ଅଟେ ଏଥକୁ ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରୁଦର ଶାଦ୍ୟ ହୁବ୍ୟ
 ସଂଜ୍ଞାଧାରଣକୁ ବକିଷ୍ଟ କରିବାକ ଆଦରରେ
 ନିଷେଧ ଅଛି କିନ୍ତୁ ଦେହୁ ସେହିପ୍ରକାର ତାହା
 ଶାଦ୍ୟକାର ନିଷେଧ ନାହିଁ ଓ ନିଷେଧ ଦରୁଆର
 ନ ପାରେ । ଶ୍ରେଣ ଲେଦେ ଦରୁଦ୍ରା ଓ
 ପାଶ୍ୱାଦକ ବକିଷ୍ଟତା ଦେହୁ ଅତେକ ପ୍ରକାର
 ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରୁଦର ଓ ଗରଷ୍ଟ ଶାଦ୍ୟ ଶାଦ ପାକ କରି
 ଦିଅନ୍ତି । ସୁଲଭ ଦୁଃଖୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେ ପଢ଼ା
 ପଶୁ ଇତ୍ୟାଦି ଶାଦ୍ୟକାର ଅପୋଗ୍ୟ ମଞ୍ଜି ପକାଇ
 ବିଅଛି ଦୁଃଖୀ ବକିଷ୍ଟ ଲେଦେ ସେପରି ସାଦରେ
 ସାଜୁଛି ଦେଇ ଶାଦଥାନ୍ତି । ଅବଦ ଅମେ-
 ମାନେ ଦେଖି ଯେ ଏ ଦୁଃଖୀ ନିୟମଟି ଅନୁଷ୍ଠ-
 କର ଓ ଅଳ ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅଦାବଶ୍ୟତ ଅଟେ
 ଓ ଲଭସା କରୁଁ ସେ ଅମ୍ମମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣତ ଦୁଃ-
 ଶତକ ସାଦେବ ଓ ମେଜଷ୍ଟର ସାଦେବ ସୁକିଣ୍ଡର
 ପୂର୍ଣ୍ଣତ ବାହା ରଦ ରହିତ କରିବୁ । ଉତ୍କଳ
 ସକ୍ଷି ମଧ୍ୟ ତହିରୁ ପାଶ ପ୍ରତିଷ୍ଠକ ପ୍ରତି ପସ୍ତା
 ଦହି ଏଥିର ବହୁଳ ପ୍ରକାଶର ଅବଲମ୍ବ
 କରିବୁ ।

ସାଧୁ ଦୁଃଖୀରାଦ ।

ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟ ଗୋମେଷା ।

ମନେପଦ ବକିଷ୍ଟ ନିଷେଧ ମାନବୁକ୍ତ ଓ ଦୋଷରେ-
 ନିଷେଧ ମା ଲେଦେ ମୋମାତମ ଅନ୍ୟ ଅପେକ ପର୍ଶୁଗ
 ଦାଦେବଦେ ମାନବୁକ୍ତ ଓ ବନେପଟର ପଦରେ ଶିଷ୍ଟ
 ହେଲେ ।
 ଗୋମେଷାଦର ବକିଷ୍ଟ ଦୁଃଖୀର ମନେପଦ ତତତ
 ମାସ ପା ଶ ଦେଠାକୁ ବା ୧୦ ରୁପ ପର୍ଶୁଗ ଓ ମେଦକ-
 ସୁଦର ବକିଷ୍ଟ ପସା ଓ ସେପରି ନିଜ ମା ଏତ, ଅତ,
 ଦେ ମନେପଦମାସ ବା ୧ ଦେଠାକୁ ପାଶ୍ୱାଦ ପର୍ଶୁଗ କି,
 କର ଅପତ୍ତର ତର ନିଷ୍ପତ୍ତ ହେଲେ ।
 ମା ୧, ୧୦, ରତନ ଗୋଶା ମନେପଦମତ କର
 ମୃତ ଦେବକାର ଅପେକ ରତନ ହେବ ।
 କାଦେବଦର ମାନବୁକ୍ତ ଓ ବନେପଟର ମା ଲଭକ
 ଲଭକର ତତତ ଅକ୍ତର ମାସ ପା ୧୦ ଦେଠାକୁ ଏକ
 ମାନକ କୁଣୀ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ।
 ସଂଜ୍ଞାଦ ଶ୍ରେଣୀର ପଦ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଅପେକ ମନ-
 ସତ କାନ୍ଦ ବସାକାଳ ଦୋଷ ସେହି ଶ୍ରେଣ ମନେପଦ
 ପଦରେ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଅପତ୍ତର ହେଲେ ।
 ବୁଦ୍ଧ ବକ୍ଷା ସୁଦର ଦେବାଦ ଶିଷ୍ଟ କାନ୍ଦ ଦେବକ
 ଦେ ତତ୍ତ କାନ୍ଦ ପର୍ଶୁଗ ସୁଦର ମନେପଦ
 ପଦରେ ମ ମନେପଦେ ଅନ୍ୟ ଅପେକ ପର୍ଶୁଗ ନିଷ୍ପତ୍ତ
 ହେଲେ ।
 ବାହୁ ଉଦାକରତର ପାସ ସୁଦ ହୋ ଓକିଣୀ ଶାଦ୍ୟ
 ଦୋଳିବ ସକ୍ଷି ଅପେକ ତହୁସ୍ତ ହେଲେ ।

ପାଦ୍ୟାଦ ପ କ ପ୍ରଦାନରେ ବଠାଇ ଦୌଳ ଶ୍ରେଣ-
 ଲଭମତ ପସନ୍ତା ଦୋଷଠାକୁ ଏକ ମାସ ଦେଠେ ବକ
 ହେବ ।
 ଏ ସଂଜ୍ଞାଦେ ଲଭପଶୁକୁ ପଶୁ ଏକ ଶାଳ ଦେବ ବଦ
 ଅଦୌ ବକ୍ଷି ନ ଅଦ । ନବହୁତାରେ ଶିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦୋଷା
 କିମାସା । ସାଧ୍ୟ ରମ ପ୍ରାୟ ଦର ।
 ଏ ନିୟମ ପଦବା ପଶ୍ୟାଦ ତପ୍ତର ଶାସ ଦାକି
 ନେ ଦୌଳାପଲ ସେହି ମନକାର ପାଶ୍ୱାଦର ମାତ୍ର
 ବାଦେ ଶାଦ୍ୟ ଦୌଷାରେ କର ବାହାରଦର ପଶୁ
 ଶ୍ରାମରେ ବେନ ଦୌଷାଦୋଷରେ ଶ୍ରେଣତ ନିଷ୍ପତ୍ତ କି
 ମା ୧୦ ଦରରେ ବକ ସୁଦ୍ଧାକାର ତପ୍ତରପଦେ ପଶୁ
 ମା ୧୦ ବାଦେ ଶାଦଅଟ ।
 ବେନାକ ଅପିଷ୍ଟ ଦୋଷେ ସେଦେବନା ଶ୍ରାସୁ ପଦ
 ସ ଦେବକି ବକିଷ୍ଟରେ ଅପାମିମିକ ବକିଷ୍ଟ ତହୁସ୍ତ
 କର ବ ୧୦ ଓ ହୁଡ଼ି ମତେ ଶଦ୍ୟୋତ ହୋଇ ପଦ୍ୟାଦ
 ଅପାମିଠାକୁ ୧୦୦ ଶା ପାମିଳ ଓ ୧୦୦ ଶା ମାତ୍ର
 ଶକ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତର ଏକ ଶା ଶ୍ରେଣୀକାନ୍ତ ବାଦେ ଶା
 ହୋଇଲେ ।
 ଦୁଃଖୀର ବକିଷ୍ଟର ବକିଷ୍ଟ ବଦେ ଶା
 ଲଭେ ଦେବେକ ମହୁ ଚିଦେବକ ଦେଇ ବକିଷ୍ଟର
 ବେକିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସାକ ଶାଳ ଦଅଇ ଦେବାକୁ ସୁଦ୍ଧା ମଧୁ
 ଦେଇ ତାହା ମାତ୍ର ଦୋଷାଦେ ଶାଦ୍ୟୋତେ ବକିଷ୍ଟ
 ଦମା ଦାଏର ଦୋଷଅଟ । ବକିଷ୍ଟ ତହୁସ୍ତର ମାତ୍ର
 ମାତ୍ର ହୋଇବ ।
 ହା ଶାଦ୍ୟରେ ମାନବକ ନିଷ୍ପତ୍ତରେ ତହୁସ୍ତ ବା
 ଦମାମାନକ ମଧୁ ଚିକିତ୍ସା ଅଦର ବ ୧୦ ଓ ୧୦୦ ଶା
 ମୋଦକମ ମତେ ବାଦ୍ୟୋତ ମନେପଦ ପାଦ୍ୟୋତ ବା
 ତହୁସ୍ତ ହୋଇ ଅଟ । ଦେବକ ତହୁସ୍ତ ଅଦର ବ ୧୦
 ଓ ମୋଦକମା ଦେ ମା ୧ ଶ୍ରାସୁ ମଧୁ ସାଦେବକ ବକିଷ୍ଟ
 ଲଭେ ବକିଷ୍ଟର ବକିଷ୍ଟ ।
 ବକିଷ୍ଟର ଶାଦ୍ୟର ପାଶ୍ୱାଦ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦୋଷରେ
 ବାକିଷ୍ଟ ବକିଷ୍ଟର ମନେପଦ ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ବକିଷ୍ଟ
 ପଦ ତହୁସ୍ତରେ । ଗୋଶିବ ବକିଷ୍ଟ ପର୍ଶୁ ଚିକିତ୍ସା ଏକ
 ମେଣ୍ଡାକୁ ଶାଦ୍ୟୋତ ହୋଇ ଅପାମିରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବାଦ୍ୟ-
 ରତକ୍ତ । ସାଦ୍ୟେ ଦେବି ଦୁଃଖୀର ଠାକୁ ମାତ୍ର ପର୍ଶୁ
 ଲଭେ ବକିଷ୍ଟ ବକିଷ୍ଟରେ ଠାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଠାକୁ
 ବକାଳ ଦୋଷାକର । ସାଧ୍ୟ ମେଣ୍ଡାଦି ଅପେକ ବାକି ଶାଦ
 ହେବ ।
 ବକିଷ୍ଟଠାକୁ ଶାଦ୍ୟକାର ସୁଦ୍ଧାକାର ଶାଦ୍ୟ ବକିଷ୍ଟ
 ଧୂଳିକ କହାଳ ପର୍ଶୁଗାଳ ନିଷ୍ପତ୍ତର ମା ୧୦୦ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ଦୁଃଖୀର ଶାଦ୍ୟୋତ ହୋଇ ଅପାମିରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବାଦ୍ୟ-
 ରତକ୍ତ । ସାଦ୍ୟେ ଦେବି ଦୁଃଖୀର ଠାକୁ ମାତ୍ର ପର୍ଶୁ
 ଲଭେ ବକିଷ୍ଟ ବକିଷ୍ଟରେ ଠାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଠାକୁ
 ବକାଳ ଦୋଷାକର । ସାଧ୍ୟ ମେଣ୍ଡାଦି ଅପେକ ବାକି ଶାଦ
 ହେବ ।
 ବକିଷ୍ଟଠାକୁ ଶାଦ୍ୟକାର ସୁଦ୍ଧାକାର ଶାଦ୍ୟ ବକିଷ୍ଟ
 ଧୂଳିକ କହାଳ ପର୍ଶୁଗାଳ ନିଷ୍ପତ୍ତର ମା ୧୦୦ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ଦୁଃଖୀର ଶାଦ୍ୟୋତ ହୋଇ ଅପାମିରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବାଦ୍ୟ-
 ରତକ୍ତ । ସାଦ୍ୟେ ଦେବି ଦୁଃଖୀର ଠାକୁ ମାତ୍ର ପର୍ଶୁ
 ଲଭେ ବକିଷ୍ଟ ବକିଷ୍ଟରେ ଠାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଠାକୁ
 ବକାଳ ଦୋଷାକର । ସାଧ୍ୟ ମେଣ୍ଡାଦି ଅପେକ ବାକି ଶାଦ
 ହେବ ।
 ବକିଷ୍ଟଠାକାର ନେ ଲେଦେ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ
 ଦୌଷାଦ ବାଦ୍ୟୋତ ମ ସଂଜ୍ଞାଦ ସୁଦର ବାଦ୍ୟୋତ ବକିଷ୍ଟ
 ହେବ । ବକିଷ୍ଟର ସମସ୍ତକ ସେ ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ
 ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ
 ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ
 ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ ବକିଷ୍ଟର ବାଦ୍ୟୋତ ହୁଏ

ଦେବାନୀ ଅର୍ଥରେ ହୋଇଅଛି । ସମ୍ଭବତଃ ତାହାକି
ଅସୀମୀ ସ୍ଵର ମନେ କରାଯାଇ ପାରେ ।

କରକାରୀଙ୍କୁ କେବଳ ଯେଉଁ ମିଥ୍ୟାରେ
କାନ୍ଦିବ ସ୍ଵାଧୀନ ପଦ୍ମକୁ ଦେଇ ଅନେକ ଦେ-
ହୁ ତଳ ପଦ୍ମକୁ ନେଇସକାନ୍ତି ତଦ୍ଵାରା ପ୍ରତି
କୃଷି ଶକ୍ତିର ପ୍ରସାର ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଅଛି ।

ପୁସ୍ତକ ସମୀକ୍ଷା

ଏହି ଦେଶର ଅପଦକାଳେ କରକାରୀ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ
“କରକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ” ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଥମକାଳର ଉତ୍କଳ
ହୋଇଅଛି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚିନ୍ତାକରୁ ଉପକ୍ରମିତ ସ୍ଵଳ୍ପ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମାଜସେବକ, ତତ୍ୟା, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମି
କାର୍ଯ୍ୟ ପଦ୍ମ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ପ୍ରକୃତ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଏକ
ନୀତିସଂଗ୍ରହ ବଦଳିବା ପରେ ପ୍ରଧାନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅଟେ ।
କରକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶନରେ କରକାରୀ ସମ-
ସମ୍ପର୍କୀୟ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ପ୍ରକୃତ ସ୍ଵଳ୍ପ ହେବା ସମ୍ଭବ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନେକ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ୧୯୦୪
୧୯୦୫ ସମ୍ପର୍କୀୟ ହୋଇ ପଢ଼ିବ ଅଟେ ।

ଏହି ପଦ୍ମ ସମ୍ମାନର ଆଶାକରଣ କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟ
କର ହେଉ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଅପର କର୍ମ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମ୍ପର୍କରେ
କରକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବାକୁ ହୋଇଅଛି ।

ସମ୍ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରତି ।

ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳର ଘୋଷଣା—ବାଲେଶ୍ଵର ମିତ୍ରନ-
ସମ୍ପର୍କୀୟ ପ୍ରକାଶନ କରୁଥିବା ସାମାଜିକ କର୍ମ-
କରକାରୀ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଓ କରକାରୀ ପ୍ରକାଶ
କର ଉଚ୍ଚ ସଙ୍ଗେ ସେ ମତପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ର
ସେ ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ସ୍ଵୀକୃତ ନାହିଁ
ଏକ ଅବଶ୍ୟକ ମଧ୍ୟ ହେବେନାହିଁ କହି କାହିଁ ।
ଓଡ଼ିଶା ଓ କରକାରୀଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମାନୁଷ୍ୟଙ୍କ
ସଙ୍ଗେ ନାହିଁ ଉପକରଣ ଦାସକୁ ଉତ୍କଳଦିପିକା
ପ୍ରକାଶନରେ ଶେଷ ଲିଖିତ ମହାଶୟର ଗୋ-
ରୁନ ବାହାରିଅଛି । କିଲମାଜିଷ୍ଠେ ମିତ୍ରନ-
କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଅଛି ଅପେକ୍ଷା କରୁ ଉତ୍କଳର
ମତର ଶୋଷଣ ଏକ ସାମାଜିକ କର୍ମକରକାରୀ-
ତାକୁ ଅଧିକ ପ୍ରଶଂସା ପାଇବା ଦାହାକ ପ୍ରକାଶ
ସାମାଜିକ କର୍ମ ମାତ୍ର କରକାରୀଙ୍କ ମତକାନ୍ତ ସେ
ଦାହାକର କରୁକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସୁରୁତର ହୁଅନ୍ତି
ଦେଖାଇ ଦାହାନ୍ତି ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ମହାଶୟର
କରକାରୀ ପ୍ରଶଂସା ଅଟେ ।

କରକାରୀ ଦର—କର ବଶିକରଣର ଏକ
କାର୍ଯ୍ୟ କିଲ କରକାରୀ କରକାରୀ ଦେବା ଦାହାକ
ଏକକର ସଙ୍ଗେ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତି କର ଅଲକ୍ଷ୍ୟ
ଦାହା ପ୍ରକାଶ କରକାରୀଙ୍କ ନେତ୍ର ପ୍ରକାର ଅନ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟ କରକାରୀ ପ୍ରକାର କରକାରୀ ପ୍ରଥମ କର,
କର ଦେଖିବା କରକାରୀ ଦେଖାକରକାରୀ
ପ୍ରକାର ଦାହାରେ ଅଦାକରରେ କାଲିକରକାରୀ
ଅଛି । ଏପରି ସମାଜକରକାରୀ ଘଟିତ ମାନୁଷ୍ୟକୁ

ପଞ୍ଚାୟତରେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ କେବଳ ଅନୁଭବ
କରୁଅଛନ୍ତି । ଅଶା କରୁ ଉତ୍କଳର ଏହିକର
ସମ୍ପର୍କ ।

ହିନ୍ଦୋଳ—କରକାରୀମାନଙ୍କର କେବଳ
କରକାରୀ ବା ପୂଜା ବାଜିବା ଶକ୍ତିର ସଂସ୍କାର
ଦେବା ଉଚିତ ନୋହି ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ମୁଗଳ
କରରେ ଏକିଷୟରେ କିମ୍ପେ ପ୍ରକାଶକରକାରୀ
ଦେଖାଇ ଦେଖାଇଲେ ଏକ ଗଜକାରକରେ ମଧ୍ୟ
ଅଧିକ ବଳମ୍ପ, ଦେବ କାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ମିଶ୍ର—କେଉଁ ଶ୍ରୀମତୀ
କରକାରୀଙ୍କୁ କରରେ ଗଜ ଗଣେଶ ପୂଜା ଅଛି
ଅକ୍ଷୟର ସଦ୍‌କାରେ କରକାରୀ ଦୋରପୁରା ଏକ
ପେଠାର ଦେବାକ ଏକ ଆମ୍ଭ ମାନେକର ପ୍ରକାଶ
ମଥୋକିତ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଉତ୍କଳ ପ୍ରକାଶ କର-
ପୁରା କରକାରୀ କରକାରୀ ପ୍ରକାଶକରୁ ଉପେ-
କର ଦେଲ ।

ପ୍ରେସକରକାରୀ ।

ପ୍ରକାଶକରକାରୀ ମତାମତ କିମ୍ପେ ଆମ୍ଭେ
ମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କୋହିଁ ।

To
The Editor of the Utkal Dipika
Dear Sir

I have received an anonymous letter, con-
taining cowardly attacks on some of the
gentlemen, whose names were prominently
mentioned as zealous workers in the U. Y.
M. association, in the report read at the
social gathering presided over by the Com-
missioner of the Division. I know who the
author of the letter is, and the writer fully
expected that I would know it. Why he
tried to conceal his loathsome *personnel* un-
der the dirt of an anonymous letter I cannot
understand. From the contents of his letter
it is clear that he knows that its croak
reveals the toad however low might lie the
vermin's hiding place. In the concluding
para of the letter he writes:—

*"You are intelligent and shrewd enough to
know who is the writer, and attribute ingrati-
tude, but in the interest of my Country and
Justice of my cause I am compelled to inform
you. Hoping to get an early redress" He
subscribes himself "once yours affectionately."*

I may assure the author that I do not
charge him with ingratitude, for, if I did
any thing for him, I have been more than
amply rewarded for it by the fact that his
country has got in him a patriot, whose "in-
terest in the country," and whose "sense of
Justice in the country's cause" are so
well developed that he disregards all sense
of gratitude, all sense of decency and pro-
priety, tears asunder all ties "*once affection-
ate*," and even hides his august identity in
a disgraceful anonymous letter, in order
that he might gratify his patriotic impulses.
As he has subscribed himself: "*once yours
affectionately*" I should entreat him not to
subscribe himself "*Yours affectionately*" in
his future communications to me. My affec-
tion for him had not abated till I got this
anonymous letter, though his conduct had
been a source of disappointment to me as
well as to other friends of his.

I do not understand what "*redress* he
hopes to get early." If he expects that the
Association should assign places of honor
and in their report (read before the Com-
missioner) make prominent mention of
gentlemen who do nothing for the Associa-

tion, I fear he will have to wait beyond his
and my term of national life.

I did not know how to reply to this
anonymous letter. I receive numerous
anonymous letters, but none painful. I once
received a present of a currency note for
Rs. 1000 as an anonymous contribution to a
public cause in which I was spending my
mite. To vindicate the character of those
whom the anonymous writer attacks so
cowardly, and to convince him that self denial
and not a love of self aggrandisement will
command my respect and that of the
public, I decided to meet the coward in
this manner. That is my first reason for
writing this letter. My second reason is
that the letter gives me credit for being
"intelligent and shrewd enough" to know
who the author of the letter is. I do not
lay claim to any special intelligence. The
extracts from his letter given above will be
enough indications to the educated public of
Cuttack, if not of Orissa, to know the
author, and that is my repudiation of all
claims to special intelligence which he gives
me credit for.

CUTTACK, }
30th September 1904, } Your,
M. S. DAS.

ମାତ୍ରକର ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଉତ୍କଳଦିପିକା ସମ୍ପର୍କୀୟ
ଦକ ମହାଶୟ ପ୍ରକାଶକରୁ ।

ମହାଶୟ !
କିମ୍ପେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଉତ୍କଳଦିପିକା ସମ୍ପର୍କୀୟ
କର ବାସୁଦେବ କରକାରୀ ଦେବେ ।

କରକାରୀ ମାତ୍ରକର ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଉତ୍କଳଦିପିକାରେ
ପ୍ରକାଶିତ କରକାରୀଙ୍କୁ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ୧୯ ମସିହାଦେ
ଅନୁମାନକୁ ଅନୁଲକ ପରି ଦୋଷ ଦେଲ । ସକ
ପୋଷ୍ଟମାତ୍ରକର ମହାଶୟଙ୍କ ବାବଦରେ ସାଧା-
ରଣ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ଥାଇ କର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିବା
ଦେଖା ଯାଉଅଛି । ସମ୍ଭାବନା କରୁଛି କ
ସୁଦ୍ଧ ଗୋଟିଏ ଲେଖକ କରକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷ
ମତ ପ୍ରକାଶ କରବା ଅନୁମାନକୁ କର ଲାଗି
କାହିଁ । ଅଶାକରୁ ଉତ୍କଳଦିପିକାରେ ସମ୍ଭାବନା
ମହାଶୟ କରକାରୀଙ୍କୁ ଲେଖକ କରକାରୀ ପ୍ରକାଶ
କରକାରୀ । ପୋଷ୍ଟମାତ୍ରକର ମହାଶୟଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ
କରକାରୀ ପ୍ରାର୍ଥନା ସେ ସେ ଏପରି ଅନୁଲକ
ସମ୍ଭାବନାରେ କରକାରୀ ଦେବେ କାହିଁ ।

କରକାରୀଙ୍କୁ କରକାରୀ
୧୯୦୪ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଦାହ

ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଉତ୍କଳଦିପିକା ସମ୍ପର୍କୀୟ ମହାଶୟ
ସମ୍ପର୍କୀୟ

ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମ୍ପର୍କୀୟ
କର ପ୍ରକାଶକର "ଦାହକମାଳା" ଦାହକ ଦାହକ
ସମ୍ପର୍କୀୟ କରକାରୀଙ୍କ ମନରେ ଅନୁଲକ କର ପାଠ
କରୁଅଛି । କରକାରୀ, କରକାରୀଙ୍କ, କରକାରୀଙ୍କ
ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦାହକା ସୁଦ୍ଧରେ ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇ ପର-
କରକାରୀଙ୍କୁ କରକାରୀଙ୍କ କରକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ପୁସ୍ତକଦୋକାନରେ ବିଶାଳଗାଁର ବାକସ, ବିଶାଳଗାଁର ପ୍ରଣାଳି ଅଦ୍ୟାପୀ ନିମ୍ନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ମଧ୍ୟଭାରତୀୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକମାନ ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ହୁଅନ୍ତୁ । ମୋଟସଲଲ ସୁଲମାଣ୍ଡର ଓ ଅପର ସରକାରୀ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଭି, ପିକେ ଧରାଯାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକ ଏବଂ ଅପସରେ ବ୍ୟବହାରୀୟ ଜାଗଳ, କଲମ ପେନସିଲ, କୁଣ୍ଡା ଓ ଦୁଆଁର, ଯାବଜୟ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ଜନସମାନ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯିବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ଅର୍ଡର ପାଇବା ମାତ୍ରେ ସଠାରେ ଦିଆଯାଏ ।

ତା ୧୩୨, ୧୯୦୪ । ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ଗପ୍ପା ସେକ୍ରେଟେରୀ

ନିଜ ନାଟକ । ଗମନୀୟ ଗପ୍ପା କୃତ କାଞ୍ଚନମାଳୀ ନାଟକ ।

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧ ୦ ୦
ଜାକମାସୁର ଟ ୧ ୨

ଶ୍ରୀ ଗମନୀୟ ଗପ୍ପା କୃତ ପ୍ରକାଶିତ ସରଳ ଭାଷାକୁ ଦେଖନ୍ତୁ
ଶ୍ରୀମଦଭଜନପୁରାଣ
(କରୁଣ ସମ୍ଭାରଣ)

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ପୁସ୍ତକଦୋକାନରେ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ଅତି ସୁଲଭ — ଟ ୦ ୧୦ ମାତ୍ର । ମୋଟସଲଲ ଜାକମାସୁର ପ୍ରକାଶକରୁ ହୁଅନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଚୈଦିଦାରୀ ମାନୁଆଲ

୨ୟ ସମ୍ପାଦନା
ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୫

ଏହି ପୁସ୍ତକ ସଂଗୋଷ୍ଠିତ ହୋଇ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । ଏଥିରେ “ ପଞ୍ଚାବନମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭୟଭୀତ ” ଓ “ ଦୟାହୀନମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ” ଓ “ ପୋଲିସର ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧର ଭାଙ୍ଗିବା ” ପ୍ରଭୃତ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନୂତନ ବିଷୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ।
ସେହି ନିୟମମାନ ନୂତନ ବାହାରୁଅଛି ଓ ସେହି ପୁସ୍ତକ ନିୟମ ବଦଳାଇଅଛି ତାହା ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ସମ୍ପର୍କିତ ହୋଇଅଛି ।
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ପୁସ୍ତକଦୋକାନରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ।

ଖୁବ୍ ଶସ୍ତ୍ରୀ ! ଖୁବ୍ ଶସ୍ତ୍ରୀ ! ଦିବେଲେଖ ଓ ଖାତ ।

ଏହା ବ୍ୟବହାର, ଖେଳ ନିମ୍ନ, ଭଜନପୁସ୍ତକ ଓ ଖାତ ନିକଟରୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ହେବ । ଏଥିରେ ଧୂଳି ବା ଅନ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ ଏହା ପ୍ରଥମଥର ଅଧିକ ମାଲିକଦ୍ୱାରା ଏବେର ଅମରୀୟ ହୋଇଅଛି ।

ଏଥିରେ ଠିକ୍ ସମୟ ନିକେ । ସମସ୍ତକାର ବ୍ୟବହାର ବ୍ୟତିତ ନାହିଁ । ଏହାର କଲେକ୍ଟର ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ହେବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କିଛି ଅପେକ୍ଷା ଏହା ଅନେକଗୁଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ ଉପଯୋଗ ଦେବ ।

ସୁଲଭରେ ଚାଲି କିଛି ଗୋଟିଏ ଚୋକ୍ଟର ସଜ୍ଜିତ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୫ ୫ ୦ ।

S. FRANK & Co.,
Practical Watch-makers, Manufacturing Jewellers and Agents,
Bowbazar U. D. Calcutta.

ADVERTISEMENT.

WORTH THE ATTENTION OF RICH !
ELECTRIC AND ACETYLENE LIGHTS AND NOVELTIES.
Special Electric Bed Fan the best suited for the season Rs 80 to Rs 250
Electric fancy Table, Wall or Hanging lamp complete Rs. 35 to Rs. 75
Electric Nose Button 12 15
Acetylene Table Wall or Hanging lamp complete Rs. 15 55
Acetylene Revolving lamp " 40 85
Acetylene ordinary lamp " 5 15
Harmonium " 35 100
Phonographs and Graphophones 50 150
Terms cash or V. P. P Catalogue free on application.
Edward Electric and Acetylene Works Co.
General order supplier Electrical contractor
64 College Street Calcutta.

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
Is the property of the Policy Holders and all profits made are allotted to them. A safe and profitable investment.—For full particulars apply to
H. J. BELL
Agent Cuttack

IT'S SO EASY TO NEGLECT THAT COLD !
IT'S so fatally easy to let that cold turn into Ague and fever,
But it's easy also, to find a good remedy in Batliwalla's Ague Mixture or Pills for it which are equally useful in Malarious, ntermittent, and Bilious Feves, and mirorm of Plague, Surgeon. Major Jaynka says: That it is a safe and reliable remedy
Batliwalla & Co's Choleraol, specific for cholera and Batliwalla's Ague Mixture or Pills, may be had of DR. H. L. BATLIWALLA'S, Worli—Dadar Bombay and everywhere.
At Re. per bottle. Discount to the Trade

ସମର ତରଙ୍ଗ (ସମସ୍ତ)

ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ	ଟ ୦ ୯
ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ପଟ୍ଟନାୟକ	
ଦୁର୍ଗୋଷ୍ଠିକ ଚନ୍ଦ୍ରକା	ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୫
ସୂକ୍ଷ୍ମାଦିମହୋଦୟ	" ଟ ୦ ୫
ପ୍ରେତକୃତ୍ୟ ପତ୍ର	" ଟ ୦ ୯
ରଞ୍ଜିତେଶ୍ୱରୀ	" ଟ ୦ ୧
ରୁଦ୍ଧି ଶ୍ରୀ ବିବାହ	" ଟ ୦ ୯
ସମରତରଙ୍ଗ	" ଟ ୦ ୯ ୨
ବୈଦ୍ୟାଳୟ	" ଟ ୦ ୧
ନାଗ୍ରପଦ୍ମ ଓ କାଞ୍ଚିଆଳା କଥା	ଟ ୦ ୯

ଉପରେଲି ପୁସ୍ତକମାନ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ପୁସ୍ତକଦୋକାନରେ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।
ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଏହା ସର୍ବପ୍ରକାର ଘାତୁଗୋର ଅବ୍ୟର୍ଥ ମହୋଷ୍ଠି । ଜ୍ୱାଳା ସନ୍ତାପନା ନାହିଁ । ସର୍ବପ୍ରକାର ଲୋକ ଅପେକ୍ଷା ଲଭି ପ୍ରାଣୀୟ କରୁଅଛନ୍ତି ।
ମୂଲ୍ୟ ଏକତରଫା ଟ ୦ ୯ । ଭିନ୍ନତରଫା ଟ ୧ ୧
ଇଅତରଫା ଟ ୧ ୫ । ବାରତରଫା ଟ ୩ ୯
କାଞ୍ଚି, କୁଣ୍ଡିଆ, ନାମାପୁରୀର ଚର୍ମାଗୋର ଉଷ୍ଣ । କୌଣସିପ୍ରକାର ସନ୍ତାପନା ହୁଏ ନାହିଁ ଲଗାଇବାର ସୁବଳ ଉପାୟ ବ୍ୟବହାରରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇଅଛି । ଉପରେଲି ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିଏ ଏ ଉଷ୍ଣ ଲଗାଇଲେ ହୁଏତ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ ନିଶ୍ଚୟ ।
ମୂଲ୍ୟ ଏକତରଫା ଟ ୦ ୫ । ଭିନ୍ନତରଫା ଟ ୧ ୯
ଇଅତରଫା ଟ ୨ ୫ । ବାରତରଫା ଟ ୫ ୯
ସମସ୍ତେ ଜାନ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ଜାକପର, ଭିନ୍ନ ଓ ବେଉଁ ଉଷ୍ଣ କେତେକିବା କେବେ ବରୁଣ ପର୍ବରେ ତାହା ଉଷ୍ଣ କର ଲେଖିବେ ।
ଏହାମାନ ପ୍ରାପ୍ତିପାଇ ।
ଶ୍ରୀ ଗମନୀୟ ଗପ୍ପା ସେକ୍ରେଟେରୀ
କଟକ ଉତ୍କଳ ସେସ, ବାଲେଶ୍ୱର

ବିଭାସନ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ପ୍ରବୃତ୍ତ ।

ନିଜମୁଖ ଓ ଅଜ୍ଞାନଙ୍କ ଚରଣର ମହୋତ୍ସବ ଏକ ସମ୍ପ୍ରାଦାୟରେ ସମସ୍ତ ଅକଳର ଦୋଷ ପାରି-
ଦେଇ ଚଳୁଛି ।

ଏହି ଉତ୍କଳୀୟରେ ଅସୁବେଦି ଗାୟତ୍ରୀ ସ୍ୱପ୍ନଦାନ ଉତ୍କଳୀୟ ନାମ ଓ ସୁନ୍ଦର ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ । ମୋପ-
ସଲର ଦେବିମାନେ ଦେବର ଅକଳ ପର୍ବ ଅଗାର-ହକଟ
ସହ ନେଶିଲେ ସୁଦୀକ୍ଷା ସଦୃଶ ପ୍ରେମର ହୁଏ ।

ସକ୍ରମଣାବଳୀକାରୀର ସୁଶ୍ରୀୟତା

ମହରଫଳ ।

ଏହା ଏକ ଦେବନାମକ ଓ କବିତାମାନ ଉତ୍କଳ
ଅନୁବାନ ନିପେଷରେ ପ୍ରଦୋଷ ଦେଲେ ବହୁମାନ ସମାପ୍ତି,
ଅର୍ଥ, ଅନୁପମ, ପୁନଃପୁନଃ, ପ୍ରତ୍ୟୋକ୍ତ, କୋଷ ଅର୍ଥର କାମ୍ପ
ନର, କାମ, ସାତ, କୁମି, ପାତ୍ର ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣର ପ୍ରାୟ
ସମସ୍ତ ପାଠା, ଉଚ୍ଚତ କାମ ଅଳ୍ପ ଓ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପ୍ରସବ
ପେଷରେ ଦୋଷର, ଅଜ୍ଞାନ କବିର ଦେବନାମକ ଏକ
ପାତ୍ର ନିକାଶର ହୁଏ । ଅକଳର ଅଧିକ କଥା ଅପର
କୌଣସି ଗାୟତ୍ରୀକା ମାତୃକା ପଦମାନଙ୍କର ସାଦୃଶ୍ୟ
ଦେଖି, ମନୁଷ୍ୟର ସୁନ୍ଦରତା, ସୁନ୍ଦରତା ଅକଳ ଚକ୍ର
ନୋପାଦାୟ; ଉପପାତ୍ର ପ୍ରବୃତ୍ତ ଏକ ପ୍ରେମାମାନଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନ
କାମ ପସ୍ତରେ ଅକର୍ତ୍ତାମହୋତ୍ସବ । ସାତ ମାତ୍ରା ମୂଲ୍ୟ
୫ ୧୨ ୩ ୪ ୫ ୬ ୭ ୮ ୯ ୧୦

ଶୁକରକର୍ତ୍ତା ବଃସିକା ।

ଏହି ଉତ୍କଳ ସାଧନସୁଧାସାରେ ଏକମାତ୍ର ମହୋତ୍ସବ,
କେଉଁ ମାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦରତା କେଉଁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦର ଦେଖି
ପାଏ, ସେମାନେ ଏହି ଉତ୍କଳ ନାମକାର କଲେ ଅକଳ ସମସ୍ତ
ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ପଲକ୍ଷି କରାଯାଇକେ ଏକ ଅକୃତ୍ୟ
ଦେଖା ଉପପନ ଦେବ । ଏହା ସମ୍ପର୍କରେ କାହାଣୀ ଅକୃତ୍ୟ
କହୁ ଶୁଣାକନ । ଏହେ ମାତ୍ର ସେକଳକଲେ ସମସ୍ତ ଅକଳର
ଦୋଷ ପାରିଦେ ।

ଏକକଳା ଉତ୍କଳର ମୂଲ୍ୟ ୫ ୧୨ ମାତ୍ର ।

ଉତ୍କଳରୁ ରସାୟନ ।

(ଦେଶୀୟ ସାଲସା)

ଏହାରେ ଉପପଦ (ମରମା) ଶବ୍ଦ, ଗାରବାକଦୋଷ
କଳର ପଦରେ କଳା ଓ କଳା ବାକ; ଶୋଷକୋପକ
ଓ ବାତ ପ୍ରବୃତ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅପେକ୍ଷା ହୁଏ । ଅଧିକତ୍ର ଏହା
ରୁପ ପଦସାର କର ପଦକର ବୃଦ୍ଧି ସାଧନ କଲେ ଏହା
ଅଧିକ ଉତ୍କଳେ ନାମକାର ହୁଏ ।

ଏକ ଶବ୍ଦର ମୂଲ୍ୟ ୫ ୧୨ ମାତ୍ର

ଏକକଳା ଉତ୍କଳରେ ୫ ୧୨ କା ପଦେ ।

ଚୌଧୁରୀ ବଜାର) ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳ କର କବିରଚ୍ଚା
ଅନୁପମା

ଦେବ) ଅସୁବେଦିୟ ଉତ୍କଳୀୟ

ଜାନ୍ତର ମେଳର ସାଦେବକ ଅକଳ ଓ ଅକୃତ୍ୟ
ଅଧିକତ୍ର, ବସନ୍ତକାଳରେ ହେଉ ଉତ୍କଳରେ ସାଲସା ଅକଳ ଓ ଅକୃତ୍ୟ
ଚିତ୍ରସାକରରେ ସୁମାତ୍ର ଅଧିକତ୍ର । ଦା ଉତ୍କଳରୁ ବଜାର, ପାରିଦୋଷ ନାମ
କରବାକୁ ଅନୁପମ, ବାତପ୍ରସ୍ତ ଦେଶର ରରସା, ଆକୃତ୍ୟକଳା ଓ ପ୍ରମେହ ପାତ୍ରାରେ ଅକୃତ୍ୟ
ଓ ଅକର୍ତ୍ତା । ସୁଧା ବୃଦ୍ଧି କରବାକୁ, ଦୋଷ ପରସାର ରଖିବାକୁ, ଦେବ ହୁଏ ପୁଣ୍ୟ କରବାକୁ
ଶକ୍ତି ସମ୍ପଦ ।

ଅକୃତ୍ୟ, ଅକୃତ୍ୟର ସୁଖାକାଶ୍ୟ ଅକୃତ୍ୟ, ଅକୃତ୍ୟକଳା ଅକୃତ୍ୟକଳା ଅକୃତ୍ୟକଳା ଅକୃତ୍ୟକଳା
କୃତ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦେଉଅଛି ତାହାର ୨୩ ଶ୍ରୀ ମାତ୍ର ପ୍ରକାଶକ ଦେଲ ।
୧ । ମହାମାତ୍ର ମହାପତ୍ର ସାର ସୁକଳଦେଓ ବାମପ୍ରାୟ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“***ମ
କୃତ୍ୟକଳାକୃତ୍ୟେ କହୁଅଛନ୍ତି “ଉତ୍କଳଦେଓ ସାଲସା” କୃତ୍ୟକଳା ପରସାର କରବା ଓ ରୁ-
ଦୁଷ୍ଟ ଦେଉ କହୁଅ ଦେଖ ଆସେନା କରବା ପସରେ ସକୋଳୁଷ୍ଟ ।”
୨ । ମହାମାତ୍ର ମହାପତ୍ର ଗଉରବଦେଓ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“***
କୃତ୍ୟକଳା ମୋହରେ ପଥ *** ଉତ୍କଳ ମହାପତ୍ର, ଉପକାର ଦେବା ହୁରେ ଆଉ ଅକୃ-
ପକାର ଦେଲ ସେଥିରେ ପାତ୍ର ଅଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ଅପମାନଙ୍କର ଉତ୍କଳଦେଓ
ସାଲସାର ଗୁଣ ମୁଁ ସୁଦ୍ଧେ ପାରିବ ନାହିଁ । ମୋହେ ଅକୃତ୍ୟ “ଉତ୍କଳ ପଠାଇଦେବେ” ।
୩ । ମହାମାତ୍ର ମହାପତ୍ର ଦୁରଦର ମର୍ଦ୍ଦକାଳ ଦେଓ ଶଲିକୋଟର ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“ଉତ୍କ-
ପରସାର କର ବଳ ସାଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରବାକୁ ଉତ୍କଳଦେଓ ସାଲସାର ସମତା ଅପମ ଅକୃତ୍ୟ” ।
ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ଶିଶି ୧୦୧ ୩୨୧୨ ଶକ୍ତି ସାଧନମେ ୧୦୧ ୧୦୧ ୧୦୧ ଡାକ୍ତରମାସୁଲ ସୁଦ୍ଧ
ପ୍ରାପ୍ତିପ୍ରାୟ,—ଜଗଲ୍ଲ, ମେଳର ଏହି ଦୋଷମାନ, କୃତ୍ୟକଳା

ଘର ଶାନ୍ତ ! ଘର ଶାନ୍ତ ! !

ବିଚାରଲେଖ ଓପାରି ।

ଏହା ବୃତ୍ତାନ୍ତ, ଖେଳ ମନ, ଲିଖିତପୁସ୍ତକ ଓପାରି ଶିଳ୍ପ ଲେଖକ ରୂପର ବେସ୍ । ଏହାରେ ଧୂଳି ବା ଅନ୍ୟା ଲେଖି ନାହିଁ ଏହା ପ୍ରଥମଥର ଅମ୍ଭ ମାନବତାପୁ ଏବେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଭବ ହୋଇଅଛି ।

ଏହାରେ ଠିକ୍ ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ । ଏହାର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ସୁବିଧା ସୁବିଧା ସୁବିଧା ଅନୁଭବ ହେବ । ଏହା ଅପେକ୍ଷା ଏହା ଅଧିକକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ ଶୁଣିବାରେ ରହେ ।

ସୁଦୂରରେ ଗଲି କିମ୍ପା ଗୋଟିଏ ଚେନ୍ନାଇ ସହର ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୫/୯ ମାତ୍ର
S. FRANK & Co.,
Practical Watch-makers, Manufacturing Jewellers and Agents.
Bowbazar U. D. Calcutta.

ଦୁର୍ଗୋଷ୍ଠକ ଚନ୍ଦ୍ରକା	ମୂଲ୍ୟ	ଟ ୦୫
ସୁଶୀଳାମହୋଦୟ	"	ଟ ୦୫
ପ୍ରେମକୃତ୍ୟ ପତକ	"	ଟ ୦୧/୯
ରତ୍ନପେଟିକା	"	ଟ ୦୧
ସୁଦୂର୍ଗା ବିବାହ	"	ଟ ୦୯
ସମରକାଳିନୀ	"	ଟ ୦୫/୬
ଦୈତ୍ୟଲୀଳା	"	ଟ ୦୧

ଦାସ୍ୟପଦ୍ମ ଓ ଲାଜିଆଳା ଦଥା ଟ ୦୧/୯
ଉପରେକ୍ତ ସୁସୁବିଧାରେ ବନ୍ଦେ ପ୍ରତିଦିନ
ଦକ୍ଷିଣୀୟ ସୁସୁବିଧାରେ ବନ୍ଦେ ଦେଖିଅଛି ।

କୋ ଅବ ରକ୍ଷିତାବ ବଳିତା ବାନ୍ଧୁ ।
ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧/୯ ମାତ୍ର ।

ଏହା ଅତି ଉତ୍କଳ ସୁଦୂର୍ଗ ନିର୍ମାଣ ଅନୁଭବ
ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆ ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ଏବଂ ସୁଦୂର୍ଗ
ପାଖରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଗାର ବନ୍ଦା ହୋଇଅଛି । ଏହା
କିପରି ଏବଂ ହୋଇ ବନ୍ଦା ହୋଇ ଅଛି ।
ସେଥିରେ ବିଶେଷ ପ୍ରସିଦ୍ଧି କୋଇଅଛି ଓ
ଉପରେ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଦା ଅଛି ।
ଉତ୍କଳ ବାନ୍ଧୁ ଓ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ, ଶାନ୍ତି
ବଳିତା ବାନ୍ଧୁ । ଲେଖକ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖକ ଓ
ଉତ୍କଳ ଲେଖକ, ଅତି ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ, ପ୍ରତି ବାନ୍ଧୁ
ଟ ୧/୯ ମାତ୍ର
ପେଟ ଓ ଉପକରଣ ଓ ଗୋଟିଏ ଟ ୦/୯

"ନବରତ୍ନ ମୁଦ୍ରା"

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

"ସେଶନାଲିକେସ"

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୧/୯ ମାତ୍ର ।

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ବିକାଶରେ ଥାଇବେ ।

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

S. FRANK & Co.,
Bowbazar U. D. Calcutta.

IT'S SO EASY TO NEGLECT THAT COLD!

IT'S so fatally easy to let that cold turn into Ague and fever.

But it's easy, also, to find a good remedy in Batiwalla's Ague Mixture or Pills for it which are equally useful in Malarious, intermittent, and Bilious Feves, and mirorm of Plague, Surgeon-Major Jayka says: That it is a safe and reliable remedy Batiwalla & Co.'s Cholera, specific for cholera and Batiwalla's Ague Mixture or Pills, may be had of DR. H. L. BATHAWALLI'S Worli-Dadar Bombay and everywhere. At Re. per bottle. Discount to the Trade

The Magic Reveler OR PHOTO RING.

ବିଶେଷ ବିଶ୍ୱାସ ଅତିକ୍ରମ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

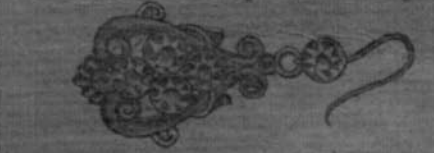
ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ

ଏହା ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
ନିର୍ମାଣରେ ସୁଦୂର୍ଗ ଲେଖକ ସୁଦୂର୍ଗ
S. Paul & Co.
Managers of the Inland Agency Etc.
21 Kupaleetola U
Bowbazar, Calcutta.

ଦେଖାଯୁ ଚୁକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରବା ଏବଂ ପ୍ରତି
 ଦଳ ଗଣରେ ସମ୍ପଦ ପୁଞ୍ଜେ ଅନୁଚିତ ଏକଜଣ
 ସଙ୍ଗେ ସୁଦେଶର ହୃଦେଇ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
 କଥାକାର୍ତ୍ତା କରବାକୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରଅଛନ୍ତି ।
 ଶୁଣିଲୁ ଏହି ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନ ନମନ୍ତେ ସେଠାର
 ନିର୍ବାହକେତା ମାରବତ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସୁଦେଶୀୟ
 ବଳନୁତା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରଅଛନ୍ତି ।
 ପୁଣି ସମିତିର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରସଂସନୀୟ
 ଭଲସାଧାରୁଁ ସକଳ ଶାଖାସମିତି ଚହିଁର ଅନୁ-
 କରଣ କରବେ ।

ଅନୁମୋଦେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅନନ୍ଦ ସହୃଦ
 ଅବଗତ ଦେଲୁଁ ଯେ ମୋପସଲର ନାମାସ୍ତ୍ରା-
 ନରେ ଶାଖାସମିତିମାନ ଗଢିବା ଏବଂ ମୂଳ ସମ-
 ଚାର ମନ ବୁଝିବା କାରଣ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ
 ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହୃଦ ଦେବେନଶ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଠାଇ-
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହରେ ସୁପଳ ସକରାର
 ଅନୁମୋଦ ଅଛନ୍ତି । ତେଲଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ
 ଶାଖାସମିତି ସ୍ଥାପନ ଦେବାର ଏବଂ ଚହିଁର
 ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନରେ ଜ ୩୦ ଶ ଏବଂ ୨ୟ
 ଅଧିବେଶନରେ ଜ ୨୦ ଶ ସଭ୍ୟ ଯୋଗ
 ଦେବାର ସମ୍ଭାବ ପାଇଅଛି । ସାଲେପୁର ଅଞ୍ଚ-
 ଲରୁ ପାଠପୁକା ଏକଜଣ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ବିଶେଷ
 କଥା ସୁବାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ କଲୁ ।
 ଗଜନିକେ କା ଶାସନ ଶକ୍ତିର ନ୍ୟାସାର
 ସମ୍ମିଳନୀର ତତ୍ତ୍ୱର ବିଷୟ କୁହେ । ମାତ୍ର
 ମୋପସଲର ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ
 ଭାବନାଅଧିକ ବାହା ଅଗେ ନ ହୁଇ ରହିପାରବା
 ସହଜ କୁହେ । ଦେଶ ହୃଦିଷମାନେ ଏସ୍ତର
 ବର୍ତ୍ତୁର ହବନ୍ତୁ । ଅପରେସର ସୁରରେ ଏକ
 ସମ୍ମି ହୋଇଥିଲା । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଶାଖା
 ସମ୍ମି ଗଠିତ ହୋଇ ପାରିତ ଅଧିବେଶନର
 ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଅଛି ।

ଦେବାନୀକାର୍ଯ୍ୟବିଧିର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁସାରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ଯେଉଁ ଉତ୍କଳମାନେ ଇଚ୍ଛା
 କରବେ ସେମାନଙ୍କୁ ସରରେ ପ୍ରଶଂସା ଦେଇ
 ଯୋଗ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ ଦେବାର ନିୟମ ଗତ ବ ୩୯
 ଦେଲ ହୋଇଅଛି । ପ୍ରଥମ ଅର୍ଥାତ୍ ସତ ୧୯୦୨
 ସାଲରେ ଜ ୮୦ ଶ ସତ ୧୯୦୩ ସାଲରେ
 ଜ ୮୨ ଶ ଏବଂ ସତ ୧୯୦୪ ସାଲରେ ଜ ୮୮ ଶ
 ପ୍ରଶଂସା ଦେଇ ଯଥାକ୍ରମେ ଜ ୮୮ ଶ ଜ ୯୫ ଶ
 ଏବଂ ଜ ୮୪ ଶ ପାସ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଶଂସା
 ଗ୍ରହଣ ହେଉଥିଲା ଶିବପୁର, ଭାବା, ପାଟଣା
 ଏବଂ କଟକ ଏହି ଚାରି ସ୍ଥାନରେ ଏବଂ ଚହିଁ
 ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିଲା ପଳ ସଂସାଧେୟା ଭଲ ଥିଲା
 ଯଥା ୧ମ ବର୍ଷ ଜ ୪ ଶ ମଧ୍ୟରୁ ଜ ୩ ଶ, ୨ୟ
 ବର୍ଷ ଜ ୪ ଶରୁ ଜ ୩ ଶ ଏବଂ ୩ୟ ବର୍ଷ

ଜ ୧୧ ଶ ମଧ୍ୟରୁ ଜ ୧୩ ଶ ପାସ କରାଯାଇଛି ।
 ଏଥକୁ ଶିକ୍ଷା ଭଲଗାୟୁ କର୍ତ୍ତା ମାନଙ୍କଠାରୁ ମାନ୍ୟ-
 ବର ବଜେଟର ଅବଗତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯେ
 ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରଶଂସା ଦେଉଅଛନ୍ତି ବ୍ୟବହାରକ
 ସରରେ ବିଦ୍ୟା ଭଲରୂପେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ
 ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଶଂସାରେ ପାସ କରବ,
 ଅସମ୍ଭବ କୁହେ । ଏଥିପାଇଁ ଏଣିକ ନିୟମ ହୋଇ-
 ଅଛି କି ଯେଉଁମାନେ ସରରେ ଶିକ୍ଷା ଦରଖିବାର
 କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଖାଇ ପାରିବେ ତେବେ
 ସେହିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା ଦେବାକାରଣ ଅନୁମତି
 ଦିଆଯିବ ।

ମୁସଲମାନ ବିବାହ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
 ଏଠାର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାର ଶାହେବଙ୍କର ଯେଉଁ
 ବିଜ୍ଞାପନ ଗତ ମାସ ତା ୧୦ ରଖର ଉତ୍କଳ
 ଗାଣିକାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ତହିଁ ଦେଲରେ
 ଅତି ଖଣ୍ଡିଏ ବିଜ୍ଞାପନ ଗତ ତା ୫ ରଖରେ
 ପ୍ରଭୃତି ହୋଇଥିବାର ଅବଗତ ଦେଲୁଁ ।
 ତହିଁର ମନ ଏହିକ ମଜଲୁଲ ଅନୁର ମନାକ
 ସତ ୮୮୦ ସାଲର ଅ ୧୨ ରତ ଅନୁସାରେ
 ସରକାରୀ କାଳ ଅଥବା କାଏଦ ବାଜି ନୁହନ୍ତି ।
 ଅତଏବ ଏ ସହର ବାସିମାନେ ଏ କଥା ଜାଣି
 ସରକାରରୁ ମୁତଲର ହୋଇଥିବା କାଳ ନାକ-
 ରମହମ୍ମଦଙ୍କଦ୍ୱାରା ବିବାହ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରର ନିୟମ-
 ବେ ଓ ନିକା ପଚାଉବେ ଏବଂ ତାହା ସଂସ୍କ-
 ମାତବର ଦେବ । ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନରେ
 ଥିବା ନିଷେଧ ସ୍ୱରୂପ ଅଦେଶ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ହଜିପତରୁ ଉଠିଯିବା ଭଲ ହୋଇଅଛି ।
 ମାତ୍ର ଅତତ ଅନୁସାରେ ଯେ ପ୍ରଲେ ସରକାରୀ
 କାଳକ୍ରମର ବିବାହ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରର ଦରମା
 ଲକ୍ଷ୍ୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରର ଦେଲେ
 ମାତରର ନ ଦେବ ଏମନ୍ତ କଥା ନାହିଁ ସେପ୍ରଲେ
 ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବାଟା ଅନ୍ୟାୟ କୁହେ କି ?
 ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାଶ ଅଭିପ୍ରାୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରମ-
 ନବାକଣ ମାତ୍ର ଏହାଦ୍ୱାରା ଅନେକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ରୁମ ହୋଇପାରେ ଯେ ସରକାରୀ କାଳକ୍ରମ
 ରେଜିଷ୍ଟ୍ରର ନ ଦେଲେ ତାହା ମାତବର ଦେବ
 ତାହି ଅଥବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷର ହିତ ନମନ୍ତେ
 ତାହା ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି ।

ସତ ୧୯୦୩ ସାଲରେ ଭାରତବର୍ଷର
 ରେଭିନ୍ଦ୍ର ସମ୍ମୁଦର ଦୂର୍ଭିକାରେ ଯେତେ
 ଲୋକ ଦର ଓ ଅତତ ହୋଇଥିଲେ ତହିଁର
 ସରକାରୀ ତାଲିକା ବାହାରଅଛି । ତହିଁରୁ
 ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଗୋଟିଗୋଟି କଲ ଇତ୍ୟାଦି
 ଦୂର୍ଭିକାରେ ଜ ୨୨ ଶ ହତ ଏବଂ ଜ ୨୮ ଶ
 ଅତତ ହୋଇଥିଲେ । ସାମମାନଙ୍କର ଅସା-

ଧାତକା, ଅପର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ରେଭିନ୍ଦ୍ର
 ପାର ହୋଇ ଯିବା, ଅତତତ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦିରେ
 ଜ ୮୦୪ ଶ ହତ ଏବଂ ଜ ୫୪୦ ଶ ଅତତ
 ହୋଇଥିଲେ । ଏପର ରେଭିନ୍ଦ୍ର ସମ୍ମୁଦର
 ଚୁକର ଦୟାକୃତ ଭଲ ପ୍ରଭୃତି ଜ ୨୨୫ ଶ
 ହତ ଏବଂ ଜ ୩୧୦ ଶ ଅତତ ହୋଇଥିଲେ ।
 ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ
 ଦୂର୍ଭିକାରେ ସମସ୍ତଙ୍କା ସତ ୧୯୦୩ ସାଲରେ
 ଜ ୧୧୪୪ ଜଣ ହତ ଏବଂ ଜ ୧୧୨୧ ଶ
 ଅତତ ହୋଇଥିଲେ ମାତ୍ର ଚହିଁରୁକ ଚହିଁ
 ଅର୍ଥାତ୍ ସତ ୧୯୦୨ ସାଲରେ ଜ ୮୩୪ ଶ ହତ
 ଏବଂ ଜ ୧୧୨୧ ଶ ଅତତ ହୋଇଥିଲେ ।
 ଅତଏବ ଉକ୍ତ ଦୂର୍ଭିକାର ପିତା ମିତ୍ରାଦ
 ଦେଖିଲେ ଅତତ ସଂଖ୍ୟା ସମାନ ଏବଂ ହତ ସଂଖ୍ୟା
 ଗତ ବର୍ଷଠାରୁ ଯତଦତ ୭ ଲେଖାଏଁ ଲକ୍ଷ
 ପଡ଼ିଅଛି । ଗତ ବର୍ଷଠାରୁ ଏବର୍ଷ ୧୩୨ ମାନମ
 ରେଭିନ୍ଦ୍ରରୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବା ଏବଂ ରେଭିନ୍ଦ୍ର
 ଯାତାୟତର ପରିମାଣ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ମାନର
 ବଢ଼ିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଦୂର୍ଭିକା ଅତତ ତ ହୋଇ
 ଲକ୍ଷ ହୋଇଅଛି ଗ୍ରାମ୍ୟର ବିଷୟ ବୋଲିବାକୁ
 ଦେବ ।

ଏଠା ଜଳ ବୋରଜର ଗତ ସୋମବାର
 ଅଧିବେଶନରେ ଏକଜଣ ସୁଲ ସରକାରୀ
 ଏକମାସି ସମସେଣ୍ଡ ଏବଂ ଏକଜଣ ଇନଷ୍ଟେଟ୍
 ପଣ୍ଡିତ ମାଜୁର ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସରକାରୀ
 ରର ଅପସ୍ୟ ଏହି କି ସେ ଗତବର୍ଷ ଯେ
 ଅବଧାରତ ସମସ୍ତରୁ ଦ ୦୫ ତ ଲକ୍ଷା ଗମ୍ଭ
 କରାଥିଲା । ସେପ୍ରଲେ ଦେଲୁ ଦେଖାଇବା ସତ୍ୟ-
 ଯେ ତଦପିସ୍ତୁ ଯେ ଦେବାରୁ ସେ ଦେବର
 ଦ ୫ ତ ଲକ୍ଷା ସୁବାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।
 ତାହାର ଜାଏର ଅନୁସାରେ ଠିକ୍ ଦ ୩୫ ତ
 ଲକ୍ଷା ଦେଉଥିବା ପ୍ରଲେ କି ଦେଖାବଲେ ସେ
 ଦ ୫ ତ ଲକ୍ଷା ଦେଲେ ରେଖିଅଛି ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ
 ଦେବରେ ସେ କ୍ରମରେ ଦ ୫ ତ ରେଖିଥିବାର
 ଉତ୍ତର ଦେଲ । ଏହି ଉତ୍ତର ସନ୍ତୋଷକର
 ତ ଦେବାରୁ ଉପରଲିଖିତ ଦଣ୍ଡ ହୋଇଅଛି ।
 ଇନଷ୍ଟେଟ୍ ପଣ୍ଡିତ ଏକସମ୍ପାଦକର ହିତ ଦେଉ-
 ଅନେକ ଦଳ ପରେ ବସିଥିଲା । ରେଭିନ୍ଦ୍ର
 ସାହେବ ଏବଂ ଦେବାନୀ ସଂସ ପାଇ ତେପ୍ରୁ
 ଇନଷ୍ଟେଟ୍ ସଂସଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ହସନ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ୟକ
 ସେ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଅନେକ ଦଳ ପରେ
 ଥାଇ ଦେବେତ ସୁଲ ଦେଖିଥିବାର ଜାଏରେ
 ଲେଖିଥିଲା । ଅଥଚ ସେ ସମସ୍ତ ସୁଲର ଦୂର୍ଭିକା
 ବହୁଳେ ଚହିଁର ଇତ୍ୟାଦି ନାହିଁ । ଏ ପ୍ରଶ୍ନ
 ଅନେକପର ଏପରି ଠକାମିଆକୁ କାହାକୁ
 ଅତି କାର୍ଯ୍ୟରେ ରଖିବାକୁ ଉଚିତ ଦେଲ

ଯାହା । ଆଉ ଦେହୀ ମଃ ପଣ୍ଡିତ ଏପରି
ଅଭିପ୍ରାୟ କରନ୍ତୁ ଯାହା ଯାହା । ଭବ୍ୟ
ହୁଏ ଏହି ଦୁଃଖୀ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ସତର
ଦେବେ । ସବ ମନେହେଉ ଏକ ଭେଦ
ରୂପେ ପ୍ରମାଣକୁ ଏକିକ ସାଧନାପୁନଃ
ତାହାର ପ୍ରକାଶ କରବା କାରଣ ବିଶେଷ ତାହା
ହୋଇଅଛି ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭକ୍ତୋପନିଷଦ୍ ଅଳ୍ପ କଟିପତ ବସ୍ତ୍ରା
ଯାହାପ୍ରକାର ଦେହୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭକ୍ତୋପନିଷଦ୍
ବିଷୟରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ ମୂର୍ତ୍ତି ଉପରେ ଅଧିକା
ଶକ୍ତି କେବଳ ଟଙ୍କାରେ ଗୁଣିଅଣା ଲାଭ କରୁ
ଅଧିକ ମେଦମାପୁର ପଦକୁ ପ୍ରକାଶକୁ ଅବ-
ଶ୍ୟତ ହୋଇ ତହିଁର ସତ୍ୟସତ୍ୟ ଅନୁପ୍ରାଣ
କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅପଥ୍ୟ ବ୍ୟୟକୁ ରକ୍ଷା
କରିବା ପ୍ରକାରୁପନିଷଦ୍ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି
ବୁଝାଅଛି । ଅନେମାନେ ବିବେଚନା କରୁ
କି ଦେବଲ ଉପସ୍ତୁତ୍ୟକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସୁରଣ
କରିବେଳ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଦେବା ଠିକ୍ କହେ ।
କୃତ୍ୟେ ନ ଯୋଗାଇଲେ ବିକେତାଙ୍କର ସର୍ବ-
ଦାୟକ୍ତ ଜଗାଜନା ଅଥବା ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣି
ଦେବା ଉଚିତ । ମାତ୍ର ଯେ ପୁଲେ ସରକାର
ଦୁଇ ନିୟମ କରୁଅଛନ୍ତି କି ବିକେତାମାନେ
କରୁଥିବା ମୂଲ୍ୟକୁ ଅଧିକ କିଛି କାହାରଠାରୁ
କେବେ ସେମାନଙ୍କର ଲାଭହେବୁ ରବ ଦେବି
ଏକ ସେବପ୍ରକାଶ ଦେବେ ଓ ସରକାରୁପନିଷଦ୍
ସେହି ବାହାର ଓ ପ୍ରମାଣ ପାଇଲେ ଅନୁକ-
ଂଷ୍ଟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ହୁଏ କରବା
ଦେହ କହୁ ତ ପାଇଲୁ ସେ ପୁଲେ କାହାରଠାରୁ
ଅଧିକ ନିୟାଯାଏ ସେମାନଙ୍କର ଗୁଣାଣ କରବା
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦେଉଅଛି । ଗୁଣାଣ କରବା କହୁ
ଓ କାହାରୁ ଜଣ ଲୋକେ କିଛି ଅଧିକା ଦେବା-
କୁ ସେମାନଙ୍କ ମନେ କରନ୍ତି । ଏହି ଦେହକୁ
ଏକା ଶ୍ରୀମଦ୍ ମୂର୍ତ୍ତି କାହିଁକି ସରକାର ତାହା
ଏକାକାରେ ରଖିମ କିଛି ଅଧିକା ବା ଦୁଷ୍ଟ
ଦେବା ପ୍ରଥା ଅବାଧେ ଗୁଣିଅଛି । ଏ ସମସ୍ତର
ପ୍ରକାର ବଡ଼ କଠିନ ବ୍ୟାପାର । ତଥାପି
ଲୋକେ ଅପଥ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତି ଜାଗ୍ରତ
ଦେବା ବାସ୍ତବ୍ୟ ।

ଅନୁଗୁଣର ଗୁଣ ନିବାରଣର ଗୋଟିଏ
ଅନୁକର ଉପାୟ ଅନୁଗୁଣ ହୋଇଥିବାର
ସୁରୁପୁରୁଷହିଷ୍ଟିଶିଳାରେ ଏକାଧିକଥର ପାଠ
କରୁଅଛି । ସହଯୋଗକ ଲୋକରୁ ପ୍ରକାଶ
ଯେ ପ୍ରଥମେ ଅନୁଗୁଣର ପାଶମାନେ ପ୍ରତିପତ
ସ୍ତରେ ପୁଲକର ଗାଟ ଘରେ ଶୋଇ ସୁଖା
ସେଠାରୁ କୌଶଳରେ ଉଠିଯାଇ ଗୁଣି କରୁ

ଥିଲେ । ତହିଁରେ ପଳ କ ଦେବାରୁ ଅନୁଗୁଣର
ପୁଲକର ସ୍ତରେ ପାଶମାନଙ୍କୁ ଗାଟ ଘରେ କରୁ
କରି ତାଲି ବଦ କର ଗ୍ରାମ ଚୌକିଦାର
ହସ୍ତରେ ଗୁଣି ରହିବାର ନିୟମ ହୋଇଅଛି
ବୋଲି ଶୁଣିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତହିଁରେ ଏହି ଦୋଷ
ଦେଖାଇଅଛନ୍ତି କି ଗ୍ରାମ ଚୌକିଦାରମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଅସଜରସର ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ-
ପ୍ରକାର ଚୌକିଦାରର ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୁଣି
ଦେବା ବିଚିତ୍ର କହେ । ସହଯୋଗୀ ହିଷ୍ଟି-
ଶିଳାର ପ୍ରକାଶର ଦେବେଦୁର ସତ୍ୟ ଅନେ-
ମାନେ କହୁ ନ ଯାଉଁ ମାତ୍ର ତାହା ପୁରୀ
ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିବା ଓ ତହିଁର କିଛି ପ୍ରତିବାଦ
ବାହାର କ ଥିବା ପୁଲେ ନିତାନ୍ତ ଅନୁଗୁଣ
ବୋଲି କହୁ ଯାଉଁ ନାହିଁ । ଅଥଚ ଏ ବ୍ୟାପାରଟି
କୃଷିର ଗର୍ଭମେଧାକର ବ୍ୟାପ୍ତ କରୁର ଗାଠର
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଏବଂ ଅନୁଗୁଣ ପର ଗର୍ଭ-
ମେଧାକର ସାମାଜିକ ଶାସନାଧିକ ଲୋକେ ତାହା
ପ୍ରତିକତ ଦେବାର ବିଷୟ କରବାକୁ ମତ
ଦେଉ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ଯଦି ସେପରି ନିୟମ
ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାହା ଦେବଲ ଅନୁଗୁଣ
ସହର ଓ ତହିଁକରତା ଗ୍ରାମମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ
ଅଥବା ସମସ୍ତ ଅନୁଗୁଣ ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରତିକତ
ହୋଇଅଛି । ସୁ ଉପାୟ ନାହିଁ । ସତର
ଗ୍ରାମରେ ଏ ବ୍ୟାପାର ହୋଇଥିଲେ ଅନେକ ଗାଟ
ଏକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ସହଯୋଗୀ
ସଥା ଅଧିକ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ବ୍ୟାପାର ଉପକାଳ
ରହିଲେ ପାଶକର ସଖ୍ୟ ଅନୁଗୁଣରେ କଳକୁ
ବଦ ଉଣା ହୋଇଯିବ । ଅନେମାନେ ଅପା-
ଦକୁ ଏ ବିଷୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକର ଦୁଷ୍ଟ ଅବର୍ତ୍ତନ
କରୁବ ।

ଗତ ଶକରୀର ସତାଳେ ଏ କରର ପ୍ୟାଣ୍ଟ
ମୋଡ଼କ ଏକାକେମ ନାମକ କନ୍ୟାଲପୁର ବାଣିଜ
ପାରିଲୋକିତ ବିବରଣ ସଲ୍ଲ ହୋଇ ଥିବ । ବିଲ୍-
ଗାୟ କରମନର ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାଠକ ସାଦେବ ସଲ୍ଲପ
କର ଅସନ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ଏକ ପ୍ରାୟ ଶତା-
ଧିକ ଜମିଜଣ ପତ ବ୍ୟା ଯାଉ ଥିଲେ ହେଁ ଏ କର-
ରକାରୀ ଇଉସେପାୟ ରବ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ଲୋକ ସାଦେବ ଏବଂ ଦେଶ-
ସୁଦ ମଧ୍ୟରେ କି ୧୭୧୫ ଟା ରୁ ଅଧିକ
ଉପସ୍ତୁତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ସୁଦେଶୀୟ
ପଲକର ଶିକା ବିଷୟରେ ଦେଶୀୟ ରବ
ଲୋକଙ୍କର ଅନୁଗୁଣ ଓ ସମାଦୁରୁ ପ୍ରତି ଏକା
ଅନୁଗୁଣ ବୋଲିଯାଇ ନ ଯାବେ । ଏ ପ୍ରକାର
ସଲ୍ଲର ନିୟମାନୁସାରେ ବାଣିଜ ରପୋଟ ପାଠ
ପରେ ଦେବେଳଣ ପଲ ରୁ ଗୁଣି ବଜାଜା
ଏକ ଓଡ଼ିଆ ମୁଖପ୍ତ ପାଠ କଲ ଉପରୁ ସଲ୍ଲ

ପତି ମହାଶୟ ପୁରସ୍କାର ବିବରଣ କର ନିମ୍ନ-
ଲିଖିତ ମର୍ମରେ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ କଲେ
ସଥା—ଅନେ ଅଜ ଏଠାରେ ଉପସ୍ତୁତ
ହୋଇ ବଡ଼ ଅନୁଗୁଣ ଦେଲୁ ଏବଂ ଏହା
ହୁଲର କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷରୂପେ ଗୁଣିପୁଣ୍ୟ ଦେଲୁ
କାର୍ଯ୍ୟ ନିବ୍ୟକ୍ତ କର୍ମଟିକୁ ମଙ୍ଗଳବାଦ ପ୍ରଦାନ
କରୁଅଛି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଲର ଅସ୍ତୁତ୍ୱ ଏହାର ବ୍ୟୟ
ନିବ୍ୟକ୍ତ ଦେଉଅଛି ପୁଣି ବିଷୟ ଅନେ ମାତ୍ର
ଗୋଟିଏ ସ୍ତାପ୍ତା ପାରି ସୁଖି ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ
ତାହା ନ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରବ୍ୟାତ୍ର ସ୍ତାପ୍ତୁକୁ
ଉପରେ ଏକାନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରଯାଇ ନ ଯାବେ ।
ଏହି ସୁଲ ସଂଲଗ୍ନରେ ଗୋଟିଏ ଶିଳାବାସ ରହିବ
ଏକାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ । ଅନେ ଅପା କରୁ କି
ସଧାରଣ ବ୍ୟାପାରତାହାର ଯେପରି ଏହି ସୁଲର
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଲ୍ପକ ମୋଡ଼କ ହୋଇଅଛି ସେହି
ପରି ଏହି ଅଲ୍ପକଟି ଶାସ୍ତ୍ର ଦୂର ଦେବ । ଏହି
ପାଇଁ ଅନେ ଏ ପ୍ରଦେଶର ବିଦ୍ୟୋଗ୍ରାସ୍ତା ବଦା-
ନ୍ୟର ମହୋଦୟମାନଙ୍କୁ ଏହି ହିତକର ଅନୁ-
ଗୁଣରେ ସାହାଯ୍ୟ କରବାକୁ ଏକାନ୍ତ ଅନୁଗୁଣ
କରୁଅଛି । ପରେ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଉପଦେଶ ସୁତର
କେତେକ କଥା କହୁ ବକ୍ତୃତା ଶେଷ କଲେ
ଏବଂ ସଲ୍ଲପତ୍ରକୁ ଅବ୍ୟବହାର ଦୟାଯାଇ ସଲ୍ଲ
ରକ୍ତ ଦେଲ । ଅନେମାନେ ଅନୁଗୁଣ ସହର
ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛି କି ସୁଲର ନିୟମର ପୁରସ୍କାର
କିତା ବସ୍ତ୍ର ସଂକ୍ଷେପର ଚନ୍ଦ୍ର ବହାଦୁର
ଏବଂ ବାବୁ ଜାତକାଳ୍ୟ ଦୋଷ ଦେବେଗୁଣ୍ଡବ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁରସ୍କାର ଦେଇ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ଉପାଦ
ବର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ ।

ନୂତନ ଯାଗଦ୍ୱୟାୟା ରକ୍ଷାକାର ବୃତ୍ତିଦାନ
ସମ୍ପର୍କୀୟ ନୂତନ ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁସାରେ କଳ୍ପ-
ପ୍ରଦେଶର ଯେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଯେତେ ବୃତ୍ତି
ଶିଳା ହୋଇଅଛି ବର୍ଜୀୟ ଶିକା ବିଲ୍ଲକର
ଜାଲରେକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ତହିଁର ତାଲିକା ଗତ ତା ୧୯୧-
ଶର କଲିକତା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶ କର-
ଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ରାଜରେ ଯାହା ପଠିଅଛି
ତାହା ନିମ୍ନେ ପ୍ରକାଶିତ ଦେଲ ସଥା—

ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ୍ତି ।

କଟକର	"	ଗୋ ୧
ବଲାସର	"	ଗୋ ୨
ଅନୁଗୁଣ ଓ ବରମାନ	"	ଗୋ ୩
ସୁର	"	ଗୋ ୪
ଝଡ଼ିଆ ବଜ୍ରାତମାହାର	"	ଗୋ ୫

ଉତ୍କଳପ୍ରାନ୍ତମେଷା ବୃତ୍ତି ।

କଟକର ସହର	ସହରରକର	ଗୋ ୬
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା	"	ଗୋ ୭
ଶାନ୍ତପୁର	"	ଗୋ ୮
ବିନୋୟନ ଜନ ସହର	"	ଗୋ ୯
"	ସୁପୁର	ଗୋ ୧୦

ଅମରପୁର ଓ ବରମାନ ଚଉକ	ବରମାନ	ପୃଷ୍ଠା ୪
ସୁଦର୍ଶନ ସରଦ	ପୃଷ୍ଠା ୫	ପୃଷ୍ଠା ୫
ପୃଷ୍ଠା ୬	ପୃଷ୍ଠା ୬	ପୃଷ୍ଠା ୬
ପୃଷ୍ଠା ୭	ପୃଷ୍ଠା ୭	ପୃଷ୍ଠା ୭
ପୃଷ୍ଠା ୮	ପୃଷ୍ଠା ୮	ପୃଷ୍ଠା ୮
ପୃଷ୍ଠା ୯	ପୃଷ୍ଠା ୯	ପୃଷ୍ଠା ୯
ପୃଷ୍ଠା ୧୦	ପୃଷ୍ଠା ୧୦	ପୃଷ୍ଠା ୧୦
ପୃଷ୍ଠା ୧୧	ପୃଷ୍ଠା ୧୧	ପୃଷ୍ଠା ୧୧
ପୃଷ୍ଠା ୧୨	ପୃଷ୍ଠା ୧୨	ପୃଷ୍ଠା ୧୨
ପୃଷ୍ଠା ୧୩	ପୃଷ୍ଠା ୧୩	ପୃଷ୍ଠା ୧୩
ପୃଷ୍ଠା ୧୪	ପୃଷ୍ଠା ୧୪	ପୃଷ୍ଠା ୧୪
ପୃଷ୍ଠା ୧୫	ପୃଷ୍ଠା ୧୫	ପୃଷ୍ଠା ୧୫
ପୃଷ୍ଠା ୧୬	ପୃଷ୍ଠା ୧୬	ପୃଷ୍ଠା ୧୬
ପୃଷ୍ଠା ୧୭	ପୃଷ୍ଠା ୧୭	ପୃଷ୍ଠା ୧୭
ପୃଷ୍ଠା ୧୮	ପୃଷ୍ଠା ୧୮	ପୃଷ୍ଠା ୧୮
ପୃଷ୍ଠା ୧୯	ପୃଷ୍ଠା ୧୯	ପୃଷ୍ଠା ୧୯
ପୃଷ୍ଠା ୨୦	ପୃଷ୍ଠା ୨୦	ପୃଷ୍ଠା ୨୦
ପୃଷ୍ଠା ୨୧	ପୃଷ୍ଠା ୨୧	ପୃଷ୍ଠା ୨୧
ପୃଷ୍ଠା ୨୨	ପୃଷ୍ଠା ୨୨	ପୃଷ୍ଠା ୨୨
ପୃଷ୍ଠା ୨୩	ପୃଷ୍ଠା ୨୩	ପୃଷ୍ଠା ୨୩
ପୃଷ୍ଠା ୨୪	ପୃଷ୍ଠା ୨୪	ପୃଷ୍ଠା ୨୪
ପୃଷ୍ଠା ୨୫	ପୃଷ୍ଠା ୨୫	ପୃଷ୍ଠା ୨୫
ପୃଷ୍ଠା ୨୬	ପୃଷ୍ଠା ୨୬	ପୃଷ୍ଠା ୨୬
ପୃଷ୍ଠା ୨୭	ପୃଷ୍ଠା ୨୭	ପୃଷ୍ଠା ୨୭
ପୃଷ୍ଠା ୨୮	ପୃଷ୍ଠା ୨୮	ପୃଷ୍ଠା ୨୮
ପୃଷ୍ଠା ୨୯	ପୃଷ୍ଠା ୨୯	ପୃଷ୍ଠା ୨୯
ପୃଷ୍ଠା ୩୦	ପୃଷ୍ଠା ୩୦	ପୃଷ୍ଠା ୩୦
ପୃଷ୍ଠା ୩୧	ପୃଷ୍ଠା ୩୧	ପୃଷ୍ଠା ୩୧
ପୃଷ୍ଠା ୩୨	ପୃଷ୍ଠା ୩୨	ପୃଷ୍ଠା ୩୨
ପୃଷ୍ଠା ୩୩	ପୃଷ୍ଠା ୩୩	ପୃଷ୍ଠା ୩୩
ପୃଷ୍ଠା ୩୪	ପୃଷ୍ଠା ୩୪	ପୃଷ୍ଠା ୩୪
ପୃଷ୍ଠା ୩୫	ପୃଷ୍ଠା ୩୫	ପୃଷ୍ଠା ୩୫
ପୃଷ୍ଠା ୩୬	ପୃଷ୍ଠା ୩୬	ପୃଷ୍ଠା ୩୬
ପୃଷ୍ଠା ୩୭	ପୃଷ୍ଠା ୩୭	ପୃଷ୍ଠା ୩୭
ପୃଷ୍ଠା ୩୮	ପୃଷ୍ଠା ୩୮	ପୃଷ୍ଠା ୩୮
ପୃଷ୍ଠା ୩୯	ପୃଷ୍ଠା ୩୯	ପୃଷ୍ଠା ୩୯
ପୃଷ୍ଠା ୪୦	ପୃଷ୍ଠା ୪୦	ପୃଷ୍ଠା ୪୦
ପୃଷ୍ଠା ୪୧	ପୃଷ୍ଠା ୪୧	ପୃଷ୍ଠା ୪୧
ପୃଷ୍ଠା ୪୨	ପୃଷ୍ଠା ୪୨	ପୃଷ୍ଠା ୪୨
ପୃଷ୍ଠା ୪୩	ପୃଷ୍ଠା ୪୩	ପୃଷ୍ଠା ୪୩
ପୃଷ୍ଠା ୪୪	ପୃଷ୍ଠା ୪୪	ପୃଷ୍ଠା ୪୪
ପୃଷ୍ଠା ୪୫	ପୃଷ୍ଠା ୪୫	ପୃଷ୍ଠା ୪୫
ପୃଷ୍ଠା ୪୬	ପୃଷ୍ଠା ୪୬	ପୃଷ୍ଠା ୪୬
ପୃଷ୍ଠା ୪୭	ପୃଷ୍ଠା ୪୭	ପୃଷ୍ଠା ୪୭
ପୃଷ୍ଠା ୪୮	ପୃଷ୍ଠା ୪୮	ପୃଷ୍ଠା ୪୮
ପୃଷ୍ଠା ୪୯	ପୃଷ୍ଠା ୪୯	ପୃଷ୍ଠା ୪୯
ପୃଷ୍ଠା ୫୦	ପୃଷ୍ଠା ୫୦	ପୃଷ୍ଠା ୫୦

ନିମ୍ନପ୍ରାନ୍ତମେଘା ଦୃଷ୍ଟି ।

କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୧	ପୃଷ୍ଠା ୫୧
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୨	ପୃଷ୍ଠା ୫୨
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୩	ପୃଷ୍ଠା ୫୩
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୪	ପୃଷ୍ଠା ୫୪
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୫	ପୃଷ୍ଠା ୫୫
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୬	ପୃଷ୍ଠା ୫୬
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୭	ପୃଷ୍ଠା ୫୭
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୮	ପୃଷ୍ଠା ୫୮
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୫୯	ପୃଷ୍ଠା ୫୯
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୦	ପୃଷ୍ଠା ୬୦
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୧	ପୃଷ୍ଠା ୬୧
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୨	ପୃଷ୍ଠା ୬୨
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୩	ପୃଷ୍ଠା ୬୩
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୪	ପୃଷ୍ଠା ୬୪
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୫	ପୃଷ୍ଠା ୬୫
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୬	ପୃଷ୍ଠା ୬୬
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୭	ପୃଷ୍ଠା ୬୭
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୮	ପୃଷ୍ଠା ୬୮
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୬୯	ପୃଷ୍ଠା ୬୯
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୦	ପୃଷ୍ଠା ୭୦
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୧	ପୃଷ୍ଠା ୭୧
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୨	ପୃଷ୍ଠା ୭୨
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୩	ପୃଷ୍ଠା ୭୩
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୪	ପୃଷ୍ଠା ୭୪
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୫	ପୃଷ୍ଠା ୭୫
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୬	ପୃଷ୍ଠା ୭୬
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୭	ପୃଷ୍ଠା ୭୭
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୮	ପୃଷ୍ଠା ୭୮
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୭୯	ପୃଷ୍ଠା ୭୯
କଟକର ଶାନ୍ତି	ପୃଷ୍ଠା ୮୦	ପୃଷ୍ଠା ୮୦

ଉଠିଥିଲି ସେ ସେନାପତି ଅନେକପଦକୁ ରୁଷ ସମାଜ ଚିନ୍ତା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଓ ସେ ତାଙ୍କର ସୌଭାଗ୍ୟ ପଦକୁ ଉପାସନା ଦେଇଥିଲି । ଅର୍ଥର ବ କଳକୁ ଅଧିକାର କରିବାନିମନ୍ତେ ଜାପାନ ପୁରୁଷ ଦେଖା କରୁଥିଲି ମାତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃତ-କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ; ଦେବେଇ ଦୁର୍ଗଦୁର୍ଗତ କରୁଥିଲି କଥୁବ କଥୁଅଇ । ଅନ୍ୟଦିଗରେ ରୁଷ ପକ୍ଷର ଗାନ୍ଧୀମାଜ ଅଧିକାର ଯେ ଜାପାନମାନେ ଗଳମାସର ତା ୨୦ ରୁଷଠାରୁ ତା ୨୨ ରୁଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧରେ ଅର୍ଥରବନରୁ ପୁନର୍ଗତ ବରାଣସୀ ହୋଇଥିଲି ଓ ଅଧିକୃତ ଦୁର୍ଗମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲି ।

ବଙ୍ଗାଳି ଗାନ ।

'ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁ' ଏହି ନାମରେ ବାବୁ ସଙ୍ଗରମୋହନ ସେନାପତି ଉତ୍କଳ-ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଏକ ପ୍ରକର ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲି । ଗତ ଶ୍ରୀକଳର ୪ ଥି ସଙ୍ଗରେ ଏଥିର ଅନୁ-ରେ ସେନାପତି ମହାପ୍ରଭୁ ଲେଖିଥିଲି ବ ଚୈତନ୍ୟଦେବ ଉତ୍କଳଶ୍ରେଣୀର ଦ୍ରାଘିଣ, ଜାତ-ରେ ଓଡ଼ିଆ । ତାହାଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ସାଜପୁର । ତାହାଙ୍କର ପିତାମହ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଦିଶ ପ୍ରକାଶରୁ ଦେବକୀଦାସ ଉପାଧିତ ହୋଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଲାଇ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ପିତା ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ର ସବୁତ ପଢ଼ିବା ଉପକ୍ରମରେ ସଂସ୍କୃତ ପିଲା ବ୍ୟାପାର ପ୍ରାଚୀନକାଳରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଚୈତନ୍ୟ-ଦେବଙ୍କର ଜନ୍ମ ସେହିଠାରେ ହୋଇଥିଲା । ସୁତରାଂ ସେ ଓଡ଼ିଆ । ସେନାପତିମହାପ୍ରଭୁ ତାହାଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି କହିଥିଲି ମାତ୍ର ବଙ୍ଗାଳୀର ସଙ୍କ୍ଷେପ ସମାଜପକ୍ଷ ସୋମପ୍ରକାଶର ସମ୍ପାଦକ ପଣ୍ଡିତ ଦ୍ଵାରକାଦାସ ହତ୍ୟାଦୁର୍ଘଟଣାର ପୂର୍ବ-ରୁଷ ଓଡ଼ିଆଦ୍ରାଘିଣ ଦେଲେହିଁ ବହୁକାଳରୁ ଓଡ଼ିଆ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ତ୍ୟାଗ କରି ବଙ୍ଗାଳୀରେ କହୁଥିଲି ତାହାଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି କହିବାକୁ ସାହସୀ ଦୁହେଁ । ଚର୍ଚ୍ଚିତରୁ ସେ ଲେଖିଥିଲି ଯେ "ପ୍ରକାଶକ ଦର୍ଶବଧ୍ୟ ଅନେକ ବଙ୍ଗାଳୀ କାହାଣୀ ଓ ଦ୍ରାଘିଣ ବଙ୍ଗରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ କହିବ ହୋଇ ଅଧି ଉତ୍କଳରେ ବାସ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଅପଣାକୁ ବଙ୍ଗାଳି ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ଗୋରବର ହସ୍ତ ଶାନ୍ତ କରୁଥିଲି ।" ଚୈତନ୍ୟଦେବ ବା ଦ୍ଵାରକାଦାସ ହତ୍ୟାଦୁର୍ଘଟଣା ଚଳିବ ବ ପରିଚୟ ଦେଉଥିଲେ ଅନ୍ୟ-ମାନେ ନ ଜାଣି ଓ ଲେଖକ ତାହା କହି କାହାଣୀ କହି ସେ ସେହି ଉତ୍କଳରେ ସେମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲି ସେହି ଦେଶ-ରେ ପ୍ରକାଶକରଣ ଦେଲେ ବଙ୍ଗାଳୀରୁ ଉଠି ଅଧି ଉତ୍କଳରେ ରହିଥିବା ବଙ୍ଗାଳୀ କାହାଣୀ ଓ

ଦ୍ରାଘିଣମାନଙ୍କୁ ତାହାଙ୍କ ହସ୍ତର ବା ରୁଷ ଅନୁ-ଶାରେ ଓଡ଼ିଆ ଅଥବା ବଙ୍ଗାଳୀ କହିଥିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ତାହା ନ କରି ସେ ଅଗ୍ରାସଙ୍ଗିତରୂପେ ଗୋରବର କଥା ଉଚ୍ଚ-ଶ୍ରଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜର ଦୃଢ଼ତ୍ଵରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଦୁଃଖ ବା ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି ଏହା ଅନାୟାସରେ ଦୁଃଖୀ ଯାଉଥିଲି । ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟର ୫ମ ସଂଖ୍ୟାର ଅନ୍ତରେ ତାହାଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ ପଞ୍ଚ ପ୍ରକାଶକ ହୋଇଥିଲି । ଚର୍ଚ୍ଚିତରେ ସେ ଲେଖିଥିଲି ଯେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଗ୍ରହଣାତ୍ମକରୁ ସମାଜାଥ ସମ୍ପର୍କ ସହିତ କଥାକାର୍ଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ତାହାଙ୍କର ଦୃଢ଼ ଦୂର ହୋଇଥିଲି । ମାତ୍ର ଦୁର୍ଘଟଣା ତାହା ସେ ସମ୍ପର୍କ କରି ଦେଖାହାନ୍ତୁ କଥା ଚର୍ଚ୍ଚିତମନ୍ତେ ଦୁଃଖ ବା ଅନୁରାଗ ପ୍ରକାଶ କରି ଜାଣି । ସେ ପଞ୍ଚରୁ ଏକକ ଜଣା ଯାଉଥିଲେ ଯେ ଉତ୍କଳବାସ ବଙ୍ଗାଳୀ କାହାଣୀ ଓ ଦ୍ରାଘିଣଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ସେହି ପ୍ରତିକୂଳ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦେବେଇଙ୍କ ଶିକ୍ଷକଲେଖକ ପୁଣି ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ଅଥବା ଦେଇଥିଲି । ଏହା ବ ସମ୍ପର୍କର ଦୃଢ଼ ସଂଶୋଧନ ଦେଲେ ? ଶିକ୍ଷକ ଲେଖକମାନେ ସମାଜର ପ୍ରକାଶକ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ମତେ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ହସ୍ତର ବ୍ୟବ-ହାରଦ୍ଵାରା ସମାଜର ଗୁଣାଗୁଣ କରୁଥିବା କରୁଣା ସାଧାରଣ ଶକ୍ତି । ସେନାପତିମହାପ୍ରଭୁ ତାହା କରୁଥିଲେ ଜାଣନ୍ତି ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚିତରୁ ସେ ସାଧାରଣ ରୂପେ ଶିକ୍ଷକ ଲେଖକ ଶକ୍ତି ନ ଦେଇ ବସେଷ ଦେବେଇ ଲେଖକ ଶକ୍ତି ଦେଇଥିଲି । ଏହା ଦୃଢ଼ପ୍ରାକାର ପ୍ରକାରେ ମତର ଦୃଢ଼ତା ସମ୍ପାଦକ ବଦା ଅନ୍ୟ କହି ନୁହେ । ପରିଚ୍ଛା ଉତ୍କଳବାସୀ ବଙ୍ଗାଳୀମାନେ ନିଜେ ଏହା ଅପଣାକୁ ବଙ୍ଗାଳୀ ବୋଲନ୍ତି ଏମନ୍ତ ନୁହେ ଓଡ଼ିଆମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ବଙ୍ଗାଳୀ କହନ୍ତି । ଏହିପରି ଉତ୍କଳବାସୀ ଖୋଟା ରଜସ୍ଵଳ ମରଦଣା ମୁସଲମାନ ପ୍ରଭୃତ ତାହାପ୍ରଣୀ ବା ଜାତର ଲେଖକ ନିଜ ପରିଚୟ କଅଣ । ସେମାନଙ୍କ କଥା ସେନାପତି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ମନେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଦେବେଇ ଏଦେଶୀୟ ବଙ୍ଗାଳୀଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଅଠା ବୋଲି ଦେଲେ । ଏଥିରୁ ସମ୍ପର୍କ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ବଙ୍ଗାଳୀଙ୍କ ପ୍ରତି ତାହାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଗୁଣ ରୁଷର ରହିଥିଲ ଏବଂ ମଧ୍ୟ ତାସ ପ୍ରଭୃତଙ୍କର କଥା ଉଚ୍ଚେଷ୍ଟଦ୍ଵାରା ସେ ତାହା ଅଧିକ ସମ୍ପର୍କରୂପେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି । ସେ ସେବେ ଶିକ୍ଷକ ରୂପାକରଣରେ କରୁଥିବା କରୁଥିଲେ ଦେବେଇ ଉତ୍କଳମୁଖେ ହିଁସାରିଆନ୍ତେ ସେ କାର ପକ୍ଷୀ ଏ ଦେଶରେ ଏକାର୍ଥନୋମକ ନୁହେ । ଏବଂ

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ।

କିମ୍ପାସଙ୍ଗ ପରିଚାଳନା କରି ରୁଷ ମୁକ୍ତ-ତେଜରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ଜାପାନ ମାନେ ରୁଷକୁ ମୁକ୍ତଦେଶରୁ ଚଳିଦେବାଦ୍ଵାରା ଯଦି ବଳି ଦେବେଇ ଯୁକ୍ତ କରିଥିଲି ଏବଂ ମଧ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧର ଗାନ୍ଧୀମୋହନ ଲେଖିଲି । ରୁଷ ଲେଖକର ଅଲଗା କରଣାସ୍ତ୍ର ଦେବାରେ ତାଙ୍କପ୍ରାନ୍ତରେ ଲେଖକର ଚିନ୍ତନବର୍ଣ୍ଣ ଲାଖିଲି ହୋଇ ଅଧି-ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ଓ ଲେଖକର ରୁଷପାତ୍ରକ ସମାଜ ଅଧିକାର ଯାଇଥିଲି । ପୁଣି ନିଜର

ଦଗରେ ବାସପ୍ରାଣ ଅନୁସାରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଦିଗରେ ଧର୍ମ ବ୍ୟବହାର ବା ବୃତ୍ତି ଅନୁସାରେ ଲାଭର ପରିଚୟ ଦିଆଯାଏ । ଏଥିରେ ଗୌରବ ବା ଅବୌରବର କଥା କହି ନାହିଁ । ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ଏ ଦେଶୀୟ ବଙ୍ଗାଳୀ ଓ ଓଡ଼ିଆମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଭାଇ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଶୁଭାଶୁଭ କ୍ରିୟାରେ ଯୋଗ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବଙ୍ଗାଳୀମାନେ ଅପଣାମଧ୍ୟରେ ମାତୃଭାଷା ଶୁଭ ଓଡ଼ିଆରେ ପଠାଏ କେଉଁଠିପୁଣି ତେତେବେଳେ କେବଳ ବଙ୍ଗାଳୀ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବା ଓ ବଡ଼ ଦୋଷର କଥା ହେଲେ ?

କୃଷି ଶିଳ୍ପୀର ଉନ୍ନତ ସମ୍ଭା ।

କୃଷି ଉନ୍ନତକରଣ ବୋଧ ନାହାନ୍ତୁ, ବାବୁ ନାଦକାନ୍ତାଥ ବୋଷ, ବାବୁ ଅଭିମତ ରଞ୍ଜ ଏବଂ ବାବୁ ବିଶ୍ଵନାଥ କରକର ଅମରକଣ ମତେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଶୁକରୀର ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ଏ ଜଗତର ଇତିହାସିକା ଶାନ୍ତନୁ ସ୍ଵର ଗୁଡ଼ରେ କୃଷି ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଉତ୍କଳ ଶିଳ୍ପୀର ଉନ୍ନତ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍କଳବାସୀ ଦୃଢ଼ ପ୍ରାପ୍ତିର ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ଵେ ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ ଦେବା କାରଣ ଗୋଟିଏ ଜଳ କମିଟି ଗଠିବା ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ହୋଇଥିଲା । ଜଗତ ବାଣୀ ନ ୧୩୮୦ ଶ ଦେଶୀୟ ରତ୍ନ ଲେଖ ଏବଂ ବହୁତ ସ୍ଵର ଶୁଣି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ବାବୁ ନାଦକାନ୍ତାଥ ବୋଷ ସଭାପତି ମନୋମତ ହୋଇ ବୃତ୍ତୀର ଦେଲେ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ ଯେତେ ପାଠକାର ଚିନ୍ତା ବଳ ପ୍ରବଳ ହୋଇଅଛି । ସରକାରୀ କୃଷିରେ ବହୁତ ଲୋଡ଼ ଯୋଗ ଦେବାର ବାସ୍ତ ନାହିଁ । ଉତ୍କଳର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଭୃତ ବିଦ୍ଵାନମାନଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟରେ ଏତେ ଲୋଡ଼ ପରିଲେଖି ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କର ନିର୍ବାହ ଦେବା କଠିନ । ଅନ୍ୟ ଏକ କୃଷି ଶିଳ୍ପୀର ଅବଲମ୍ବନ ବିଦା ଉପାୟାନ୍ତର ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଚର୍ଚ୍ଚିର ସହ ଓ ତେଣୁ ଅବଶ୍ୟକ । ଚର୍ଚ୍ଚି କଲିକତାରୁ ସମାଗତ ବାବୁ ବିପିନଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ ଓ ସେ ଜଣେ ବଡ଼ ବକ୍ତା ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହିକ ପୂର୍ବରୁ ଏ ଜଗତରେ ୮୧୦ ବକ୍ତା ପ୍ରମାଣକର ବିଶ୍ଵାସ ହୋଇଅଛନ୍ତି, କଲିକତାରେ ପ୍ରାପ୍ତିର ହୋଇ ଥିବା ସଭାର ଉପସ୍ଥିତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଦ୍ଘାଟନ ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଚ୍ଚି, ସଭା ସଭୁତ ଏ ଜଗତ ବାସିନ୍ଦାର ସହାନୁଭୂତି ଥିବା ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚି ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ ଦେବା କାରଣ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଜଳ କମିଟି ଗଠିତ ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ ଏବଂ ତାହା ବିଧିମତେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେଉଁଥିବୁ ବାବୁ ଶରଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖୂର୍ତ୍ତୀ ସେହିମାନେ ସେହି କମି-

ଟିର ସଭ୍ୟ ଦେବେ ସେମାନଙ୍କର କାମ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ । ଏଥିରୁ ଶରଚନ୍ଦ୍ର ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ସି, ଅଲ, ଇ, ଅବକାଶ ଅଭାବ ହେତୁ ସଭ୍ୟ ଦେବାକୁ ନାପ୍ରସିଦ୍ଧିବାକୁ ତାହାକୁ ଶୁଣି ନିର୍ଦ୍ଦା ଗଲା ମାତ୍ର ବାବୁ ସାମସନ ଗୁରୁଜର ସେହି ପର ଅପରି ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେଲେ ନାହିଁ । ପରିଶେଷରେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସଭା ରଖି ହେଲା ।

ଏ ସଭାର କାର୍ଯ୍ୟକଳା ଦେଖି ଅମୂଳ୍ୟ ମତରେ ଭାଷ୍ୟ ସଂପଦ୍ଧ ନାହିଁ ହୋଇଅଛି । ବକ୍ତା ଶରଚନ୍ଦ୍ର ବିପିନଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ ଗୋଟିଏ ଜଳ କମିଟି ପ୍ରାପ୍ତିର ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେବେଳେ କଲିକତାରେ ସଭା ପ୍ରାପ୍ତିର ଦେବାର ଦେବେତ ମାତ୍ର ପଦ୍ମକୁ ଉତ୍କଳରେ ସେହି ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ହୋଇଥିବାର ତାହାକୁ ଜଣାଥିବାର ପ୍ରକାଶ କରାଥିଲେ । ଅଥଚ ଆଉ ଗୋଟିଏ କମିଟି କରବାର କାର୍ଯ୍ୟକ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ ତାହା ସେ କିମ୍ପା ତାହାଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବର ସମର୍ଥନକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ବୃତ୍ତୀର ଦେଲେ ନାହିଁ ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେମନ୍ତ କି ଉତ୍କଳସମ୍ମିଳନୀ ଏହି ଗୁରୁତ୍ଵେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କର ମତରେ ଧାରଣା ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଜଣେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବସତଃ ତାହା ପ୍ରକାଶ କଲେ ନାହିଁ । ପଞ୍ଚାଙ୍ଗରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ଦେବେତକଣ ସମ୍ପାଦକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟିର କେତେକଣ ସଭ୍ୟ ଏହି ଜଳ କମିଟିର ସଭ୍ୟ ଦେବାକୁ ଅଗ୍ରସର ଦେବା ଦ୍ଵାରା ଶୁଣି ସାଧିଅଛି ଯେ ଉତ୍କଳସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରଭୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟୟ ନାହିଁ ତେଣୁ ନୂତନ କମିଟିରେ ଯୋଗ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ପାଠକମାନଙ୍କର ସୁରଣ ଥିବ ଯେ ଗତ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଶରଚନ୍ଦ୍ର ନେ, ଏକ, ସମ୍ପଦ ବାସିନ୍ଦାର ଏ ଜଗତକୁ ଅସି ପ୍ରତିଦିନୀଳକ ହୋଠାରେ କଲିକତାର ଏହି ସଭାର ଗୋଟିଏ ପାଞ୍ଚା ସଭା ପ୍ରାପ୍ତିର ନିମନ୍ତେ ସଭା କରାଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏଠାରେ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ସେହି ତେଣୁ କରୁଥିବା ହେତୁ ଇନ୍ଦ୍ର ସଭା ପ୍ରାପ୍ତିର ଅବଶ୍ୟକ କି ଥିବା ଏବଂ ସମ୍ମିଳନୀ ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ ଦେଲେ ସୁନରଭୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ହୋଇପାରିବା କଥା ତାହାକୁ ବୃତ୍ତୀର ଦିଅନ୍ତୁ ଅପୂର୍ବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ଭେମାନେ ଅନୁସନ୍ଧାନଦ୍ଵାରା ଅବଗତ ହେଲୁ ଯେ କଲିକତା ସଭା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ରେଖି ନାହାନ୍ତି ବରଂ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ଏ ଜଗତର ଉତ୍କଳ ସମାଜର ସେକେଟିଅକୁ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଜଳ କମିଟି ପ୍ରାପ୍ତିର କରବା କାରଣ ପକ୍ଷ ରେଖିଥିଲେ ମାତ୍ର ସେ ସମାଜ

ସେ କଥା ଯେତା କଲେ ନାହିଁ । ଏବେ ଉତ୍କଳ ବାବୁଙ୍କ କଥାରେ ଏତେ ଲୋଡ଼ ଉଠି ବସିଲେ ଯେ ସମ୍ମିଳନୀର ବିଶେଷ ଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ନୂତନ କମିଟିର ସଭ୍ୟ ଦେବାକୁ ଚିତ୍ତିତ ମାତ୍ର ଦିଆ ହେଲେ ନାହିଁ । ଏଥିରୁ ଏତକ ଜଣା ପଡ଼ୁଅଛି କି ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏଠା ଲୋକଙ୍କର ଅବଧି ଦୂରସ୍ଵର ଓ ମନୋଯୋଗ ହୋଇ ନାହିଁ । ତାହା ହୋଇଥିଲେ ଏ ଜଗତ ସଭାରେ କେବଳ କଲିକତା ସଭା ସଙ୍ଗେ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶ କରି ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀଦ୍ଵାରା ଯୋଗ ଦେବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତେ ଏବଂ ତାହା ସମ୍ପାଦକ ସୁନର ଓ କାର୍ଯ୍ୟକର ହୋଇଥାନ୍ତା । ନୂତନକଥା କୃଷି ଶିଳ୍ପ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ଶିଳ୍ପୀର ବ୍ୟୟ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ତାହା କରିବା କଲିକତା ସମିତିର ଶାନ୍ତା ସମିତି ଏବଂ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରସାଦ କରୁଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ର ଗୁପ୍ତେ ଅର୍ଥସଂଗ୍ରହର ତେଣୁ କଲେ ତାହାର ଅଗ୍ରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ନାହିଁ ବରଂ ଏକ ସମାପ୍ତେ ଅନ୍ୟର ସଭା ହୋଇ ପାରେ । ମାତ୍ର ଏକ ନାମରେ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରି କଲିକତା ପ୍ରୟୋଗକୁ ଉତ୍କଳୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ରକ୍ଷା କଲିକତା ସମ୍ମିଳନୀ ଦେବ ସହଜ କଥା । ଅଗ୍ରା କରୁ ଦେଖିଲେ ଶିଳ୍ପୀମାନେ ଏହା ଧାରଣାରେ ବିଧି କରାବେ ।

ପୁସ୍ତକ ପ୍ରାପ୍ତିକାର ।

କଲିକତା କଲିକତା ।—ଶ୍ରୀ ଅପଣା ପ୍ରସାଦ କର୍ତ୍ତୃକ ରଚିତ ଏକ ପାରଲ୍ୟାମେଣ୍ଟର ଗଜପତି ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ଏଥିରେ ଦେବେଗୁଡ଼ ଏ ବିଷୟରେ ସୁଦୃଢ଼ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୋଇଅଛି । ଲେଖକ ଦୁଃଖହୋଇ କଲିକତା ଲେଖିବାକୁ ତେଣୁ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ପ୍ରଥମଟା ପ୍ରକୃତ, ମନ, ଦୟା ଓ ସଭ୍ୟ ପ୍ରଭୃତ ଯେ ଦେବେଗୁଡ଼ ଏ କଲିକତା ସଭାରେ ଗୋଟିଏ ହୋଇଅଛି ତାହା ମନ ହୋଇ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦେବେ ପ୍ରାକରେ ଦେଲେ, କେହି ପ୍ରାକରେ କିଏ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରାକରେ ଯିଏ ବ୍ୟବହାର କରି କଲିକତା ଲିକତା ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍କଳେଶ୍ଵର ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଭୁ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ପ୍ରଭୃତଙ୍କର ସେ ଚିତ୍ତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ସଦା କଲିକତା ସଂଯୋଜକ ହୋଇଅଛି ସେମାନେ ତେତେ କଲି ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଦେଶବନ୍ଦୁ ସେକେଟ ନାମର କଲିକତା ଏକାବେଳେ ପ୍ରକାଶର ଅନୁପସ୍ତୁ । ପୁସ୍ତକସଭାରେ ଉତ୍କଳେଶ୍ଵର କରୁକର୍ତ୍ତୃକ ହୋଇଅଛି । ସଭାକୁ ଆଉ ଦେମନ୍ତଦାର କି ଦୃଷ୍ଟିରେ ନାହିଁ ? ତେଣେଗୁଡ଼ାକୁ ଆଉ

କେବଳ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ହେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏହା
 ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର ବାହ୍ୟ ଉତ୍କଳମାନଙ୍କର ସାଧା-
 ରଣ ଭେଦେ ଶ୍ରୀରାମ ବସନ୍ତରେ ନିଜାତୁକାର ଭେଦ
 ହୁଏନି ବେଶର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ତା' ମାତ୍ର ସହୁର
 ୫୨ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ୫୧ । ମାତ୍ର ।

ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର—

କେବଳେକ କାହାଣୀ

ସେ ବକାବେଳରେ ୫୨ ନଂ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ପତ୍ର
 କେବଳେକ କାହାଣୀ ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର ସ୍ତର ବନ୍ଧୁ
 ସମ୍ପର୍କ ବାହାରେ ପଢ଼ାଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗାଳ୍ପିକା ନିର୍ଦ୍ଦେ-
 ନାରେ ଉପହାସ କରାଯିବ । ତା' ମାତ୍ର ସହୁର ୫୨ ନଂ
 ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ୫୧ । ମାତ୍ର ।

କେବଳେକ କାହାଣୀ
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର
 କେବଳେକ

ଏତ, ତ, କୁଣ୍ଡ, ଶ୍ରୀ ଚୋର
 ଉଦ୍ଧାରଣୋଦ୍ଧାର ।

ଗାଳ୍ପିକ ଅର୍ଥାତ୍ ମସଲ ଯେଉଁ କୁଣ୍ଡଳ ଗାଳ୍ପିକ ମସଲ
 କୁଣ୍ଡଳ ଉପସ୍ଥାପନରେ, ଅନ୍ତରାଳ କେବଳ ମସଲରେ ବାହ-
 ରୀର ହେଉଥିବା, ଏକ ଗାଳ୍ପିକ ବାହାରେ ଗାଳ୍ପିକ ଅର୍ଥାତ୍
 ପରସ୍ପର ବିରାଦ କେବଳମାନଙ୍କର ଗୋପନ କରଣ
 ଶିଳ୍ପ ସହସ୍ପର ସୁରକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
 ସମସ୍ତେ ଅନଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଥିଲେ, ମତ୍ର ପ୍ରାୟ ମାତ୍ର
 ଉତ୍କଳ, ସେହି କୁଣ୍ଡଳ ଗାଳ୍ପିକ ସହସ୍ପରରେ ଏକ
 ବହୁ ଉପରେ ଅନେକାନ୍ତ ସହସ୍ପର 'ଉଦ୍ଧାରଣୋଦ୍ଧାର'
 ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଅଛୁ । ଶ୍ରୀରାମ ପତ୍ର ଶିଳ୍ପ ଗାଳ୍ପିକ ବାହ-
 ରୀର କେବଳ ଗାଳ୍ପିକ ଅର୍ଥାତ୍ ମିତ୍ର ଅପେକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେଉ-
 ଥାଏ, ମତ୍ର ଗାଳ୍ପିକ ସୁରକ୍ଷିତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମ ମୋହର
 କେବଳ ପ୍ରସ୍ତୁତରେ ଶିଳ୍ପ, ମତ୍ର ଗାଳ୍ପିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ
 ସୁରକ୍ଷିତରେ ଦେଖି ମତ୍ର ମତ୍ର କେବଳେକ । 'ଉଦ୍ଧାରଣ-
 ଉଦ୍ଧାରଣ' ମିତ୍ରର ପତ୍ର ବାହାରେ କେବଳ ସୁରକ୍ଷିତରେ
 ଦେଖିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ରାଦି ହୋଇଯାଏ । ଅତ୍ର
 ବହୁ ପରମ ଉପକାର, ଏଥିରେ ମସଲ ଓ ଶ୍ରୀରାମ କେବଳ
 ହୋଇ ଦେଖିବା ସାଧ୍ୟତା କେବଳ ଓ ଦେଖିବା ଦେଖା
 ହେଉଛି ବାହୁଲ୍ୟ; ମତ୍ର ସମସ୍ତା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ଦେଖିବା
 ସମସ୍ତା ଉପରେ କେବଳ । ସେହିପରି କୁଣ୍ଡଳ ସହ
 କେବଳ ଅର୍ଥ ହୋଇ ନାହିଁ କି ଦେଖି ନାହିଁ । ଅନେକାନ୍ତ
 ଅର୍ଥାତ୍ 'ଉଦ୍ଧାରଣୋଦ୍ଧାର' ଶିଳ୍ପ ଅନେକାନ୍ତର ପ୍ରକଳ୍ପ-
 ମାନଙ୍କର ଅବଗତୀର ଶିଳ୍ପ ସହସ୍ପର ହେବ । ପ୍ରକଳ୍ପରେ
 ବହୁ ସମାପେକ୍ଷା ପତ୍ରରେ ହୁଏ ଦେଖିବା ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ।

୫୧ । ମାତ୍ର । ୧ ଉତ୍କଳ ମୂଲ୍ୟ ୫୨ । ମାତ୍ର ।
 ଏହାକୁ ବାହାରେ ପଢ଼ାଯିବ ମାତ୍ର ମାତ୍ରରେ
 ପଢ଼ାଯାଇପାରେ ।
 କାହାଣୀ—୫୨ ସହ ମାତ୍ରରେ ହୁଏ କେବଳେକ
 ୫୨ ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ ।

'ସୁରକ୍ଷିତ' ବୋଲି ଗାଳ୍ପିକ ବାହାରେ କେବଳେକ
 ଦେଖିବା ଦେଖି ନାହିଁ । ଉଦ୍ଧାରଣ ଅର୍ଥାତ୍ କେବଳେକ
 ଦେଖିବା ନାହିଁ, ଏ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ମତ୍ର ଅନେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରକଳ୍ପରେ 'ସୁରକ୍ଷିତ' ବାହାରେ କେବଳେକ ।
 ଅନେକାନ୍ତ କେବଳେକ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ସେହି
 ଅର୍ଥାତ୍, ସେହି 'ସୁରକ୍ଷିତ' ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଅଛୁ । ଅନେକାନ୍ତ
 'ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ' ଦେଖିବାରେ ଗାଳ୍ପିକ ସହସ୍ପର 'ସୁରକ୍ଷିତ'
 ମତ୍ର ହୋଇଯିବ, କାହାରେ ଦେଖିବା 'ସୁରକ୍ଷିତ' ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କେବଳେକ କେବଳେକ ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ସେହି-
 ରଣ ମସଲକାର 'ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ' ପ୍ରସ୍ତୁତ, ସୁରକ୍ଷିତ ବହୁ
 ଅର୍ଥାତ୍, ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ଶିଳ୍ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ । ଏହି 'ସୁରକ୍ଷିତ'
 ଅର୍ଥାତ୍ ମାତ୍ର ମିତ୍ର ନାହିଁ । ସେହିପରି ଦେଖିବା, ସୁର-
 କା ସୁରକ୍ଷିତ ଗାଳ୍ପିକ ବାହାରେ କେବଳେକ, ସେମାନଙ୍କ
 ଅନେକାନ୍ତ 'ଉଦ୍ଧାରଣୋଦ୍ଧାର' ସହସ୍ପର 'ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ'
 ବାହାରେ କେବଳେକ ବାହାରେ ଅନେକାନ୍ତ କେବଳେକ । ଏହା
 ବାହାରେ କେବଳେକ ଗାଳ୍ପିକ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନେକାନ୍ତ ହେବ, ମତ୍ର
 ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଦେଖିବା, ଗାଳ୍ପିକ ସହସ୍ପର ଓ ସୁରକ୍ଷିତ
 ପ୍ରକଳ୍ପରେ ମୂଲ୍ୟ ୫୧ । ୧ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୂଲ୍ୟ ୫୦ ।
 ଏକ ଉଦ୍ଧାରଣ ବାହାରେ ପଢ଼ାଯିବ ମାତ୍ର ଉଦ୍ଧାରଣ
 ଉଦ୍ଧାରଣ ।

୫୩ ଦେଖିବା ଦେଖି ।

ଅନେକାନ୍ତ କେବଳେକ ସହସ୍ପର କେବଳେକ ଦେ
 ଦେଖିବା ଦେଖି ନାହିଁ । ଉଦ୍ଧାରଣ ଅର୍ଥାତ୍ କେବଳେକ
 ଦେଖିବା ନାହିଁ, ଏ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ମତ୍ର ଅନେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରକଳ୍ପରେ 'ସୁରକ୍ଷିତ' ବାହାରେ କେବଳେକ ।
 ଅନେକାନ୍ତ କେବଳେକ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ସେହି
 ଅର୍ଥାତ୍, ସେହି 'ସୁରକ୍ଷିତ' ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଅଛୁ । ଅନେକାନ୍ତ
 'ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ' ଦେଖିବାରେ ଗାଳ୍ପିକ ସହସ୍ପର 'ସୁରକ୍ଷିତ'
 ମତ୍ର ହୋଇଯିବ, କାହାରେ ଦେଖିବା 'ସୁରକ୍ଷିତ' ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କେବଳେକ କେବଳେକ ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ସେହି-
 ରଣ ମସଲକାର 'ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ' ପ୍ରସ୍ତୁତ, ସୁରକ୍ଷିତ ବହୁ
 ଅର୍ଥାତ୍, ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ଶିଳ୍ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ । ଏହି 'ସୁରକ୍ଷିତ'
 ଅର୍ଥାତ୍ ମାତ୍ର ମିତ୍ର ନାହିଁ । ସେହିପରି ଦେଖିବା, ସୁର-
 କା ସୁରକ୍ଷିତ ଗାଳ୍ପିକ ବାହାରେ କେବଳେକ, ସେମାନଙ୍କ
 ଅନେକାନ୍ତ 'ଉଦ୍ଧାରଣୋଦ୍ଧାର' ସହସ୍ପର 'ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ'
 ବାହାରେ କେବଳେକ ବାହାରେ ଅନେକାନ୍ତ କେବଳେକ । ଏହା
 ବାହାରେ କେବଳେକ ଗାଳ୍ପିକ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନେକାନ୍ତ ହେବ, ମତ୍ର
 ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଦେଖିବା, ଗାଳ୍ପିକ ସହସ୍ପର ଓ ସୁରକ୍ଷିତ
 ପ୍ରକଳ୍ପରେ ମୂଲ୍ୟ ୫୧ । ୧ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୂଲ୍ୟ ୫୦ ।
 ଏକ ଉଦ୍ଧାରଣ ବାହାରେ ପଢ଼ାଯିବ ମାତ୍ର ଉଦ୍ଧାରଣ
 ଉଦ୍ଧାରଣ ।

କେବଳେକ ବାହାରେ ପଢ଼ାଯିବ ମାତ୍ର ମାତ୍ରରେ
 ପଢ଼ାଯାଇପାରେ ।
 କାହାଣୀ—୫୨ ସହ ମାତ୍ରରେ ହୁଏ କେବଳେକ
 ୫୨ ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ ।

କେବଳେକ ବାହାରେ ପଢ଼ାଯିବ ମାତ୍ର ମାତ୍ରରେ
 ପଢ଼ାଯାଇପାରେ ।
 କାହାଣୀ—୫୨ ସହ ମାତ୍ରରେ ହୁଏ କେବଳେକ
 ୫୨ ଶିଳ୍ପ ସୁରକ୍ଷିତ ।

୫୩ ଦେଖିବା ଦେଖି ।

୫୩ ଦେଖିବା ଦେଖି ।

ଡାକ୍ତର ମେଜର ସାହେବଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ମହାନାମ ଉଦ୍ଧାର ହେପାରି-ଲାଇନ ସୋହାଗର ସାମଗ୍ରୀ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ
ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ
ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ
ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ
ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ
ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ
ହେଉଛି ଉପାଦାନ, ପଦାବଳୀ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିମତୀ ମହୋଦୟ ଦେଖ ଚିତ୍ତ । ଦେହୋଃ କେପତରୁକଣିକ

ପ୍ରାପ୍ତପାକ ଉଦ୍ଧାର ମେଜର ଏଣ୍ଡ କୋମ୍ପାନୀ-ଉଦ୍ଧାରକ

ହାଇଡ୍ରୋପାଥ-ଉଦ୍ଧାରକ ସାତ

ହାଇଡ୍ରୋପାଥ-ଉଦ୍ଧାରକ ସାତ
ହାଇଡ୍ରୋପାଥ-ଉଦ୍ଧାରକ ସାତ
ହାଇଡ୍ରୋପାଥ-ଉଦ୍ଧାରକ ସାତ

ଡାକ୍ତର ମେଜର ସାହେବଙ୍କର
ହେଉ ଅବସ୍ଥା ।
ଉଦ୍ଧାରକ ଉଦ୍ଧାରକ-ସୁଧାଗୁର ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ନୂତନ ଲେଖିକାର କାଳୀ ।
ଲେଖିକା ସମୟରେ ମାଲ ଶୁଣିଲେ ବଳ
ହୁଏ ଶିଳରେ ଦେଖିଲଣି ଏକାବେଳେ
ନିଶିଯାଏ; ଦୁଃଖରେ ଶିତଳ ବସେ କାହିଁ ବ
ଶିଖିକାରୁ ହୁଏ କାହିଁ କହୁଣା କହା ଏକାବେ
ପଠାଇ ଦୟାଯାଏ

ପ୍ରାପ୍ତପାକ ।
ଏକତ, ଦେ, ବାଲେଶ୍ଵର

କୃଷ୍ଣ ରୋଗୀ ।

ହୁଜାଗୀ ହୁ ଅନାହିଁ

ଅମ୍ଭେ ବହୁ ପଦକ୍ଷେପର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ
ଅଛି ଯେ ଯେବେ ଏହି ଦୁଃଖରେ ଉପୁଜିବ
ଲକୁ ମୁକ୍ତି ପାଇ ପୁଣି ପଦ୍ମରେ ବର୍ଷଦୀନ ବହୁ
ନାହିଁ ଅଥା ଆଏ ଯେବେ ବହୁ ଚିନ୍ତା କରଇ
ଓ ବହୁ ଉତ୍ତମ ସେବକ ଦରମଧ୍ୟ ନାମକ ହୋଇ
ଆଅ, ଯେବେ ତାହାର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଚିତ୍ତ
ସ୍ଥାୟ ପରିଚାଳ୍ୟ ଦୋରଥାଅ, ଯେବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ରୂପେ ଅନେକ ଦେବାର ଏକାନ୍ତ ବାସନା
ଆଏ ଯେବେ ଅମ୍ଭର ଏହି ବିଜ୍ଞାପନକୁ ଅଳ
ରହିବ ବା ଅଜ୍ଞାନର ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ ନ ଦର
କେତେ ପ୍ରାଣ ଅମ୍ଭର ଉତ୍ତମ ସେବକ କର ।
ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଅମ୍ଭର ଉତ୍ତମ, ନାଶିତାକର, ଦର୍ଶିବ
ଦୁର ଓ ସର୍ବାଙ୍ଗ ବ୍ୟାଧୀ ସ୍ଵରୂପେ ବାଅନାତ
ସ୍ଵଳେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅନେକ ଦେବ
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଅମ୍ଭର ଉତ୍ତମ ଫଳାଫଳ ପଦ
ନାମକ ଦେଖିଲେ ଜାଣିପାରିବ । ନମ୍ଠ ଚିନ୍ତାକୁ
ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଅମ୍ଭର ପର୍ଣ୍ଣ ଲେଖିଲେ ପ୍ରକାଶ
ନାମକ ଦେଖିଲେ ଜାଣିପାରିବ ।

ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ
କେବେ
ଶ୍ରୀ ବାଳକୃଷ୍ଣଦାସ
କବିସତ୍ତ

ଉତ୍କଳଗଣପତ୍ରର ପଞ୍ଚମ ସଂସ୍କରଣର ଶ୍ରୀ
ଉତ୍କଳଗଣପତ୍ରର ପଞ୍ଚମ ସଂସ୍କରଣର ଶ୍ରୀ
ଉତ୍କଳଗଣପତ୍ରର ପଞ୍ଚମ ସଂସ୍କରଣର ଶ୍ରୀ

ଘର ଶସ୍ତ୍ର ! ଘର ଶସ୍ତ୍ର ! !

ବିଦେଶର ଖ୍ୟାତ ।

ଏହା ସୁବିଶିଷ୍ଟ, ଖେଳ ମୁଦ୍ରି, ଉତ୍କଳପୁସ୍ତକ ଖ୍ୟାତ ପଦ୍ମ ବିଦେଶର ଉତ୍କଳ ଦେଶ । ଏହାରେ ଧୂଳି ବା ଅନ୍ୟା ଲାଗେ ନାହିଁ ଏହା ପ୍ରଥମଥର ଥିଲା ମାଲକୋଲ୍ ଏହାରେ ଥିଲା ଅନୁଭବ ହୋଇଅଛି ।

ଏହାରେ ଠିକ୍ ସମସ୍ତ ମିଳେ ସବୁବିଧେ ବଦଳ କାମ ମ ରଖେ ନାହିଁ । ଏହାର କମପୁସ୍ତକ ଦେଖିବୁଦ୍ଧ ପଦ୍ମ ଉପରେ ବନ୍ଦ ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଖି ଅପେକ୍ଷା ଏହା ଅନେକଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ ଲାଗୁଥିବେ ଲାଭେ ।

ସୁଦ୍ଧାରେ ଗିଲ୍ଟି କମ୍ ଗୋଟିଏ ଭେଦର ସହଜତା ବଦଳ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୨/୬ ମାତ୍ର
S. FRANK & Co.,
Practical Watch-makers, Manufacturing Jewellers and Agents,
Bowbazar U. D. Calcutta.

ଦୁର୍ଗୋତ୍ତର ଚକ୍ରକା	ମୂଲ୍ୟ	ଟ ୧୫
ସୁଶୀଳମହୋଦୟ	"	ଟ ୦୮
ପ୍ରେମକ୍ରନ୍ତ୍ୟ ପତ୍ର	"	ଟ ୧୦/୮
ଉତ୍କଳପୁସ୍ତକ	"	ଟ ୧୧
ରୁଦ୍ର ଶା ବିବାହ	"	ଟ ୦୮
ସମ୍ଭବତରଙ୍ଗ	"	ଟ ୦୮/୨
ବୈଦ୍ୟଲୀଳା	"	ଟ ୧୧

ଦାଗ୍ରସହଜ ଓ କାଠିଅଳା । ଦିଆ ୫ ୦/୮
ଉପରେ ଥିବା ପ୍ରସ୍ତୁତମାନ କମ୍ପକ୍ତ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ
ଦମ୍ପାନଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତାଳୟରେ ବନ୍ଦୁକ୍ତ ଦେଖିଅଛି ।

ଫକୀ ଅଦ ରଖିବାର ବଳିଆ ବାବୁ ।
ମୂଲ୍ୟ ୫ ୧ କା ମାତ୍ର ।

ଏହା ଅତି ଉତ୍କଳ ପୁସ୍ତକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅନୁଭବ
ଘାତ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ଭଳା ଜାପାନ ରଙ୍ଗର ଏବଂ ଚାନ୍ଦ
ପାଖରେ ସୁଦେଇ ଗାର କଟା ହୋଇଅଛି । ଏହା
କାମରେ ଏକ ଦୋଠର ବଦଳା ଲାଭ ଅଛି ।
ସେଇର ବସରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଅଛି ଓ
ଉପରେ ଏକଗୋଟା ବାବୁ ବଦଳା ଅଛି ।
ଉତ୍କଳ ବାଳ ଓ ଚାନ୍ଦ ଲାଗିଅଛି, ଶାନ୍ତି
କଲମ୍ପ ଚପାଳ । ଲମ୍ବ ୧୨ ୫ ପ୍ରସ୍ତୁ ଲ ୪ ୫ ଓ
ଫୁଲ ୨ ୫, ଅତି ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ, ପ୍ରତି ବାବୁ
୫ ୧୧ କା ମାତ୍ର
ପେଟ ଓ ଚାନ୍ଦମାନ ଓ ଖେଳ ୫ ୦ ଲ

"ନିରୁଦ୍ଧ ମୁଦ୍ରି" ।

ଏହା ଗାନ୍ଧି ଇଂରାଜ ସମସ୍ତ-
ନିକ ସୁଖରେ ପୁସ୍ତକ ଉପଦେଶ-
ବାଦ୍ୟମୋକ୍ଷଦକାର ନିର୍ମିତ ହୋ
ଇଅଛି । ଏହାର ଲକ୍ଷ ଏବଂ ଉଦ୍-
ଦା ଏବେ ପ୍ରକାର ସେ ଦେ
ଦେଇ ଅତି ମଧ୍ୟ ସରଳ ପଦ୍ଧତି । ବାଲକାରୀ ଏବଂ
ପାଠକରେ ଏହାର ବୈଦ୍ୟ କମ୍ପାଉଣ୍ଡ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା-
ରେ କଅଣ କିମ୍ପା ଶୁଦ୍ଧ ବସିଅଛି । ଘେନେ ଏହାର
୫ ୦୦ କା ମାତ୍ର ମଧ୍ୟ ଦୋଳ ମନେକରନ୍ତେ ।

ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧା ମୂଲ୍ୟ ୫ ୧/୨ ଓ ଭେଦ ୫ ୧/୪
ଉପରାନ୍ତ—ଏହାରେ କେବଳ ମନେକର ହେଉ
କଲମ୍ପ କଲମ୍ପ ହାତ ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନ ମନେକର
ପାଠକେ । ଅର୍ଦ୍ଧନିକଳ ହେବା ନିବେଦନ ହୋଇ
ମୁଦ୍ରି । ସୁବିଧେ, ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କଲେକ୍ଟର ଖ୍ୟାତ
କରା ଗୋଟିଏ ପାଠକେ ।

"ସ୍ପେଶାଲ୍ ଡିକେସ"

ଏହା କେବଳ
ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରକୃ-
ତ ପାଠକ ମାତ୍ର
ଅନୁ କାମରେ
ନିର୍ମିତ (୧୫ x ୩
x ୪) । ପ୍ରତି-

କମ୍ପ ଅନ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟ କମ୍ପାନୀର ଉପଦେଶ ଏହାରେ
ଅଛି ।
ମୂଲ୍ୟ ୫ ୧୧ କା ମାତ୍ର ।

ଏହାରେ କମ୍ପାନୀର ଉପଦେଶ—ଏହା ଗୋଟିଏ ସେପର
ଏହା ଉପରାନ୍ତ, ଏହା ଲାଗେ, ଏହା ଦୋଳକର,
ଉପଦେଶ ଏ ଗୋଟା ସେପର, ଏହାରେ (୧) କେ
ଏ ଗୋଟିଏ ଚକ, ଏହାରେ ଚକ ଦେଇ କାଳିରାଦେଇ ।
ଅତି ଏକ ସୁଦ୍ଧା—ଏହାରେ ବାବୁର ଦେଇ,
ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ଗୋଟିଏ କଲମ୍ପ (ସାମାନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ-
୫ ୧୧) ଓ ୨୧ କଲମ୍ପ ପ୍ରତି (୧୮୦୦ ମୂଲ୍ୟ)
ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ୨୦୦ ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କଲମ୍ପରେ ପାଠକେ ।
କଲମ୍ପରେ ପକ୍ଷ କଲମ୍ପ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତି ପାଠକ ଓ
ଠିକଣା ଉପଦେଶ ଦେଖି ଉପରେ ଦେଖି ପଠାଯାଏ ।
କୋ ଅଲଗା ପକ୍ଷ କଲମ୍ପରେ—

S. FRANK & Co.,
Bowbazar U. D. Calcutta.

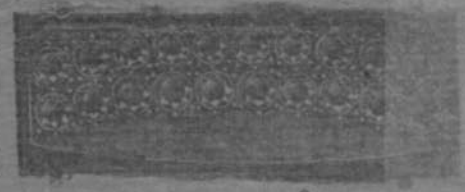
IT'S SO EASY TO NEGLECT THAT
COLD !
IT'S so fatally easy to let that cold turn
into Ague and fever,
But it's easy, also, to find a good remedy
in Batiwalla's Ague Mixture or Pills for it
which are equally useful in Malarious,
intermittent, and Bilious Feves, and mir
orm of Plague, Surgeon- Major Jayska
says: That it is a safe and reliable remedy
Batiwalla & Co.'s Cholera, specific for
cholera and Batiwalla's Ague Mixture or
Pills, may be had of DR. H. L. BATLIWALLA'S
Worli-Dadar Bombay and everywhere.
At Re. per bottle. Discount to the Trad,

The Magic Reveler OR PHOTO RING.

ପାଠକ ମୂଲ୍ୟ ଅନୁଭବ । ୧୦୦୦ ପୁସ୍ତକ ଦୋଳକର
ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧା ମୁଦ୍ରି ଗୋଟିଏ ଦୋଳକର ବଦଳ
ମୂଲ୍ୟ ।
କଲମ୍ପ ଦେଖି ଉପଦେଶ ମନେକର ଚକ ବିନୟ ମନେ
ଅଛି । ଏହା ଗାନ୍ଧି ବିଶ୍ୱାସୀ ସୁଦ୍ଧାରେ ନିର୍ମିତ । ଅନୁ
ଧାତୁ ପଦ୍ମ ଉପରେ । ଏ ଉପରେ ଉପଦେଶ ଦେଖି
କଲମ୍ପ । ଦେଖାଯାଉଥିବା ଉପରେ ଏହା ମୁଦ୍ରି ପ୍ରକୃତ
ନିର୍ମିତ ହେବେ ।
ମୂଲ୍ୟ—ଏକ ଦୋଳକ ୧ ୧ କା
ଏକ ଦୋଳକ ୫ ୧ କା ।
ପ୍ରକୃତ ଉପଦେଶ ।

କଲମ୍ପ ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧାରେ ପ୍ରକୃତ ଉପଦେଶ ଏହା
ମାତ୍ର ଦେଖି ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧାରେ ଏହା ଦେଖି ଏକ
ଅଛି । ଦେଖାଯାଉଥିବା ମୂଲ୍ୟରେ ଉପଦେଶ ଏକ
କଲମ୍ପ ମନେକର ଉପଦେଶ ଏହା ଦେଖି ଦେଖି
ସୁଦ୍ଧାରେ ନିର୍ମିତ । ଏହା ଏକ ଦୋଳକରେ ଏହା ଏକ
ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧା ପଦ୍ମ ଦୋଳକରେ ଏହା ଦେଖି ଦେଖି
ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।
ମୂଲ୍ୟ ମନେକର ଦେଖି ।

ଏହାରେ ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧାରେ ଏକ ଦୋଳକ ଦେଖି
ମୂଲ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦୋଳକ ୧ ୧ କା ମାତ୍ର ।
ମୂଲ୍ୟ ମନେକର ଦେଖି ।

ଏହାରେ ପ୍ରକୃତ ସୁଦ୍ଧାରେ ଏକ ଦୋଳକ ଦେଖି
ଦେଖି ଦେଖି ।
ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ଦୋଳକ ୧ ୦ ୧/୨ ମାତ୍ର ।
କଲମ୍ପରେ ପକ୍ଷ କଲମ୍ପ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତି ପାଠକ ଓ
ଠିକଣା ଉପଦେଶ ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।
ଦୋଳକ ପ୍ରକୃତ, ଦୋଳକ ଅଲଗା ।
S. Paul & Co.
Managers of the Inland Agency &c.
21 Kupaleetola U
Bowbazar, Calcutta.

ଉତ୍କଳଦୀପିକା ।

ଦେବତାଙ୍କ ପଦ ଶେଷ ହେଲା । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର କାହିଁ କାହିଁ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କେ କର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ୱକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପାଠକ, ପ୍ରାକ୍ତର, ଅନୁଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ସଥାବଧି ଅଭିବାଦନ କରୁଅଛୁ ଓ ଆଶା କରୁ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପୁଣ୍ୟପାତ୍ର ହେବୁ, ଅନୁଗ୍ରହ ଓ ଦୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତୁ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ ।

ମା ଅନନ୍ତମୟୀଙ୍କ ଆଗମନ ସଙ୍ଗେ ମନୁ ଦେବତାଙ୍କ ଆଗମନରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ହୃଦୟ ଅନନ୍ତସାଗରରେ ପରିପୁତ ହେବାରୁ, ଅନନ୍ତରେ ମାଙ୍କ ସେବାରେ ପୁଣ୍ୟମାନେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୁଏ । ସପ୍ତମୀ ଦିନ ରାତିରେ ବିଶେଷ ବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଉପବରେ ବ୍ୟାଗାତ ହେବାର ସମସ୍ତେ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ । ମାଙ୍କ ଲମ୍ବଦେବ ଏପରି ସଜ୍ଜା ଉପରେ ପାଳି ହେଲେ ଯେ ମାଙ୍କ ଉପକରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନାହିଁ । ବହୁ ଦିବସ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ମାନଙ୍କର ସବୁ ମୃତପ୍ରାୟ ହୋଇ ଯିବାର ମରୁତର ଭୟ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲା । ମାଙ୍କ ଲୁପାରେ ବୃଷ୍ଟି ହୁଅନ୍ତେ ମରୁତର ଭୟ କମି ହେବ ।

ଶ୍ରୀରାମପୁର ବଜାର ମିତ୍ତଳସିଂହାଳିଃ ସ୍ୱପ୍ନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧି ସ୍ୱରୂପ ସମ୍ପଦ ଚାରିଶୀ ପ୍ରସାଦ କାହାତୁର ବଜାଣି ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ସଦସ୍ୟ ନିୟୁତ ହୋଇଥିଲେ । ତାହାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଗତ ମାସ ତା ୨୯ ରଖରେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ତାହାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ହେବାର ସ୍ୱର ପାଳି ଅନୁସାରେ ଏଥର ସଦସ୍ୟାଙ୍କୁ ବୃତ୍ତର ମିତ୍ତଳସିଂହାଳିଃ ସମୂହ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ମାଙ୍କଦର ବଜେଣର ସେହି ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଜ୍ଞାପକ କଲିକତା ଗଜେଣ୍ଡରେ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ।

ଘରପରେ ପେଲେଗ ମୁରୁ ଗଜେଣ ମାସ ତା ୧୫ ରଖର ସାପ୍ତାହକ ଚାଲିବାରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ୧୭,୧୧୧ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତା ୧ ଓ ୮ ରଖର ଚାଲିବାରେ ୧୫,୭୩୩ ଓ ୧୭,୫୯୧ ମୁରୁ ହୋଇଥିବାର ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । ମାଙ୍କ ମତ ମାସ ତା ୨୫ ରଖରେ ୧୧,୮୭୭ରୁ ଉଠିଥିବାର ଲେଖିଥିଲୁ । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଅଛି ଯେ ପେଲେଗ ଶ୍ରେଣୀ ଉଣା ନ ପଡ଼ି ବାସ୍ତୁ ଅଛି । ଦେବକଳ ବମାନରେ ୧୮୭୫ ଓ ମଧ୍ୟାହ୍ନକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ୧୭୧୭ ବଢ଼ିଅଛି ।

କଟକର ଶ୍ରେଣୀପୁର ସବରେଜିଞ୍ଜିରର ମୌଳିକୀ ଅବତୁସ ସମତ ବାଲେଶ୍ୱରକୁ ବଦଳି ହେବାରେ କଟକର କେହି ମୁସଲମାନ ଗରୁଣ୍ଡି-ମେଣ୍ଡଳ ଓ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାରୀ ଲଲିକାର ଲନସ୍ପେକ୍ଟର ଜେଜେରଲଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ଚେଲି-ଗ୍ରାମ ପଠାଇଥିଲେ । ଶ୍ରେଣୀ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବୁଝିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ତରଫର ସମୂହ ଅବତୁର ରହିମ ନାମକ ଏକ ଜଣ ମୁସଲମାନ ଅମଲ ତାରସମ୍ପାଦ ପଠାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ କ୍ୱାଟିୟର ଚଳଇ ଦେବାରେ ସେ ଗୋଟିଏ ସଭା ଚରଫକୁ ତାରସମ୍ପାଦ ପଠାଇଥିବାର ବୁଝିଥିଲେ ମାତ୍ର କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ତାଙ୍କୁ ଏକ ମାସର ସମ୍ପେଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡ ଆଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସରକାରୀ ଚାକରୀ କରି ଇନସ୍ପେକ୍ଟର ଜେଜେରଲଙ୍କ ନିକଟକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ତାରସମ୍ପାଦ ପଠାଇବା ଧୂଳିଆ ଅଟେ, ଅଥଚ ଏବେ ମୋହର ଦୋରୀ । ସରକାରୀ ଚାକରୀ କଲେ ସାଧାରଣ କଥାରେ ଭଲ କଥାରେ ପୁକା ପାଣି ବନ କରି ରଖିବାରୁ ହେବ ଏହାକି ଗରୁଣ୍ଡିମେଣ୍ଡଳ ଅଭିପ୍ରାୟ ?

ବେଞ୍ଚକାରଠାରେ "ସଂକଳନସମାଜ" ଜାମତ ଗୋଟିଏ ସମାଜ ସ୍ଥାପିତ ଥିଲା । ଉତ୍କଳ ସଂକଳନର ସଂଜ୍ଞାଦକ ମାନମାୟୀ ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ମିଶ୍ର ସି, ଅନୁ, ଭବନ ତା ୨୨ ରଖ ଦିବସ ବେଞ୍ଚକାରଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଉକ୍ତ ସଭାର ଏକ ଅଧିବେଶନରେ ଶୋଗ ହେଇଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବମତେ ଏହା ଉତ୍କଳ ସଂକଳନର ଗୋଟିଏ ଶାଖାସମିତି ସ୍ୱରୂପ ବୃତ୍ତର ହୋଇଅଛି । ମଧୁବାବୁଙ୍କ ଆଗମନ କାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଶତ ଲୋକ ସଭାସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ବାବୁ ମହୋଦୟ ଏପରି ସ୍ଥାପନ ସମାଜର ଅବଶ୍ୟକତା ଓ ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ସରଳ ଭାଷାରେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିଥିଲେ ।

କୋରୁ ଓ ହୋମୁଲ ସ୍ଥାନମାନରେ ମଧ୍ୟ ଶାଖାସମିତି ସ୍ଥାପିତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବେ ସ୍ଥାନରେ ଶାଖାସମିତି ସ୍ଥାପିତ ହେବା ଶୁଭସୂଚକ ଅଟେ ।

ରୁସିୟାର ବଲଟିକ ଉପସାଗରସ୍ତ ରଣଭଣ୍ଡା ଜାପାନୀୟତାକୁ ସାହାକରିଥିବା ବିଷୟ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ଚଳିତମାସ ତା ୨୩ ରଖରେ ଏ ରଣଭଣ୍ଡା ଜୋରର ପାଗାହୋଇ ପଶୁମାନଙ୍କୁ ମୁଖେ ଯାଉଥିବାର ଦେଖାଗଲା ତହିଁପ୍ରକାରେ ଶୁକ୍ରବାର ଦୁଇଠାରେ ପ୍ରାୟ ଗୋ ୧୫୦ ଟି ଜାହାଜ

ମାନ ଧରୁଥିଲେ । ଜାପାନର ନାବା ବୌଦ୍ଧିକ ଦେଖି ରୁସିୟାମାନଙ୍କର ବିଷମ ଅଶଙ୍କା ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ କଥୁକତୁଏ ଏମାନଙ୍କୁ ସାପାଳା ନାହାଜିଥିବା ଓ ରଣଭଣ୍ଡାର ସାହାଜୁ ବାଧା ଦେବା ସହାୟେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବାର ଅନୁମାନ କରି ରୁସିୟା ରଣଭଣ୍ଡାକୁ ତୋପ ଦିନା ହେଲା । ଏଥିରେ ଗୋ ୨୫ ମାତ୍ରମ ଜାହାଜ ବୁଡ଼ିଯାଇଅଛି ଏବଂ ଜ ୧୮ ଶ ମସିହାଜୀବୀ ବୁଡ଼ି ମରିଅଛନ୍ତି । ଅନେକ ମସିହାଜୀବୀ ଆଗାତ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବାର କଥୁକତୁଏ । ଏମାନେ ବିଲ୍ଲତର ଲୋକ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଶେଉଁ ମସିହାଜୀବୀମାନେ ଫେରିଆସିଲେ ସେମାନେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ ରୁସିୟାର ରଣଭଣ୍ଡା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଦୂରରେ ନ ଥିଲେ ଏବଂ ଅଲୁଅହାସ ସେମାନେ ଆପଣାକୁ ଚିହ୍ନାଇଦେଲେପୁଣ୍ୟା ରୁସିୟା ରଣଭଣ୍ଡା କିଛି ନ ମାନି ତୋପ ଦାନି ଏ ବିଷମକ୍ରାନ୍ତ ଘଟଣା କଲେ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ସମ୍ପାଦକ ସ୍ତଳାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟରେ ଦୃଷ୍ଟିକ ଦୋର ସେମାନଙ୍କୁ ୨୦୦ ଟିକା ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ରୁସିୟାକୁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖିବାରୁ ରୁସିୟାର ସମ୍ପାଦକ ଜାପାନ ଆଦେଶରୁ ଏ ଦୂର୍ଯ୍ୟତା ସଂକଳିତ ହୋଇଥିବାର ପ୍ରକାଶ କରି ଶମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଅଛନ୍ତି । ବିଲ୍ଲତର ଲୋକେ ଏଥିରେ ଏମନ୍ତ ଦୋଷାବିଷ୍ଣୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯେ ଜର୍ମାନୀରୁ ରୁସିୟାର ଦୂର ବିଲ୍ଲତରେ ସହୁଷ୍ଟେ ଚଳିତମାସ ତା ୨୫ ରଖରେ ରେଭେନ୍ସଟେକରେ ଚିହ୍ନାଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱତ୍ୱାର କଲେ ଏକ ଜଣେ ଚାକର ଗାତର ହେବା ଲାଜିବାର ଚେଷ୍ଟା କରି ଥିଲା । ଜାପାନ ଅବଳ ରୁସିୟାକୁ ଅନ୍ଧ କରିଅଛି ।

ଅମ୍ଭମାନେ ବିଗତ ତା ୧୨ ରଖର ପ୍ରକା-ବକୁ ପସିକାର "କଟକରେ ବୋଲାହଲ" ପ୍ରବଳ ପାଠ କରି ଅବାକୁ ହୋଇଅଛୁ । ପ୍ରବ-କର ଶିବେନାମା ଦେଖି ମନରେ ହେଲା ବୋଧ ହୁଏ ସଂଜ୍ଞାଦକ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ରସାଦକ କଥା ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରବଳି ଜଣେ "କଟକବାଣୀ"ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ମାତ୍ର ରୁମପୁଣ୍ଡି ସୁତରାଂ ଏ ପ୍ରବଳ ପ୍ରକାଶ କରି ସଂଜ୍ଞାଦକ ସଦ-ସାଧାରଣଙ୍କ ମନରେ ଏକ ଭ୍ରମ ଉପସ୍ଥିତ କରିଅଛନ୍ତି ।

ଚାଠିଯୋଡ଼ା ଦଣ୍ଡର ଅନୁଗ୍ରହରେ କଟକର ସାମ୍ବନ୍ଧ ନିର୍ଦ୍ଦର କରେ ଏହା ସମାର୍ଥ ଓ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ତେଣୁରମାନ କାହାତୁର ମଧ୍ୟ ଏ କାହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତେଣୁରମାନ କାହାତୁର କାହିଁକି ଏ ପ୍ରକାର ସ୍ୱାଭାବୀତ କଥାର ଏକ ଅଂଶରେ ସଦ କରିବାର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ନାହିଁ କଲେ ? ଏହି

ନିଷେଧାଳୀ କରତ ତା ୧ ଉତ୍କଳେ ଜାଣ ଦେଇ-
 ଥିଲ, ବୋଧ ହୁଏ ସଦୃଶୋକିକ ଲେଖକ
 ସେହି ଅଜ୍ଞା ଶ୍ରବଣ କର ଓ ସେଥିର ଦାୟତା
 କହୁ ଅନୁକ୍ରମେ ନିଜର ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଦାୟତା-
 ଠାରୁ ଏଥିର କରୁ ନ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶାର ଅପର
 ପ୍ରାନ୍ତ ଗଣମତରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଲେ ଓ ସଦ-
 ଯୋଗୀ ମଧ୍ୟ ଦୂରରେ ଥାଇ ଜାତସାଧକ
 ଅବସ୍ଥା ତଥା ସେଥିର ତଥ୍ୟ ନ ଦେଇ କଟକ
 ବାର୍ଷିକ ପ୍ରକାଶ ଗ୍ରନ୍ଥ ଦେଲେ । ଅନୁମତେ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବହୁ ସୁଖୀ ଏହି ଜୋଳାଦଳର
 ଶକ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ଏଠାରେ ଦୌର୍ଗନ୍ଧ
 ଜୋଳାଦଳ ନ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଦେଶର ବାହାରିରେ
 ଗୋଟାଏ ସୁଆ ଜୋଳାଦଳ ଦେଉଥିବାର
 ଦେଖି ଅନୁମତେ କାନ୍ଧ ଦୋଇ ବାଦାର
 ଲେଖକ ନାହିଁବା ତାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନେ ତଥ୍ୟ
 ବିଷୟ ବସିବାରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଦେଲୁ ।

ଦାଠଯୋଡ଼ୀର ପାଣିଆର ନଦୀ ବୁଦ୍ଧି ଶେଷ
 ଦେଲ ଉତ୍କଳେ ସମ୍ପଦ ବର୍ଷ ଏକ ପ୍ରାଧରେ ଉଦ୍ଦେ-
 ନାହିଁ । ନଦୀକୁ ଦେଖୁ ପ୍ରତିକର୍ଷ ଧାରର ପର-
 ବର୍ତ୍ତନ ଦେଉଅଛି । ଉତ୍କଳ ବର୍ଷର ବର୍ଷରେ
 ଧାର ଉଦ୍ଦେ ପ୍ରଦାନ ଦୋଇଅଛି ଓ ସେହି ଅଂଶ-
 ରେ ନିଷେଧାଳୀ ଜାଣ ଦୋଇଅଛି ଉକ୍ତ ଅଂଶ
 ଶାଣି ଧାରର ଏକ କରରେ ମାତମାୟୁ କର୍ମିଶୁର
 ସାଦେବକ ଲାଲନାଗ କୋଠିର ପଥାନ୍ତ କରରେ
 ଅବସ୍ଥିତ ଓ ସେଠାରେ ପାଣି ଚଳୁ ନ ଥିଲ ଓ
 ଲଳ ମଇଳାୟୁକୁ ସୁରବଂ ଉକ୍ତ ଅଂଶର ପାଣି
 ପରାଧାର କରବା ନିମନ୍ତେ ଉକ୍ତ ଅଜ୍ଞା ପ୍ରବୃତ୍ତ
 ଦୋଇଅଛି ଓ ଲଳ ପରାଧାର କରବା ନିମନ୍ତେ
 ଦେହାନ୍ତମାନ ବାହାଦୁର କାର୍ଯ୍ୟ ଲଗାଇଥିଲେ ।
 ମାତ୍ର ଦାଠଯୋଡ଼ୀ ନଦୀର ଧାର ପାଣିରେ ସୁଦ
 ପ୍ରବୃତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର ନିଷେଧାଳୀ ଜାଣ ଦୋଇ ନାହିଁ ।
 ଏ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଳରେ ଦେହାନ୍ତମାନ ବାହାଦୁର
 ନିଷେଧାଳୀ କପର ଦୋଷପ୍ରକ୍ତି ଦେଲ ବୃଦ୍ଧାମାତ୍ର
 ନାହିଁ । ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧେ କରବା ଉଦ୍ଦେ ।
 ଉତ୍କଳର ସ୍ତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରମାଦ ଥାଏ । "କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ବାଣୀ" କର ଉଦ୍ଦେ ଥିଲ ସେ ଏ ନିଷୟ ଉଦ୍ଦେ
 ରୂପେ ତଦନ୍ତ କର ବୁଦ୍ଧାସ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଥିଲେ
 ଏଠା କର୍ତ୍ତବ୍ୟକ୍ତ ନିକଟରେ ଅବଦନ୍ତ କର
 ଥାଅନ୍ତେ, ବୋଧ ହୁଏ ଏ ସବୁ ଦରକାରୁ ସମସ୍ତ
 ଆବଶ୍ୟକ ଦୋଇ ଥାଅନ୍ତା ଓ ସେହି ସମସ୍ତ
 ମଧ୍ୟରେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବୁଦ୍ଧା ପ୍ରଦାନ ପାଇଥାଅନ୍ତା
 ଏବଂ ବୁଦ୍ଧାଦଧାର ଜୋଳାଦଳ ଦୋଇ ନ
 ଥାନ୍ତା ।

ଦଇଦଦାରେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ।
 ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେପରି ଦୁର୍ଗାପୂଜା
 ଅତି ସମାପ୍ତକରେ ସମ୍ପନ୍ନ ଦୋଇଥାଏ ଏବର୍ଷ
 ମଧ୍ୟ ତଦପ ବୋଇଅଛି । ସେହିଠାରେ ପ୍ରତିମା
 ଦୋଇଥିଲ ଉକ୍ତ ପ୍ରାଦେଶିକ ପ୍ରକ୍ତି ଓ ଅଲେ-
 ଦର ଦୋଇଥିଲ ଓ ତାରଣନାସକାରୀ ଦର୍ଶନ-
 ମଣ୍ଡଳକୁ ଅବର୍ଷକ କରଥିଲ । ଉତ୍କଳବର୍ଷୀୟ
 ନାଗ ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଭିଷେକନକୁ ଅତି ଅନନ୍ଦ
 ପ୍ରଦାନ କରଥିଲ । ପ୍ରାୟ ସର୍ବସ୍ତରେ ଅଳ୍ପ ବସ୍ତୁ-
 ବରେ ଅପସ୍ତ ସଜାଇ ଦୋଇଥିଲ । କରୁ ଅପସ୍ତ
 ମଧ୍ୟରେ ଦେବର ହୃଦ୍ ଅବକ ନ ଥିଲେ ।
 ଶୋଭାବଜାରର ସଜା ବନସ୍ତୁଷ ଓ ଦର୍ଶନ
 ବନବଜା ପ୍ରସବ ସେନାପତି ଇଂରେଜ ପୁରୁଷ
 ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅତି ସମ୍ମାନ ସମ୍ପନ୍ନ ଅମରଣ
 କର ଅପ୍ୟାୟିତ କରଥିଲେ । ହୃଦ୍ରେ ଦେବ
 ପୂଜାରେ ମଧ୍ୟ ଶେଷାଞ୍ଚ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପୂଜାର
 ବ୍ୟତୀତ ଅବଦେଶା ଦୋଇ ନାହିଁ । କର୍ତ୍ତ-
 ମାନ ଦେବୀ ସାଜୁଅଛି ସେ ଜାଲୋଡ଼ର
 ଅର୍ମାନ୍ତୁଷ୍ଟାତ କେଶୁସୁର ସୁଦନ୍ତ ହୃଦ୍ରେ ପୂଜାରେ
 ଅହିନ୍ଦ୍ ସବଦକ ସେନା ଅନନ୍ତର ବୋଲି
 କହୁବା ଅପ୍ରୀତିକର ଦେବୀ ବାସୁକୀ "ଦାଠ
 ବଳ କରେ ପୁଣି ?"

ଭାରତବାସିନୀ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ।
 ଶ୍ରୀମତୀ ବାଲିଲେ ସାଦେବ ସମ୍ପଦ ବୁଦ୍ଧ-
 ତରେ ଭାରତ ସମ୍ପଦରେ ଶ୍ରେଣୀ ଏପ୍ରକୃତ ପ୍ରଦାନ
 କରୁଅଛନ୍ତି । ଉତ୍କଳ ଏକ ପ୍ରାଧରେ ସେ ନିମ୍ନ-
 ଲିଖିତ ମନୁବ୍ୟସ୍ତକାଳ କରୁଅଛନ୍ତି । ଯଥା:-
 "ଦେହୁ ଭାରତସୁ ବଦ୍ଧ ଲେବ ଅସମା ଦେ-
 କରେ କପସୁବା ଦେଲେ ସେବେ ଅପଣ
 ଦାଉର ଶୁଣ ଦଗଲୁ ଦୃଷ୍ଟି ପଦାନ୍ତେ ବେବେ
 ସେ ନିଜର ସରସ୍ତ୍ରା ବଲିରୂପେ ଚନ୍ଦ୍ରା କର
 ପାରିବେ । ସେ ଦେଖିବେ ସେ ବୁଦ୍ଧାଦେ
 ବିଦେଶୀୟ ମାର୍ଦାମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହୁଅଛି ।
 ସେହି ଅଲେବ ବାହାକ ନିକଟରେ କୁଦୁଅଛି
 ବାହା ନିକମାଳୁ ଅସିଅଛି ଓ ବହିର ନିମନ
 ଅସ୍ତ୍ରୀୟାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଇଅଛି ବହିର୍ଯ୍ୟା
 ଦେବଦେବୀ ଦେଲ ବୁଦ୍ଧିୟାକୁ ଅସିଅଛି ଏବଂ
 ବାହା ଲଳବାର ବୁଦ୍ଧାଦଳର ପ୍ରଦତ୍ତନ ଅପଣ
 ନାଶାଳିକୁ ଅମଦାନ ଦୋଇଅଛି । ସେହି ବକ୍ତ
 ଗଣିତ ଦାଠିକେ ଶୋଭା ପାଉଅଛି ବାହା
 ଅନେରଦାରୁ ଏବଂ ସେହି ଧନ ବକ୍ତି ସଦେ-
 ଶରେ ଶିକ୍ଷା ଶକ କରୁଅଛି ବାହା ନେନାରେ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଇଥିଲ । ଏହିପରି ବୁଦ୍ଧାଦଳ ସଦାନ
 ଲକ୍ଷ୍ୟକରେ, କୁଦା କରମତି କରମଦାନରେ
 ଏବଂ ସେଦର୍ଶିତ ନାରେ ଉପାରେ ଉପାଦ
 ଦୋଇଥିଲ । ଦେବର ବନାବ ଦୋଷ ଶ୍ରେଣୀର
 ବନାବଜା ସୁର୍ବସାୟରୁ ଏବଂ ଗୋଡ଼ର

ମୋନା ଜର୍ମିନରୁ ଅସିଅଛି । ପୁଣି ସେହି
 ଦୋଷ ବାଧିବା ଓ ହିଲତ କରବାର ନକୃତ୍ୟ
 କୁଞ୍ଚି ସଦା ପ୍ରବୃତ୍ତ ବଳିକର ଉପର ଅନେ ।
 ନିଜର ଓ ଶାର ଗୋଷାଦର ଅଧିକାରୀ ଉପଦ-
 ରଣ ବଦେଶୀୟ ଅଟେ । ଅଧିକ ବ ଦୁହୁଁ
 ସୋଡ଼ାଳିକ ପାନ କରୁବାର ଦାନ ନିଲସତି
 ଅସ୍ତ୍ରୀୟାକୁ ଏବଂ ଦୋଇ ପିତାମହାର ନୁଦାର
 ଦଦାଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳିକରୁ ଅସିଅଛି ।"

ଉପର ଲିଖିତ ବର୍ଣ୍ଣନା ସେ ପଦେ' ସଦା
 ଏବଂ ଦୌର୍ଗନ୍ଧ ଅଂଶରେ ଅଭିଭବିତ ନୁଦେ
 ଏବଂ ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ । ଏଥିରୁ ବଦ ରୁ-
 ବସ୍ତ୍ରା ଅତି ନ ଦୋଇ ପାରେ ? ଦୋବା-ଦେ
 ନୁଦା ବକ୍ତା ନେଇ ବର ଲେବ ସାଜ ଦାପ୍ରରେ
 ଦିଲିଲପର ଅନୁମାତକର ଅବସ୍ଥା କୁଦେ ବ ?
 ଉପାଦ ଅନୁମାତକର ଦେବତା ଦେଉ ନାହିଁ ।
 ବର ବଦ୍ୟ ଅଧୋଗତ ଅନର କରୁଅଛି ।
 ଦରଦରା ବୁଦ୍ଧାଦେ ଦୋଷାଦୁଷ୍ଟ ପାଣି
 ଅନୁମାତେ ବଦ୍ୟ ଏମନ୍ତ ବଦେବପ୍ରଦା
 ଦେଉଅଛି ସେ ପାଳ, ଗୋଡ଼ା, ଲେମବେଡ଼ ନ
 ଦେଲେ ତହିଁ ଶୁଣିଯାଉଅଛି କଲତ ସିଦ୍ଧାରେଟି
 ବା ସିଦ୍ଧା ବଦା ଦୋଷୀ ସିଦ୍ଧା ବୁଦ୍ଧ ନାହିଁ ଏବଂ
 ନିଦାନ୍ତ ନଗ୍ନ ବୁଦ୍ଧା, ବେଲ ବା ନାଶାଳ ବଦା
 ବାଟ ବୁଦ୍ଧାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଉ ନାହିଁ । କର୍ତ୍ତମ
 ଦେଲେ ବୁଦ୍ଧି ନାଶ ଦେବାର ଯାହା ନାଶଦାର
 କହୁଅଛନ୍ତି ବାହାଦ ପ୍ରଦାନ ଦେଖୁଅଛି ।

ରୁଷ ନାଶାଳ ଯୁଦ୍ଧ ।

ରୁଷମତେ ନିୟାୟକ ସୁଦ୍ଧରେ ପରଜନା
 ଦୋଇ ସଦକ୍ତେଦରେ ଶରଣ କରୁଥିଲେ
 ଉକ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଶ୍ରେଣୀକ ଦୋଇଥିଲ
 ଦେବଦେବୀଲେ ରୁଷ ନାଶାଳ ଓ ଦେବେ-
 ଦେଲେ ନାଶାଳ ରୁଷକୁ ସେନାଦକର ଅଧିକତ
 ପ୍ରାଧିକରୁ ବକ୍ତ ଦେଉଥିଲେ "କରୁ ମାମାଂସା"
 ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅବା ସଦାସୁଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧ ବୋଇ କଥିଲ ।
 ଉଦ ତା ୧୨ ଓ ୧୩ ଉତ୍କଳ ବକ୍ଷ ସାଦା
 ଦୟ ଦୁଲରେ ଅଭିପ୍ରତ୍ୟ ସୁଦ୍ଧ ବାଧୁଥିଲ ।
 ଏହି ସୁଦ୍ଧରେ ରୁଷ ଉଦ୍ଦେ ସଦ୍ଧ
 ସେନା ଦୁର୍ବଳଥିଲେ ଓ ସୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରସ୍ତୁ
 ଦୋଇ ରୁଷ ସେନାମତେ ବଶେ ଦେଶେ
 ପଲାଇଥିଲେ । ନାଶାଳ ଅନେକଗୁଣ ଏ ଦୋଷ
 ଓ ଅନ୍ୟ ସୁଦ୍ଧବରଜ୍ଞାନ ସବୁ ଦୁପ୍ରକର ଦୁ-
 ଥିଲେ । ଉତ୍କଳବାସିନୀମତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ସଜ୍ଜ କରବାର ସମସ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ
 ଦୋଇ ନାହିଁ । କରୁ ଯାହା ଦେଉ ରୁଷ ସେନାପତି
 କୁରୁଗାଟକେ ଉତ୍କଳ ସଦ୍ଧ ସୈନ୍ୟ ବଦର ମଧ୍ୟ
 କୁଞ୍ଚି ଲବର ଅପାରେ ଅଧା ବାକ ମୁଦକେଦର

ଦୁର୍ଦ୍ଦଶପତ୍ନୀ ତରଫ ଦଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧେ
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅରମ୍ଭ କରିଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ରବିବର ବାରମ୍ବାର ଦେଇଅଛନ୍ତି ଯେ
କା ୧୫ ରୁଣ୍ଡ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରକାର ହୋଇଅଛି ଓ
ଉତ୍କଳ ବଳ ଅନ୍ୟୋପାୟ ଅଛି । କ୍ରମାଗତ
ରୁଅସକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଚାଲୁଥିଲା । ଏ ସୂକ୍ଷ୍ମ କାମ
ସାହୋ ସୂକ୍ଷ୍ମ । ଲିପ୍ତାୟୁକାର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଏହା
ବଳଯୋଗୁଁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ । ରୁଣ୍ଡ ୨ଲକ୍ଷ
ସେନା, ୧୫୦ ଚୋପ ଓ ୨୭ ସହସ୍ର ଅଣା
ଗୋଷ୍ଠୀ ସେନା ଗୋଟି ସାହୋ ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ଉପସ୍ଥିତ
ହୋଇଥିଲେ । ସେଣାପତିଗଣରେ ଗୋଷ୍ଠୀ
ହୋଇଅଛି ଯେ ସାହୋ ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ରୁଣ୍ଡ ଅହତ
ସେନା ୫୫୮୮ ଓ ଦତ ସେନା ୧୨୦୦
କିନ୍ତୁ ନିୟମ ଜଣାଯାଇଅଛି ଯେ ରୁଣ୍ଡର
ସକ୍ଷ ୨୦୦୦୦ ରୁ କମ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥ-
ମରେ ୩୦୦୦୦ ସେନା ଦତ ଓ ଅହତ
ଦେବାର ଅନୁକୂଳ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ
ସେଥିର ନିୟମ ପ୍ରତି ବଦଳିଲା । ବ ନିୟମ
ନବ ହେଲା । ଏତେ ଅହତ ରୁଣ୍ଡପାତ ହେଲେ
ସୂକ୍ଷ୍ମ ସକ୍ଷର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ ମାତ୍ର ବଳ ଅହତ୍ୟ
କ୍ୟପାଇ । ବଜ୍ର ସମ୍ପାଦକମାନେ କହୁ
ଅଛନ୍ତି ଯେ ରୁଣ୍ଡ ସମ୍ପାଦକର ଦେହ ମନ୍ତ୍ରୀ
କାହିଁ ଯେ ତାକୁ ସକ୍ଷ ସମ୍ପାଦନେ ମଣ୍ଡଳୀ
ଦେବେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ରଜାରାଜା ଦେବାରୁ
ଉତ୍କଳ ପକ୍ଷରେ ରୁଣ୍ଡର ଗଣ ଜନିତ
ଓ ଅହତ ଲୋକ ବହୁ ହେବେ । ସମାପ ମଧ୍ୟ
ଅସିଅଛି ପ୍ରାୟେ ୨୫୫୫୫ ଲକ୍ଷପାତ
ଅଛି । ରୁଣ୍ଡର ଏକ ବାଟେଲିୟନ ସେନା
ତସହୋ ନଦୀ କୂଳ ଯୋଲହାର ପାର
ହେଉଥିଲେ । ଜାପାନ ସେନା ସେନାମାନଙ୍କ
ଦେଖି ଦଳଗୋପହାର ନଷ୍ଟ କରିଦେଇ
ଅଛନ୍ତି । ସାହୋ ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ଜାପାନର ମୋଟ
ସକ୍ଷ ୧୫୮୭୧ ହୋଇଅଛି ।

ଉତ୍କଳରେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ।

ଉତ୍କଳରେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ଗୋଟି ହୋଇ-
ଥିଲା । ଯେଉଁସବୁ ପୂଜାସ୍ଥାନ ସାଜସଜ୍ଜାରେ ନୂତନ
କି ହେଲା । ମାତ୍ର ପ୍ରତିମା ଗଠନରେ ବହୁ ଅବ-
ନବ ହେବାର ଦେଖାଗଲା । ବିନୋଦବିହାରୀ
ଦେବଙ୍କ ଗଠନପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଉତ୍କଳ
ହୋଇଥାଏ ମାତ୍ର ଏକ ବର୍ଷ ସମ୍ପାଦକର ମାଟିବା
କାର୍ଯ୍ୟ ଅହୋ ହୋଇ ନ ଥିଲା ଓ ମୁଖଗଠନ
ଉତ୍କଳମାନଙ୍କ ହୋଇପାର ନ ଥିଲା । ଦେବୀ-
ଦେଉଥିଲେ ସେପରି ବ ଏକ ଦୂରତ ବାରିଗର-
ଦ୍ୱାରା ଏହା ହୋଇଅଛି । ବାସ୍ତବକ ସେହି
ଗଣମାନଙ୍କ ଅଟେ । କେତେକ ପ୍ରଧାନ ବାରିଗର
କ୍ଷାତ୍ରୀ ଦାସକଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ ହେଉଥିଲା

ବାଦାବର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିବାରୁ ନୂତନ ବାର
ଗରଦ୍ୱାର କାର୍ଯ୍ୟ ରୁଣ୍ଡ ଅଳ୍ପ ସୁଖ୍ୟ ଏକବର୍ଷରେ
କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କଳ ହୋଇ ନ ପାରେ ମାତ୍ର ଯାହା
ହୋଇଅଛି ବାଦା ଅସ୍ଥାପକ ଓ ରାଜସ୍ୟାତଳୁ ରାଜ
ହୋଇପାରେ । ଗୌରୀସୁବଜାରର ପ୍ରତିମା ମଧ୍ୟ
ସେହି କାରଣର ଦାତରେ ହୋଇଥିଲା । ଜାତି-
ବଜାରର ପ୍ରତିମା ପୁରୀପେଷା ରାଜ ହୋଇ-
ଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ପ୍ରତିମା ମାତ୍ର ସେପରି
ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗଠନ ହୁଏ ତଦ୍ୱୟ ହୋଇଥିଲା ।
ସାଜସଜ୍ଜାରେ ଏକ ଅନ୍ୟକୁ ଜଣିବା ପାଇଁ ସହ-
ବାଦ ଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ମାତ୍ର ଜାତିବଜାର
ବିନୋଦବିହାରୀ ଓ ଗୌରୀ ବଜାରର ସାଜସଜ୍ଜା
ସଜୋତ୍ତମ ହୋଇଥିଲା । ଜାତିବଜାରର କାର୍ଯ୍ୟ
ସୁନେଲି ଥିଲା ଓ ବଜର ରାଜ ସଜା ହୋଇଥିଲା ।
ବିନୋଦବିହାରୀ ଓ ଗୌରୀ ବଜାରର ସାଜସଜ୍ଜା
ଅନ୍ୟ ମେଡମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ବେଶୀ ଓ ଅଧିକ
ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶମଧ୍ୟରେ
ଗୌରୀବଜାରର ସାଜସଜ୍ଜା ବହୁ ବଳ ହୋଇ-
ଥିବାର ଦେଖାଗଲା ।

ବାଜେପ୍ରତିମା ଗରବର୍ଷ ଗୋ ୧୨ ଟା ହୋ-
ଇଥିଲା, କେତବର୍ଷରେ ଗୋ ୨୪ ଟା ହୋଇ-
ଥିଲା । ପୂର୍ବବର୍ଷାପେକ୍ଷା ଅନେକ ବେଶୀ
ଦେବା ଲୋକଙ୍କର ସୁସ୍ଥତା ଓ ସୁସ୍ୱସ୍ଥତା ହେ-
ଲୁ ଅଟେ । ବାଜେ ପ୍ରତିମାମଧ୍ୟରେ ଗୌରୀ-
ବଜାରର ଏକବର୍ଷମାସ, ବଜ୍ର ବଜାରର ସା-
ପ୍ରସାଦକର, ଗଣାଦାତର ବାହା ସାହୁ ଓ ଅଲମ
ରାଜବଜାରର ରାଜରଥୀ ଶାଠିଆମାନଙ୍କ ପ୍ରତିମା
ସୂଚକ ଅତି ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲା ଓ ପ୍ରଥମ
ଠିକମେଡର ସାଜସଜ୍ଜା ଦେବା ମେଡମାନଙ୍କୁ
ବଳଯୋଗୁଁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ଅତ୍ୟଧିକ ଦେବ
କାହିଁ ଓ ଶେଷମେଡ ହୁଏ ହୋଇଥିଲେ ସୂକ୍ଷ୍ମ
ସାଜସଜ୍ଜା ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳ ଓ ଚିତ୍ରାଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ-
ଥିଲା । ଏକବର୍ଷମାସର ଗଣେଶ ମେଡର
ସାଜରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ବାଜେମେଡ ଅନେକ ରକମର ଥିଲା । ଓଡ଼ିଆ
ବଜାରର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅଭିଷେକ, ସଦାଶିବର
ପୂଜାକାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କଳ କାଦାରକମର ବାଜେ-
ପ୍ରତିମା ଥିଲା ।

ଏଥର ବର୍ଷା ବେଳ ସପ୍ତମୀ ଦିବସ ହୋଇଥିଲା
ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିବସମାନଙ୍କରେ ବୃଷ୍ଟିର ଅଶୁଭ
ଥିଲେ ହୁଏ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ କାହିଁ ସୁଖ୍ୟ
ସାଜସଜ୍ଜା ଅବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଓ ଦଶହରା
ପଡ଼ିଅ ଅର୍ଥାତ୍ ଦାଠିମୋଡ଼ି ବାଲିରେ ଲୋକା-
ରଣୀ ହୋଇଥିଲା । ବାଲିରେ ଦର୍ଶନମା
କଳ ଗଣାସ୍ତ୍ରୀଗଣରେ କଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ ସୂକ୍ଷ୍ମ
ସମସ୍ତେ ଅନୁଭବେ ମା ଅନୁଭବଣୀଙ୍କ ଶ୍ରେଣ
ଦର୍ଶନରେ ଆନନ୍ଦର ହୋଇ ବୁଦ୍ଧ ପୂଜାଗମନ

କରିଥିଲେ ମାତ୍ର ନଦୀ ଶୁଷ୍କ ହୋଇଯାଇ
ଥିବାରୁ ଉତ୍କଳଦ୍ୱାର ମନ ବିକ୍ରମ ନିବନ୍ଧନ
ହୋଇଥିଲା । ଗରବର୍ଷ ନଦୀପାରି ଦେବା ଦେଉ
ଲକ୍ଷଗଦାରକୁ ପୁଅବାର ପଡ଼ିଥିଲା । ଯାହାଦେଉ
ଅକାଶ ପରସ୍ତର ଓ ପରସ୍ତର ଥିବାରୁ ଦେବା-
ସବୁ ଶେଷ ରହିଲା ବାହାର ସହାଳ ଦାଠି ଶା
ସମସ୍ତରେ କଳାକୁଳରେ ପଡ଼ିଥିଲେ । ବାଟରେ
କୌଣସି ଦୂରବର ହୋଇ ନ ଥିଲେହେ
ବିନୋଦବିହାରୀ ମେଡରୁ ଦେବେଦ ମେଡ
ପଛକର ବାହାର ଯାଇଥିବାରୁ କିଛି ହୋଇ-
କିଛି ଜାତ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ଘୋଳଣ ଉତ୍କଳ ଅନ-
ୟମ ଶ୍ରେଣ କରଦେବାରୁ ସବୁ ସଜାତି ହୋଇ
ଯାଇଥିଲା ଓ ନିଗପଦରେ ମେଡସବୁ ନଦୀ
ଲରେ ପଡ଼ିଥିଲେ । ଘୋଳଣ ଗରବର୍ଷପର ଏକବର୍ଷ
କୌଣସି ଅସଫଳ ନିୟମ ବାହାର କରି ଜାହାନ୍ନି
ସୁଖରବିଷୟ ମାତ୍ର ଦେବେଦ ମୋଫସଲ ଯାହା
ପରସ୍ତା ବା ହାତୀଫେରିବା ଅପରାଧରେ ପା
ଅନୁଭବରେ ଚାଲିବ ଦେବାରୁ ସେମାନେ ବିକ୍ରମ
କଷ୍ଟ ପାଇଥିଲେ । ବ୍ୟବସାୟମାନେ ଏ ବର୍ଷ
କିଛି ଘେନିବାର କରିବାକୁ ସମ୍ୟକ ହୋଇଥିଲେ ।

ମୋଫସଲରେ ମଧ୍ୟ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା
କିନ୍ତୁ ବୃଷ୍ଟି ହେଉ କୌଣସି ଅମୋଦ ପ୍ରମୋ-
ଦରେ ବିଶେଷ କିଛି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଥିବାର
ସମ୍ଭାବ ପାଇ କାହୁଁ ମାତ୍ର ଅନୁଭବରେ ଉତ୍କଳ
କାର୍ଯ୍ୟ ସମାଧା ହୋଇଥିବା ସମ୍ଭାବ ପାଇଅଛି ।

ଭାରତ ସେନାସମା ।

ଭାରତର ସେନାସମା ବା ଲୋକ ଗଣତ
ବିଷୟକ ଶେଷ ରିପୋର୍ଟ ବାହାରଅଛି ।
ଭାରତର ମୋଟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ସତ ୧୮୭୨
ସାଲରେ ୨୦,୨୯,୨୭,୩୭୦, ସତ ୧୮୮୧
ସାଲରେ ୨୫,୩୮,୧୭,୩୩୦ ଏବଂ ସତ ୧୮୯୧
ସାଲରେ ୨୮,୨୩,୧୪,୨୭୧ ଥିଲା । ସତ ୧୯୦୧
ସାଲର ଗଣନାରେ ୨୯,୪୩,୨୯,୦୫୭ ହୋଇ-
ଅଛି । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଜନ ସଂଖ୍ୟା
କ୍ରମାଗତ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିଲେହେଁ ବୃଦ୍ଧିର ଦର
ଏଥର ନିମାଳି ହ୍ରାସ ହୋଇଅଛି । ଯଥା
ସତ ୧୮୭୨ ପ୍ରତି ସତ ୧୮୮୧ ସାଲରେ
ଶତକ୍ରମ ୨.୮ ଓ ସତ ୧୮୮୧ ସାଲ ପ୍ରତି
ସତ ୧୮୯୧ ସାଲରେ ଶତକ୍ରମ ୧୦.୧ ବୃଦ୍ଧି
ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ସତ ୧୮୯୧ ସାଲ ପ୍ରତି
ସତ ୧୯୦୧ ସାଲର ବୃଦ୍ଧି ଶତକ୍ରମ ୧.୫ ରୁ
ଅଧିକ ନୁହେଁ । ଶେଷ ଦଶକରେ ଦାର୍ଦ୍ଦିବାକ-
ବ୍ୟାପି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଏକ ସେଲେନ ନାମକ ନୂତନ
ମାଗଡ଼ର ଗୋଟି ରୁଣ୍ଡର ଉତ୍କଳ କରିଥିଲା
ଏକ ବର୍ଷରେ ଯେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ପୁରୀଠାରୁ
ଉତ୍ତମ ନ ହୋଇ ବରଂ ବହୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ-

ଅଳ୍ପ ଏହା ଯେଉଁଠି ଶାସନର ବିଷୟ ଅଟେ । ମୋଟ ବୃଦ୍ଧି ଶତକ୍ରମ ୧.୫ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଇଂରାଜୀ ଶାସନ ଶାସିତ ରାଜ୍ୟରେ ଶତକ୍ରମ ୩.୯ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଦେଶୀୟ ରାଜ୍ୟରେ ଶତକ୍ରମ ୨.୨ ଉଣା ହୋଇଅଛି । ଶାସନ ଶାସିତ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁ ବିସ୍ତୃତ ରେଳବାଇ ଏବଂ କାଳ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଦୁର୍ଗ ସାହାଯ୍ୟର ସୁବିଧାଗୁଣା ଚାହିଁବ ମୂଳ ଅଟେ । ଉତ୍କଳ ଅନୁସାରେ ଦେଶରେ ବ୍ରହ୍ମା ଓ ଅସମ ପ୍ରଦେଶରେ ଅଧିକ ଲୋକ-ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ନିମ୍ନ ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ଅଧିକ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିକ୍ରମ । ଶେଷ ଲିଖିତ ଦୁଇ ପ୍ରଦେଶରେ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ପେଲେଗର ପ୍ରତାପ ଅଧିକ ଥିଲା । ଉତ୍କଳର ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ନୁହେଁ କାରଣ ମୋଟ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଦୁଇ-ତୃତୀୟାଂଶ ଏକଚତୁର୍ଥାଂଶ ଭୂମିରେ ବାସ କରୁଅଛନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ଅସମ ଓ ବ୍ରହ୍ମାରେ ଅନେକ ଅଧିକ ଲୋକ ନିବାସ ଦେବାକୁ ପୁଣ୍ୟ ଅଛି । କାଳ ଓ ରେଳବେ ବସ୍ତାର ଯୋଗେ ପସଲ ଉତ୍କଳ ଓ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟର ଅଧିକ ସୁବିଧା ଯୋଗେ ଦୁର୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ଶାସନର ଅଗ୍ର ବେଳା ଅଗ୍ରଣା ନାହିଁ ଏବଂ ପେଲେଗର ରେଳ ନିରାକୃତ ଶାନ୍ତ କ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହିକ ଲୋକ ବୃଦ୍ଧିର ସୁଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ । ଇଉ-ପେସରେ ପୁରୁଷଠାରୁ ଝାଁ ଅନେକ ଅଧିକ ମାତ୍ର ଉତ୍କଳ ମଧ୍ୟରେ ଦେବଳ ମାନ୍ୟ ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଅବସ୍ଥା ସେପରି ଅଟେ । ନିମ୍ନ-ଲୋକେ ଝାଁ ପୁରୁଷ ପ୍ରାୟ ସମାନ ଏବଂ ଉତ୍କଳ-ପରିମରେ ପୁରୁଷଠାରୁ ଝାଁ ନିରାକୃତ ଉଣା । ସମସ୍ତ ଉତ୍କଳରେ ୧୦୦୦ ପୁରୁଷକୁ ଦାବଦାର ୧୨୩ ଝାଁ ପଡ଼ିଅଛି । ଉତ୍କଳର ମଧ୍ୟରେ ବ ୩୦ ଶ ନିୟମ ଉତ୍କଳ ପୁରୁଷଠାରୁ ଝାଁ ବହୁ ଅଧିକ ମାତ୍ର ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚାହିଁବ ବିପତ୍ତି ଦେଖାଯାଏ । ମୁସଲମାନ ଝାଁମାନେ ଅଧିକ ପିଲା ପ୍ରସବ କରିବା ଏବଂ ଉତ୍କଳ ଝାଁମାନେ ବୈଧବ୍ୟ ମାତ୍ର ପାଳନ କରିବା ଏଥିର ଦାବଣ ବୋଲି ଲିଖିତ ହୋଇଅଛି । ବାହୁଲ, ମୁକ, ବଧୂର, ଅଳ୍ପ ଓ କୁଣ୍ଠି ପ୍ରଭୃତ ଅସମ ଲୋକ ଗତ ବ ୨୦ ଶରୁ କ୍ରମେ ଦ୍ଵାସ ହୋଇଅଛି ବା ଗୋଟିଏ ଶୁଭପଲ ଅଟେ । ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟର ଉନ୍ନତ ଚିକିତ୍ସାର ସୁବିଧା, ଦୁର୍ଗରେ ଅଧିକାଂଶ ଗଣକ ଲୋକ ମରବା ଚାହିଁବ ଦେବୁ ପୁରୁଷ ଲେଖା ଅଛି । ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣାଯାଏ ପ୍ରତି ଜ ୧୦୩ ପୁରୁଷ ଏବଂ ପ୍ରତି ଜ ୧୪୪ ଝାଁ ମଧ୍ୟରେ ଏକଜଣ ଲେଖାଏଁ ବହୁ ଲେଖି ପଢ଼ି ନାଶନ୍ତି । ବ୍ରହ୍ମାରେ ଲେଖାପଢ଼ା ଜାଣିବା ଲୋକ ଅଧିକ ନିରଣ ସେଠାରେ ବୈଦି ମଠସାହିମାନେ ପିଲା ପିଲା ଉତ୍କଳ, ବା ବେଳେରେ ଝାଁ

ଦୟନ୍ତ । ଚାହିଁବ ଲୋକ ବଳ ମାନ୍ୟ ଓ ବମ୍ବେ ଓ ସର୍ବ ନିମ୍ନରେ ଦେଖାଯୁ ରାଜ୍ୟ । ଜାତ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ପାରସୀ ଶ୍ରେଣୀ ଚାହିଁବ ଲୋକ ସଥାକ୍ରମେ ଚୈତ, ବୈଦି, ଶିକ୍ଷ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାକ, ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନ ଅଛନ୍ତି । ଇଂରାଜୀ ଶାସନ ସମ୍ପାଦନା ବମ୍ବେରେ ଅଧିକ ପଠନ ହୁଅଇ ଏବଂ ସତ୍ୟ ଜାତ ମଧ୍ୟରେ ପାରସୀମାନେ ଅଧିକ ବିଦ୍ଵାନ୍ ।

ପୁଣ୍ୟ ବସାଘର ଅଠକ ।

ପୁଣ୍ୟ ବସାଘର ବା ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ଅଠକ (ସତ ୧୮୭୧ ଖଲର ନିର୍ଦ୍ଦାୟ ଅ ୪ ଠକ) ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଅନେକ ଗର୍ଭସ୍ତ୍ରୀକ ଓ ସତ୍ଵକର ଚିକିତ୍ସକମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ସେ ସମ ସ୍ତ୍ରୀ ଗରବର୍ଷ ଅର୍ଥାତ୍ ସତ ୧୯୦୩-୦୪ ଖଲର ଦୀର୍ଘତ ବିକଳଗଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମାନ୍ୟବର କଲେ-ପରକର ଯେଉଁ ମନୁଷ୍ୟ ବାହାରଅଛି ଚାହିଁବୁ ପ୍ରତାପ ଯେ ସେ ବର୍ଷ ସଂଖ୍ୟା ୨୦୪୫ ଠକ ଜ ୨୨,୮୨୩ ଶ ସାମୀ ରହିବା ଦାବଣ ଲୋ-ପେନ୍ଦୁ ନିୟାୟାଧିକାରୀ । ଚାହିଁ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍ ସତ ୧୯୦୨-୦୩ ଖଲର ଠକ ଓ ସାମୀବିଧ୍ୟା ସଥାକ୍ରମେ ୩୦୩୮ ଓ ଜ ୨୨,୪୨୨ ଶ ଥିଲା । ଶେଷ ଲିଖିତ ବର୍ଷଠାରୁ ପ୍ରଥମ ଲିଖିତ ବର୍ଷରେ ପୁଣ୍ୟକୁ ଅଳ୍ପ ସାମୀ ଅପିଥିବାକୁ ଦାବା ଦିଅଅଛି । ଦେବଳ ରକ୍ଷଣାମ ଜଳର ସାବାଲୁଗୁ ଗର୍ଭରେ ବଞ୍ଚିତ ବର୍ଷରେ ଅଧିକା ସାମୀ ଅର୍ଥାତ୍ ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଷ ୨୪୩୦ ପ୍ରକେ ୨୦୧୭ ହୋଇଥିଲେ ମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ସତ୍ଵକ ଗର୍ଭରେ ଉଣା ପଡ଼ିଥିବାକୁ ମୋଟପଲ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି । ସାମୀ ଉଣା ଦେବୁ ଅଧିକ ମଧ୍ୟ ଉଣା ହୋଇଅଛି । ସଥା ବଞ୍ଚିତ ବର୍ଷର ଅଧିକ ୧୨୧,୨୨୨୧୩ ଓ ଚାହିଁ ପୁଣ୍ୟବର୍ଷର ଅଧିକ ୧୪,୪୮୨୧୩ ଥିଲା । ମାତ୍ର ଚଳିତଦାବି ବାବୁ କହାଇଲଲ କୋଗଲ ପୁଣ୍ୟ ବସାଘର ନିମନ୍ତେ ଦାନ କରୁଥିବା ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ୧୩୩,୨-୪୮୯ ଟଙ୍କା ଏ ବର୍ଷର ଅଧିକରେ ମିଳିବା ଦେବୁ ମୋଟ ଅଧିକ ୧୦୩,୩୭୫୯ ଟଙ୍କା ହୋଇଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଚିକିତ୍ସକମାନଙ୍କର ଏବର୍ଷ (ସତ ୧୯୦୩-୦୪) ଓ ଗରବର୍ଷ (ସତ ୧୯୦୨-୦୩ ଖଲ) ର ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ନିମ୍ନେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଲା । ସଥା—

ଚିକିତ୍ସକ	ଅଧିକ	ବ୍ୟୟ
ଡା. ବଚ୍ଚ	ପଠକର୍ଷ ୫ ୨୪୦୦ ଏକର୍ଷ ୫ ୩୧୨୩	୫ ୧୩୨୦ ୫ ୨୧୧୮
ଡା. କାଳାଲେସର	ପଠକର୍ଷ ୫ ୨୨୮୨ ଏକର୍ଷ ୫ ୧୮୫୪	୫ ୨୨୮୨ ୫ ୧୮୫୪
ଡା. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ନିଳସଂଗ୍ରହ	ପଠକର୍ଷ ୫ ୪୫୫୫ ଏକର୍ଷ ୫ ୧୮୩୪୧	୫ ୧୧୧୨୫ ୫ ୨୨୨୨୧
ସାହେବୁଲ	ପଠକର୍ଷ ୫ ୧୮୮ ଏକର୍ଷ ୫ ୫୨୫	୫ ୫୫୮ ୫ ୫୨୫

ବିକଳ	ପଠକର୍ଷ	ଏକର୍ଷ
୫ ୨୨୪	୫ ୨୪୦୦	୫ ୩୧୨୩

ଉପରଲିଖିତ ଦେଖାବୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଓ ବସାଘର ଅଧିକ ବିଶେଷ ଏବଂ ପୁଣ୍ୟ-ବାଲର ଅଧିକ ସାମାନ୍ୟ ଦିଅଅଛି । ମାତ୍ର ଉପରଲିଖିତ ମହାସଂଖ୍ୟକ ଉପରଲିଖିତ ୧୩,୨୪୮୯ ଟଙ୍କା ପୁଣ୍ୟକୁ ଚାହିଁଲେ ନିଜ ଅଧିକ ଦେବଳ ୩୪୫୫୫୫ ଟଙ୍କାର ଦେବେ ଟଙ୍କା ଦେବୁଅଛି । ସତ୍ଵକ ଗରବର୍ଷଠାରୁ ବିପୁଳ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି । ଏପରି ବସାଘ ଜଳର ଅଧିକରେ ବାଜେ ଅଧିକ ବୋଲି ୧୮୭୨୨୧ ଟଙ୍କା ମିଶିଅଛି । ଏହା ଠିକ ଦେବୁ ବାଜେ ହୋଇଅଛି ଜଣା ପଡ଼ିନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାକୁ ରେଳନୀଟ ପିଟିବା ଚିକିତ୍ସକମାନଙ୍କର ଅନୁଦାନ ଉଣା ପଡ଼ିବାର ପ୍ରଧାନ ଦାବଣ ଅଟେ । ମାତ୍ର ଦୋଷ ହୁଅଇ ଯେବେ ଉଣା ପଡ଼ିବାର ଦାବା ପଡ଼ିଅଛି ଏହିକ ଅଧିକ ଲୋକ ଉପର ଦାହି । ବ୍ୟୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିକଳ ଏହି କ ପୁଣ୍ୟରେ ସରକାରୀ ସତ୍ଵକ ଉଚ୍ଚ ଟଙ୍କା ସତ୍ଵକ ଦାବଣ ଶରଦ ହୋଇଥିବା ୩୫୫୫୫୫ ଟଙ୍କା ଶରଦ ମଧ୍ୟରେ ଭଲକି ହୋଇଥିବାକୁ ଶରଦ ୨୨୪୫୫୫ ଟଙ୍କାର ଦେବେ ଟଙ୍କା ଦେଖାଯାଉଅଛି । ପ୍ରକୃତରେ ଦାବା ଶରଦ ନୁହେଁ । ଦେବଳ ରକ୍ଷଣା ଅଧିକ ନିମନ୍ତେ ଜମା ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେ ଟଙ୍କା ଉଚ୍ଚଦେଲେ ନିଜ ଶରଦ ପୁଣ୍ୟବର୍ଷର ଦୁର୍ଗ ଦେଖାଯିବ । ସାହିମାନଙ୍କର ପୁଣ୍ୟ ଓ ସାହ୍ୟୋଦିତରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ବିଷୟ ଦିଅଅଛି । ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହା ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲା ଉଣା ଅନ୍ୟ ଦୌର୍ଗସି ପ୍ରାକରେ ଦାବା ବ୍ୟୟରେ ବ୍ୟୟ ଦେବାର ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ ଏବଂ ଉତ୍କଳରେ ଅନେକ ଟଙ୍କା ଜମା ଅଛି, ସଥା ବସାଘରେ ୧୨,୧୫୯୯ ଟଙ୍କା, ପୁଣ୍ୟରେ ୧୩,୧୨୫୯ ଟଙ୍କା ବାଲେଶ୍ଵରରେ ୧୨,୦୧୯ ଟଙ୍କା, ସାକପୁରରେ ୧୩୮୮୯ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଉତ୍କଳରେ ୧୫୫୨୧୯୩ ଟଙ୍କା ରହିଅଛି । ବଙ୍ଗଳାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବେ ପ୍ରାକ ବିଶେଷତଃ ଗୟା ଓ ସାକାଗୁରୁର ଅବସ୍ଥା ଏହିପରି ଅଟେ । ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ଉଣା ଦେବଳ ଚିକିତ୍ସକମାନଙ୍କର ଅନେକ ଟଙ୍କା-ଜମା ରହିବା ଦାବା ପ୍ରତି ମାନ୍ୟବର ବିଶେଷକର ଦୁର୍ଗ ପ୍ରତି ଦାହି ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ବିଶେଷତଃ ଦୌର୍ଗସି ରୁକ୍ତ ବ୍ୟୟ ସମାପେ ଦାବା ଜମା ରହିବାର ଦହି ସେ ବସାଘ ହୋଇଅଛି ।

ସାହ୍ୟୋଦିତସଂବାଦ ।

ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟରେ ।
ବସାଘ ଯେ ମାତ୍ରବୁଟ ଓ ଯେ ବସାଘର ବା ଅଧିକାଂଶ ନୁହେଁ ବସାଘ ନିମନ୍ତେ ଦାଲେସର ଚିକିତ୍ସକ ବିଷୟ ସତ୍ଵକ ଉତ୍କଳର ସାକପୁର ଦେଲେ ।

472
RESOLUTION ON THE ANNUAL REPORT OF THE CIVIL VETERINARY DEPARTMENT, BENGAL, AND OF THE BENGAL VETERINARY COLLEGE FOR THE YEAR 1904-1905.

REVENUE DEPARTMENT—AGRICULTURE.

Darjeeling, the 9th September 1905.

RESOLUTION—No. 2943T.—R.

READ—

The Annual Report of the Civil Veterinary Department, Bengal, and of the Bengal Veterinary College for the year 1904-1905.

The report was due on the 1st July 1905 and was received on the same date.

2. *Veterinary Instruction.*—The number of students who attended the Bengal Veterinary College throughout the year under review was 85, practically double the number of the preceding year. The results of the examinations are, in the opinion of the Lieutenant-Governor, highly creditable to the Principal and teaching staff. On account of the rapid development of the College, sanction has been accorded to proposals which will effect great changes. An additional area of 106 bighas 19 cottahs, at a cost of Rs. 2,15,948, was acquired by Government during the year; and a programme has been drawn up for the construction of buildings, including hostels for students, isolated boxes for diseased horses, a dissecting room, a lecture theatre, and other important works, all urgently required, at an estimated cost of Rs. 4,00,000. As the Government of India have recently allotted extra funds to the Government of Bengal for the development of agriculture, including the veterinary department, this Government will now be in a position to complete the buildings more rapidly. Proposals are also under consideration to appoint a separate Imperial officer as Principal of the College, as the work of superintendence will in future take up the whole of one officer's time. The Lieutenant-Governor attaches much importance to the development of this scheme, especially as the College is the recruiting ground for veterinary graduates not only for Bengal but also for Assam.

3. *Treatment of Disease.*—One hundred and eight horses against 57 of the preceding year were treated in the Belgachia Contagious Diseases' Hospital for glanders and farcy, of which 17 recovered. In the whole Province 447 deaths from this disease were reported; of these 413 were diagnosed in the 24-Parganas district. The Glanders and Farcy Act will shortly be brought into force in Calcutta, and thus the prevalence of the disease will be brought more closely to the notice of the horse-owning public.

4. The number of deaths of cattle from contagious diseases shows a considerable increase over that of the year 1903-1904, the number having risen from 9,529 to 15,108. The increase was principally due to rinderpest, the number of deaths from which rose from 7,456 to 11,363; this disease was particularly prevalent in Shahabad, a district which scarcely suffered at all in the preceding year. Of this number (11,363) only 183 had been previously inoculated. Altogether 13,276 animals were inoculated with the anti-rinderpest serum against 9,454 during the year 1903-1904. These good results are doubtless due to the measures taken by the Superintendent to disseminate the knowledge and value of the use of the serum, by the deputation of Staff Veterinary Assistants to different districts, and by the training of local Veterinary Assistants at Bareilly in inoculation for rinderpest. Foot-and-mouth disease was most prevalent in Ranchi, anthrax in Mymensingh, and hæmorrhagic septicæmia in the Sonthal Parganas. Specially good work is reported to have been done in Darbhanga and Saran by Veterinary Assistants on tour in the treatment of cattle for contagious diseases, and the number of deaths reported from these two districts were very small compared with the large number of animals treated.

5. *Veterinary Dispensaries and Assistants.*—The total number of dispensaries, excluding the Bengal Veterinary College, working at the close of the year under review was 21 against 22 of the preceding year. Though the number of patients is apparently less than last year, there has actually been an increase. The Superintendent explains that this is due to the fact that in one dispensary last year each visit of an out-patient was

pollution to the well-water has been minimized. The Commissioner of Orissa has under his consideration a proposal to increase the rate at which the license fees are levied, in order to meet the heavy expenditure entailed by the drainage and water-supply schemes. The Lieutenant-Governor awaits the submission of his report.

6. The Act has worked well during the year, and the thanks of the Lieutenant-Governor are due to the local officers responsible for its administration.

ORDER.—Ordered that a copy of the Resolution be submitted to the Government of India in the Home Department, and that copies be forwarded to the Commissioners of the Burdwan, Presidency, Chittagong, Patna, Bhagalpur and Orissa Divisions for information.

Ordered also that a copy of the Resolution be communicated to the Sanitary Commissioner and to the Sanitary Board, Bengal, and that it be published in the *Calcutta Gazette* for general information.

By order of the Lieutenant-Governor of Bengal,

E. A. GAIT,

Offg. Secretary to the Govt. of Bengal.

Statement showing the working of the Puri

Serial number.	Name of place where Act is in force.	LICENSED LODGING-HOUSES.						PROSECUTIONS.		INCOME.									
		Number.	Number of lodgers for whom accommodation provided.	Number of cases disposed of.	Number of persons accused.	Number of persons convicted.	Number of persons acquitted.	AMOUNT OF FINES.		Opening balance.	Fees for licensing and regulating lodging-houses.	Fees for Health Officer's certificate.	Other fees, if any.	Fines.	Contribution from other funds.	Miscellaneous.	Total, excluding opening balance.		
								Imposed.	Realized.									Rs. A.	Es. A.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
Garbheta	...	15	134	3	3	3	...	7 0	7 0	18 1 4	67 0	15	...	7 0	...	196 0 0	293 0 0		
Danton	...	45	599	11	11	11	...	20 4	11 4	441 4 9	269 8	45	...	11 4	...	230 0 0	283 13 0		
Midnapore	...	73	797	10	10	6	4	27 0	27 0	828 8 11	353 8	74	...	27 0	...	120 0 0	574 8 0		
Naihati	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	34	...	...	110	...	194 0 0		
Nadia	...	191	7,589	...	...	...	...	...	...	1,189 7 9	1,708 4	191	14 15 3	...	...	150 0 0	1,512 3 0		
Sitakund	...	184	4,793	...	...	...	...	...	...	5,111 3 11	1,763 10	...	...	...	...	197 0 0	28,459 0 0		
Gaya	...	554	28,180	144	144	127	17	4,968 0	4,968 0	5,856 0 0	28,300 0	114	...	4,968 0	...	198 15 8	6,214 13 8		
Deoghar and Jessidib Bazar.	...	54	2,418	33	33	33	...	532 8	593 8	4,255 0 6	504 8	62	...	...	5,025*	128 15 8	2,214 13 8		
Chatter on the Jagannath Road in Cuttack.	...	23	341	3	3	3	...	20 0	20 0	6,159 0 0	65 0	23	...	20 0	...	1,305 0 0	1,335 0 0		
Chatter on the Jagannath Road in Jajpur.	...	44	716	...	...	...	...	...	...	598 0 0	368 0	41	...	...	...	...	340 0 0		
Chandball	...	30	1,424	1	1	1	...	22 0	22 0	647 0 0	350 0	31	...	22 0	...	...	400 0 0		
Chatter on the Jagannath Road in the District of Balasore.	...	62	1,409	29	29	29	...	45 0	45 0	709 0 0	269 0	63	...	48 0	...	2,483 0 0	2,448 0 0		
Puri town and at the Chatter in the district.	...	567	19,087	151	151	133	18	1,963 0	1,963 0	32,164 0 0	19,616 0	567	833 0 0	1,902 0	...	6,319 0 0	29,267 0 0		
Total	...	1,842	67,528	376	376	337	39	7,569 12	7,381 12	67,066 5 2	52,923 6	1,260	967 16 3	7,531 12	5,136	11,137 16 8	72,267 0 11		

* Contribution from Government Rs. 2,500, from Municipality Rs. 3,000 for the cost of acquiring the pilgrims' camping-ground, and Rs. 25 from a private source for the rent of road-side lands real zed from shepkoopera and esodars, &c.
 † Expenses 9,000 kept at the disposal of acquisition officer for compensation of pilgrims' camping-ground lands, Rs. 292-7-4 paid to Government as payment of loan instalment to General Hospital and dispensaries.
 ‡ To Municipality.